

Siun sote

Tilinpäätös

2021

Sisällysluettelo

1.	Tilinpäätös.....	4
2.	Toimintakertomus.....	4
	2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
	2.2 Olennaiset tapahtumat kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa.....	5
	2.2.1 Toimitusjohtajan katsaus	5
	2.2.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
	2.2.2.1. Toimielimet	7
	2.2.2.2. Hallituksen asettamat toimielimet.....	12
	2.2.2.3. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin .	16
	2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	18
	2.2.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	19
	2.2.5 Kuntayhtymän henkilöstö	21
	2.2.6 Ympäristöasiat.....	23
	2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat	24
	2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	25
	2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	26
	2.3 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	30
	2.3.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	31
	2.3.2 Selonteko ja käsittely	33
	2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	35
	2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	35
	2.4.2 Toiminnan rahoitus	39
	2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	41
	2.6 Kokonaistulot ja -menot.....	43
	2.7 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous	45
	2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	45
	2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	46
	2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	46
	2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	49
	2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	50
	2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	51
	2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet ...	56
	2.8.1 Asiaa koskeva säätely	56
	2.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	57
	2.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	57
3.	Talousarvion toteutuminen	58
	3.1. Seurantaa koskeva säätely	58
	3.2. Tavoitteiden toteutuminen	58

3.2.1	Yhteiset palvelut.....	58
3.2.2	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	63
3.2.3	Ikäihmistien palvelut	69
3.2.4	Perhe- ja sosiaalipalvelut.....	74
3.2.5	Ympäristöterveydenhuolto	80
3.2.6	Emokuntayhtymä yhteensä.....	82
3.2.7	Pelastuslaitos.....	84
3.2.8	Tytäryhtiöt.....	86
3.3.	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	88
3.3.1.	Käyttötalouden toteutuminen	88
3.3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	88
3.3.3.	Investointien toteutuminen	90
3.3.4.	Rahoitusosan toteutuminen.....	92
3.3.5.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	93
4.	Tilinpäätöslaskelmat.....	95
4.1.	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet.....	95
4.2.	Tuloslaskelma	96
4.3.	Rahoituslaskelma	97
4.4.	Tase	98
4.5.	Konsernilaskelmat	100
5.	Tilinpäätöksen liitetiedot	104
5.1.	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	106
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	107
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	111
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	111
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	116
5.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	120
5.5.	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot.....	127
6.	Liikelaitoksen erillistilinpäätös.....	129
7.	Tuloslaskelma kuntayhtymän taloudellisesta toiminnasta (kilpailulaki §30d)	162
8.	Allekirjoitukset ja merkinnät.....	164
9.	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	166

1. Tilinpäätös

Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain, sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §).

Kuntayhtymän tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Kuntayhtymän, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntayhtymäkonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimista ohjeistetaan tarkemmin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamassa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisiin kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Kuntayhtymän tilikausi on kalenterivuosi. Kuntalain 113 § mukaan yhtymähallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se yhtymävaltuuston käsiteltäväksi. Yhtymävaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

2. Toimintakertomus

2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat yhtymähallitus ja toimitusjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kuntayhtymän toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kuntayhtymän toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää yhtymävaltuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kuntayhtymässä ja kuntayhtymäkonsernissa (KuntaL 115 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista,

joista ei ole tehtävä selkoa kuntayhtymän tai kuntayhtymäkonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Yhtymähallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

2.2 Olennaiset tapahtumat kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

2.2.1 Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2021 oli Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän, Siun soten, viides varsinainen toimintavuosi. Vuoden 2017 alussa toteutettiin Pohjois-Karjalan maakunnassa historiallinen muutos, kun neljäntoista kunnan sosiaali- ja terveystoimet, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Pohjois-Karjalan ympäristöterveydenhuolto, NuVa -kuntayhtymä ja Joensuun kaupungin työterveysliikelaitos yhdistettiin yhdeksi uudeksi kuntayhtymäksi.

Siun soten viidettä toimintavuotta vaikeutti edelleen merkittävästi koronaepidemia. Maailmalaaajuisen pandemian vuoksi sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen potilas- ja henkilöstöturvallisesti oli erittäin haasteellista ja paljon resursseja vaativaa. Henkilöstön työn kuormittavuutta lisäsi pelko omasta tai läheisten sairastumisesta ja jatkuva työtä hankaloittavien suojaruosteiden käyttö. Henkilöstöä jouduttiin epidemian vuoksi siirtämään merkittävästi tehtävistä toisiin. Näytteiden ottaminen, altistuneiden jäljittäminen, rokotukset ja erilaiset puhelinpalvelut vaativat satoja uusiin tehtäviin siirtyviä henkilöitä ja sitoivat lähes kaiken varahenkilöstön epidemiasta johtuviin tehtäviin. Sijaispula kasvatti henkilöstön työkuormaa ja johti siihen, että kiirettömien palvelujen tarjontaa jouduttiin osittain leikkaamaan.

Haasteista huolimatta palvelujen kehittämistä jatkettiin. Muutoksilla ja kehittämistyöllä haettiin aikaisempaa parempaa kustannusvaikuttavuutta ja positiivisempaa asiakaskokemusta. Siun sote kuntayhtymän toiminta koskee tavalla tai toisella lähes kaikkia Pohjois-Karjalan asukkaita. Luonnollisesti tekemisemme on erittäin tarkan kansalaisten, tiedotusvälineiden ja omistajien seurannan kohteena. Muutosten tekeminen ja niissä onnistuminen asettaa todella suuret haasteet sekä ulkoiselle että sisäiselle viestinnälle. Parannettavaa on edelleen siinä, miten onnistumme luomaan koko henkilöstölle yhteisen tilannekuvan toimintaympäristöämme koskevista realiteeteista. Samoin tehtyjen päätösten perustelemisessa on paljon työsarkaa.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan omistajakunnat asettavat sitovan talousraamin Siun sotelle. Viidennelle toimintavuodelle asetettu taloudellinen tavoite oli todella tiukka. Siun sote ei koronaepidemian hankaloittamassa toimintaympäristössä onnistunut muuttamaan toimintaansa niin paljon, että alkuperäisessä talousraamissa olisi pysytty. Siun soten kulukehitystä vuonna 2021 voidaan, alkuperäisen budjettiraamin ylityksestä huolimatta, pitää aikaisempien vuosien tapaan varsin maltillisena. Siun soten vuoden 2021 toiminnalliset tulokset ovat erinomaiset, kun huomioidaan koronaepidemia, toimintaympäristön haasteellisuus ja käytettävissä olevien resurssien rajallisuus.

Lakisääteisten määräaikojen osalta on yksittäistapauksissa joitakin määräaikoja ylittynyt henkilöstön rekrytointiongelmista johtuen. Joidenkin palvelujen piiriin pääsyä asiakkaat / potilaat joutuivat jonottamaan inhimillisesti katsottuna liian pitkään. Mitatun asiakas / potilaspalautteen perusteella palvelujen laatu oli tarkasteluvuonna erinomaisella tasolla. Muutoinkin Siun soten toimintaa kehitettiin tarkasteluvuonna kuntayhtymän valtuuston strategian ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Siun soten henkilöstö oli toimintavuonna todella kovan työpaineen alla. Henkilöstöilmapiirimittauksen tuloksissa näkyy kova, monen osalta jopa kohtuuton työkuorma. Siun soten työhyvinvointikyselyn tulokset eivät kokonaisuutena poikkea merkittävästi muiden saman toimialan työnantajien tuloksista. Työkuorman kohtuullistamisessa ja henkilöstöilmapiirin parantamisessa riittää haastetta kuntayhtymän viimeiselle toimintavuodelle. Lopuksi haluan kiittää koko Siun soten osaavaa ja sitoutunutta henkilöstöä erinomaisesta työstä kansalaisten arjen turvaamisessa vuonna 2021. Olette venyneet loistavasti kovassa työpaineessa. Samoin tahdon osoittaa suuren kiitoksen Siun soten poliittisille päättäjille vuoden 2021 työstä. Päätöksentekoa ohjasi aito halu löytää kansalaisten kannalta parhaat ratkaisut. Uskon siihen, että yhdessä onnistumme rakentamaan kansalaisille sote-palvelut, joista voimme olla aidosti ylpeitä.

Ilkka Pirskanen

toimitusjohtaja

2.2.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.2.2.1. Toimielimet

Yhtymävaltuusto

Päätösvaltaa käytti 56 jäseninen yhtymävaltuusto ajalla 1.1.-13.9.2021 ja 53 jäseninen yhtymävaltuusto 14.9.-31.12.2021. Päätökset tehdään perussopimuksen mukaisesti ääni per jäsen periaatteella, eikä kuntakohtaista äänimäärää ole käytössä. Vuonna 2021 yhtymävaltuuston puheenjohtajana 1.1.-13.9.2021 on toiminut Pentti Keskisalo, 1. varapuheenjohtajana Tuula Parikka ja 2. varapuheenjohtaja Hannu Urjanheimo ja 14.9.-31.12.2021 puheenjohtajana Pentti Keskisalo, 1. varapuheenjohtajana Eeva-Liisa Auvinen ja 2. varapuheenjohtajana Jukka Pöppönen.

Valtuuston kokoonpanot kunnittain ja varajäsenineen 1.1.-13.9.2021

	JÄSEN	VARAJÄSEN
HEINÄVESI	Aarno Happonen Anna Vauhkonen	Anu Ruotsalainen Osmo Puustinen
ILOMANTSI	Hannu Urjanheimo Tuula Turunen	Hilkka Hiltunen Petri Nuutinen
JOENSUU	Eeva Abell Timo Elo Eila Heinonen Martti Juntunen Pentti Keskisalo Pekka Kukkonen Janne Majasalmi 14.1. alkaen Maarita Mannelin Ulla Mikkola Solja Niskanen Tuula Parikka Margareetta Rätty Marjatta Rätty Jarno Saarinen Sari Sallinen Kari Tahvanainen Pauli Tahvanainen 13.1. saakka Markku Karppinen Martti Surakka Virva Tiitinen Pirjo Vesa Eija Virkkala Vilja Väisänen	Aino Lampi Martti Riekk Sari Öztas Leo Laakkonen Jyrki Ikonen Jaakko Karvonen Juho Kettunen 14.1. alkaen Lasse Neuvonen Maija Törmänen Irja Väisänen Terttu Vornanen Helka Tukiainen Outi Mara Auli Patjas Heidi Villman Janne Väänänen Janne Majasalmi 13.1. saakka Maija-Liisa Kukkonen Juhani Rouvinen Marja-Leena Räsänen Hanna Susitaival Iiris Lehto Alia Dannenberg
JUUKA	Pirjo Halonen Reima Louhelainen	Jari Hyykky Tuomo Brelo

KITEE	Mervi Holopainen Jarkko Lampinen Marja Malinen Kari Pennanen	Martti Mielonen Arja Havukainen Jouni Pulkkinen Anna Leskinen
KONTIOLAHTI	Pekka Kettunen Timo Martikainen Leena Nyyssönen Satu Seppäläinen Mauri Tikkanen	Pirkko Möntti Anneli Parkkonen Vesa Kuronen Sakari Mustonen Kati Tuononen
LIEKSA	Maija Kaverinen Eero Mustonen Jukka Pöppönen Maija Riikonen	Mervi Liiten Pasi Karonen Pirkko Lehtinen Markku Korpinen
LIPERI	Marja-Leena Kivivuori Jorma Pitkänen Kari Pitkänen Maija Silvennoinen	Pekka Huikuri Tuula Laeslehto Susanna Nevalainen Juha Kosonen
NURMES	Henry Määttä 27.1. saakka Riitta Kaukanen 28.1. alkaen Anniina Nykänen Juhani Romakkaniemi	Riitta Kaukainen 27.1. saakka Merja Jaaranen 28.1. alkaen Heimo Meriläinen Tarja Naumanen
OUTOKUMPU	Tuomo Kuokkanen Lilja Surakka Jari Turpeinen	Kirsti Hiltunen Jarmo Pakarinen Sanna Antikainen
POLVIJÄRVI	Toni Kuronen Tiina Mustonen	Kirsi Eronen Esa Leminen
RÄÄKKYLÄ	Kaisa Laitinen	Ville Hirvonen
TOHMAJÄRVI	Tero Nenonen Marja Sormunen	Helena Pakarinen Martti Haaranen

Valtuuston kokoonpano 14.9.-31.12.2021

HEINÄVESI	Kristiina Räsänen	Veijo Honkonen
ILOMANTSI	Riitta Kareinen Tapio Tykkyläinen	Antti Hiltunen Risto Ikonen
JOENSUU	Päivi Ainasto Päivi Eteläpää Hannu Holopainen Anssi Jumppanen Sampsa Jääskeläinen Karita Kaita Jorma Karttunen 12.12. saakka Pentti Keskisalo Päivi Koskela Merja Mäkisalo-Ropponen Tapani Nuutinen Tuula Parikka Mira Pesonen Martti Riecki 13.12. alkaen Juhani Rouvinen	Margareetta Rätty Asko Puhakka Osmo Jokela Sirpa Hyökki Sari Sallinen Aino Henttinen Martti Riecki 12.12. saakka Juha Lihavainen Markku Maasilta Tanja Rissanen Lahja-Elina Vatanen Riku Väkeväinen Solja Niskanen Markku Karppinen 13.12. alkaen Raija Kantola

	Martti Surakka	Siru Niemeläinen
	Sami Tanskanen	Ninni Saarinen
	Raija Tofferi	Jari Korhonen
	Matti Tohkanen	José Sinisterra Santana
	Pertti Vainionpää	Lasse Neuvonen
	Kimmo Vartiainen	Eeva Abell
	Jussi Viljala	Timo Hynninen
	Irja Väisänen	Matti Orre
JUUKA	Matti Peura	Katri Kallinen
	Heidi Wilska	Senja Hiltunen
KITEE	Eeva-Liisa Auvinen	Kari Pennanen
	Jarkko Lampinen	Kaisu Kiiskinen
	Aki Sutinen	Kirsi Hirvonen
KONTIOLAHTI	Iita Kaarto	Satu Seppäläinen
	Marja Kauppinen	Leena Nyyssönen
	Jenni Kiiskinen	Asko Väätäinen
	Vesa Kuronen	Juha Kontturi
	Timo Martikainen	Pyry Savolainen
LIEKSA	Eero Mustonen	Jouni Karppinen
	Jukka Pöppönen	Satu-Lilja Kurkinen
	Maija Riikonen	Markku Korpinen
	Tarja Tuovinen	Anne Kaarina Keronen
LIPERI	Pauli Hakulinen	Päivi Pietarinen
	Mikko Hartikainen	Rosa Härkönen
	Heidi Mustonen	Tero Humaloja
	Jyrki Peuha	Marko Rätty
NURMES	Riikka Kaukainen	Joosua Tolvanen
	Matti Kämäräinen	Päivi Härkin
	Anni Savolainen	Maija Savolainen
OUTOKUMPU	Helena Matikka	Voitto Mansikkamäki
	Marjo Piironen	Jarmo Pakarinen
POLVIJÄRVI	Tiina Mustonen	Heikki Kuikka
	Merja Tuominen	Sami Mattsson
RÄÄKKYLÄ	Ville Hirvonen	Ona Makkonen
TOHMAJÄRVI	Päivi Silventoinen	Niilo Pitkänen
	Marja Sormunen	Matti Haaranen

Valtuuston poliittinen jakauma 1.1.-13.9.2021

-	Keskusta	18 paikkaa
-	Sosiaalidemokraatit	15 paikkaa
-	Perussuomalaiset	4 paikkaa
-	Kokoomus	7 paikkaa
-	Vihreät	4 paikkaa
-	Vasemmistoliitto	3 paikkaa
-	Kristillisdemokraatit	2 paikkaa
-	Siniset	3 paikkaa

Valtuuston poliittinen jakauma 14.9.-31.12.2021

-	Keskusta	17 paikkaa
-	Sosiaalidemokraatit	13 paikkaa
-	Perussuomalaiset	8 paikkaa
-	Kokoomus	6 paikkaa
-	Vihreät	3 paikkaa
-	Vasemmistoliitto	3 paikkaa
-	Kristillisdemokraatit	2 paikkaa
-	Liike NYT	1 paikkaa

Yhtymähallitus

Valtuusto valitsi toimikautekseen 11-jäsenisen hallituksen, jonka kokoonpano 1.1.-13.9.2021 on kerrottu alla. Hallituksen kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus niillä varajäsenillä, joiden kotikunta ei ole edustettuna hallituksen varsinaisten jäsenten osalta.

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Kämäräinen Matti, pj.	Nurmes	Härkin Päivi	Nurmes
Kärkkäinen Eero, 1 vpj.	Lieksa	Mustonen Eero	Lieksa
Ketonen Matti 2. vpj.	Joensuu	Tolvanen Mauri	Liperi
Halonen Pirjo	Juuka	Laasonen Harri	Rääkkylä
Hirvonen Kirsi 28.4.2021 saakka	Kitee	Kaituri Harri	Polvijärvi
Kauppinen Marja	Kontiolahti	Nygren Merja	Outokumpu
Koskinen Sari	Joensuu	Hanna Susitaival	Joensuu
Kuusela Mika	Kontiolahti	Hartikainen Veli-Pekka	Heinävesi
Leskinen Anna 29.4.2021 alkaen	Kitee	Kaituri Harri	Polvijärvi
Meriläinen Juhani	Joensuu	Heinonen Eila	Joensuu
Muukkonen Birgitta	Kitee	Väistö Vuokko	Tohmajärvi
Pirhonen Osmo	Kitee	Räty Marjatta	Joensuu

Yhtymähallituksen kokoonpano 14.9.2021 alkaen on seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Harinen Jertta, pj.	Kontiolahti	Honkonen Veijo	Heinävesi
Meriläinen Juhani 1. vpj.	Joensuu	Kirjavainen Lassi	Juuka
Ketonen Matti 2. vpj.	Joensuu	Tolvanen Mauri	Liperi
Elonheimo Ville	Joensuu	Susitaival Hanna	Joensuu
Hiltunen Ilkka	Outokumpu	Leminen Urpo	Polvijärvi
Kaverinen Maija	Lieksa	Savolainen Anni	Nurmes
Mara Outi	Joensuu	Paakkunainen Timo	Rääkkylä
Piipponen Sirpa	Ilomantsi	Reijonen Eero	Liperi
Pirhonen Osmo	Kitee	Tuominen Merja	Polvijärvi
Puustinen Pekka	Joensuu	Parikka Tuula	Joensuu
Väistö Vuokko	Tohmajärvi	Hokka Mervi	Heinävesi

Hallituksen esittelijänä toimi kuntayhtymän toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asetti 7-jäsenisen tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.-13.9.2021 oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Tahvanainen Pauli, pj. 13.1.2021 saakka	Joensuu	Happonen Aarno	Heinävesi
Kaverinen Maija, pj. 17.3.2021 alkaen	Lieksa	Holopainen Mervi	Kitee
Kukkonen Pekka, 1. vpj. pj. 14.1.-16.3.2021	Joensuu	Nykänen Anniina	Nurmes
Tikkanen Mauri, 2. vpj.	Kontiolahti	Gröhn Tiina	Kitee
Laeslehto Tuula	Liperi	Karjalainen Teuvo	Tohmajärvi
Saarelainen Seija	Lieksa	Kuokkanen Tuomo	Outokumpu

Tahvanainen Kari 17.3.2021 alkaen	Joensuu	Happonen Aarno	Heinävesi
--------------------------------------	---------	----------------	-----------

Turpeinen Jari	Outokumpu	Nylund Pertti	Liperi
----------------	-----------	---------------	--------

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 14.9.2021 alkaen on:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Tohkanen Matti, pj.	Joensuu	Hyytiäinen Jani	Outokumpu
Halttunen Sanna	Kitee	Kortelainen Reijo	Lieksa
Lampinen Jarkko, 1. vpj.	Kitee	Wilska Heidi	Juuka
Mahlavuori Ritva	Nurmes	Hiltunen Suvi	Tohmajärvi
Pesonen Mira	Joensuu	Väisänen Irja	Joensuu
Rouvinen Juhani	Joensuu	Pakarinen Minna	Kontiolahti
Saarelainen Seija	Lieksa	Pennanen Kari	Kitee

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi tarkastuspäällikkö Leena Timonen.

Valtuusto on valinnut toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista suorittamaan tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:n. Tilivuoden vastuunalaisena tilintarkastajana toimi KHT, JHT Ulla-Maija Tuomela.

2.2.2.2. Hallituksen asettamat toimielimet

Henkilöstöjaosto

Hallitus valitsi toimikautekseen 7-jäsenisen henkilöstöjaoston, jonka kokoonpano 1.1-14.10.2021 oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Meriläinen Juhani, pj.	Joensuu	Kärkkäinen Eero	Lieksa
Kuusela Mika, vpj.	Kontiolahti	Härkin Päivi	Valtimo
Halonen Pirjo	Juuka	Koskinen Sari	Joensuu

Heinonen Eila	Joensuu	Nygren Merja	Outokumpu
Hirvonen Kirsi 9.6.2021 sakka	Kitee	Kaituri Harri	Polvijärvi
Kaituri Harri 10.6.2021 alkaen	Polvijärvi	Laasonen Harri	Rääkkylä
Räty Marjatta	Joensuu	Pirhonen Osmo	Kitee
Tolvanen Mauri	Liperi	Ketonen Matti	Joensuu

Henkilöstöjaoston kokoonpano 15.10.2021 alkaen oli seuraava.

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Meriläinen Juhani, pj.	Joensuu	Savolainen Anni	Nurmes
Hiltunen Ilkka vpj.	Outokumpu	Puustinen Pekka	Joensuu
Honkonen Veijo	Heinävesi	Harinen Jertta	Kontiolahti
Mara Outi	Joensuu	Paakkunainen Timo	Rääkkylä
Hokka Mervi	Heinävesi	Kaverinen Maija	Lieksa
Piipponen Sirpa	Ilomantsi	Leminen Urpo	Polvijärvi
Tolvanen Mauri	Liperi	Ketonen Matti	Joensuu

Henkilöstöjaoston esittelijänä toimi 1.1.-14.10.2021 kuntayhtymän toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen ja 15.10.2021-31.12.2021 henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen.

Pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunta

Hallitus valitsi toimikaudekseen 7-jäsenisen pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunnan, jonka kokoonpano vuonna 1.1.-14.10.2021 oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Jormanainen Ari, pj.	Joensuu	Puranen Jaana	Joensuu
Sottinen Herkko, vpj.	Lieksa	Rönkkö Reeta	Nurmes
Hiltunen Mika	Kontiolahti	Martikainen Jonna	Juuka
Kosonen Minna	Liperi	Lappalainen Urpo	Outokumpu

Naumanen Tarja	Nurmes	Kortelainen Reijo	Lieksa
Tervalainen Timo	Joensuu	Vanhapelto Nina	Polvijärvi
Turunen Sini	Outokumpu	Hirvonen Ville	Rääkkylä

Pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunnan kokoonpano 15.10.2021 alkaen oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Pakarinen Juha pj.	Kontiolahti	Jormanainen Ari	Joensuu
Hurskainen Tellervo vpj.	Rääkkylä	Sallinen Matias	Outokumpu
Hiltunen Mika	Kontiolahti	Turunen Sabrina	Rääkkylä
Jetsonen Anne	Liperi	Viitalahti Marjo	Tohmajärvi
Pitkänen Eine	Joensuu	Hiltunen Anssi	Ilomantsi
Sottinen Herkko	Lieksa	Vlasov Tiina	Kontiolahti
Uusi-Ilkainen Heleena	Joensuu	Törrönen Sini	Kitee

Pelastuslaitos-liikelaitoksen esittelijänä toimi pelastusjohtaja Markus Viitaniemi.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto

Hallitus on valinnut toimikaudekseen 7-jäsenisen ympäristöterveydenhuollon jaoston, jonka kokoonpano vuonna 1.1.-14.10.2021 oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Räty Veli-Matti, pj.	Liperi	Heiskanen Saara	Tohmajärvi
Honkavaara Matti	Outokumpu	Varis Minna	Polvijärvi
Kauppinen Marja, vpj.	Kontiolahti	Kärkkäinen Eero	Lieksa
Kallinen Katri	Juuka	Karvonen Jaakko	Joensuu
Leskinen Anna	Kitee	Kyösti Kinnunen	Joensuu
Mikkonen Jukka	Nurmes	Nygren Sari	Lieksa
Mustonen Eero	Lieksa	Margareetta Räty	Joensuu

Ympäristöterveydenhuollon jaoston kokoonpano 15.10.2021 alkaen oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Räty Veli-Matti, pj.	Liperi	Tuovinen Sirpa	Juuka
Tykkyläinen Tapio	Ilomantsi	Karppinen Jouni	Lieksa
Honkavaara Matti	Outokumpu	Varis Matti	Kontiolahti
Laasonen Seppo	Polvijärvi	Turunen Sabrina	Rääkkylä
Puhakka Paula	Joensuu	Puhakka Ville	Ilomantsi
Puranen Jaana	Joensuu	Itkonen Tarja	Joensuu

Ympäristöterveydenhuollon jaoston esittelijänä toimi ympäristöterveydenhuollon johtaja Elina Felin 1.1.-7.7.2021, Mariella Aalto-Araneda 8.7.-27.10.2021 ja Kirsi Hiltunen 28.10.-31.12.2021.

Yksilöasioiden jaosto

Hallitus on valinnut toimikaudekseen 5-jäsenisen yksilöasioiden jaoston, jonka kokoonpano vuonna 1.1.-14.10.2021 oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Väyrynen Sinikka pj.	Juuka	Suhonen Keijo	Nurmes
Ruokolainen Jaakko vpj.	Juuka	Paalanen Saara	Kontiolahti
Räsänen Marja-Leena	Joensuu	Eronen Jyry	Kontiolahti
Suhonen Hanna	Joensuu	Hartikainen Pasi	Joensuu
Tahvanainen Kari	Joensuu	Sormunen Marja	Tohmajärvi

Yksilöasioiden jaoston kokoonpano 15.10.2021 alkaen oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Ainasto Päivi	Joensuu	Räty Margareetta	Joensuu

Karvonen Jaakko	Joensuu	Hämynen Elisa	Nurmes
Kosonen Matti	Kitee	Mikkonen Vilho	Tohmajärvi
Lehikoinen Paavo	Outokumpu	Karvinen-Kyllönen Susanna	Liperi
Räsänen Marja-Liisa	Joensuu	Mustonen Teemu	Juuka

Yksilöasioiden jaoston esittelijänä toimi hallintopäällikkö Kaisa Tanskanen.

2.2.2.3. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin

Siun soten yhtymävaltuusto asetti 10.6.2021 kokouksessaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen Siun soten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus hyvinvointialueelle siirtyvän toimialan toiminnasta ja taloudesta, seuraavasti:

- Toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen, pj.
- Toimialuejohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut Sirpa Kaipainen 1.1.-31.7.2021
- Toimialuejohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut Jarmo Kukkonen 1.8.-31.12.2021
- Toimialuejohtaja, ikäihmisten palvelut Eija Rieppo
- Toimialuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut Leena Korhonen
- Talousjohtaja Ismo Rouvinen, 2. vpj.
- Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen, 1. vpj.
- Henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen
- Kehittämisjohtaja Heli Aalto
- Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi

Väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanoa täydennettiin niin, että toimielimeen valittiin vs. ympäristöterveydenhuollon johtaja Mariella Aalto-Araneda 8.7.2021 lukien ja viestintäjohtaja Susanna Prokkola 1.8.2021 lukien. Lisäksi Jarmo Kukkonen tuli Sirpa Kaipaisen tilalle 1.8.2021 lukien ja Kirsi Hiltunen Mariella Aalto-Aranedan tilalle 28.10.2021 lukien.

Toimielimen jäsenen ollessa estynyt osallistumaan toimielimen kokoukseen, oli hänen sijaisellaan taustaorganisaatiosta mahdollisuus osallistua toimielimen kokoukseen asiantuntijajäsenenä. Väliaikainen valmistelutoimielimellä oli mahdollisuus kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita läsnä- ja puheoikeudella. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta vastasi Siun sote.

Yhtymähallitus vahvisti yhtymävaltuuston väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamis päätöksen 8.7.2021 kokouksessaan, kun Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja

pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annettu lakiesitys tuli voimaan heinäkuun alusta lukien.

Väliaikaisen toimielimen tehtävänä on ollut hyvinvointialueen hallinnon ja toiminnan käynnistämisen lisäksi muun muassa selvittää hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö.

Valmistelutoimielimen perustama henkilöstöryhmä

Valmistelutoimielimen perustama henkilöstöryhmä on toiminut yhteisteistointialain mukaisena yhteistoimintaelimenä valmistelutoimielimen toimikaudella, 28.2.2022 saakka. Henkilöstöryhmä on kokoontunut vuoden 2021 aikana viisi kertaa.

Henkilöstöryhmän jäsenet ja varajäsenet olivat:

- Johanna Bjerregård Madsen, puheenjohtaja, väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen
- Jarmo Kukkonen, väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen
- Eija Rieppo, väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen
- Leena Korhonen, väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen
- Kirsi Hiltunen, väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen
- Milla Paasu, palvelussuhdepäällikkö, Siun sote ky
- Esko Hätininen, pelastuspäällikkö, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
- Mirva Kuronen, SUPER (varajäsen Tarja Orbinski)
- Mika Kipinä, TEHY (varajäsen Vilja Laurila-Rontti)
- Heli Toroskainen, JYTY (varajäsen Jorma Könönen)
- Pasi Hyttinen, JHL (varajäsen Markus Haukka)
- Virve Mikkonen, JUKO (varajäsen Terhi Savolainen)
- Heidi Pakarinen, JUKO (varajäsen Jouni Oinonen)
- Jorma Hämäläinen, SPAL (varajäsen Pekka Tykkyläinen)
- Jouni Pulkkinen, sivutoiminen pelastushenkilöstö (varajäsen Petteri Parviainen)
- Eeva-Maria Varpenius, sihteeri, neuvottelupäällikkö, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Lisäksi läsnäolo-oikeus henkilöstöryhmässä on ollut muutosjohtaja Elina Felinillä ja väliaikaisen valmistelutoimielimen puheenjohtaja Ilkka Pirskasella.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen henkilöstöryhmä on saanut muutosjohtaja Elina Feliniltä säännölliset tilannekatsaukset hyvinvointialueen valmistelusta, niin taloudellisesta kuin henkilöstöasioiden näkökulmasta. Henkilöstöryhmä on käsitellyt hyvinvointialueen nimeä ja brändiä, työntekijöille ja sidosryhmille viestimistä sekä osallistunut henkilöstön siirtosuunnitelman ja siirtosopimusluonnoksen käsittelyyn. Myös hallintosääntöluonnosta on käsitelty henkilöstöryhmän kokouksissa.

Henkilöstöryhmä on toiminut olennaisena viestintäkanavana henkilöstön ja väliaikaisen valmistelutoimielimen välillä. Välittömästi hyvinvointialueen uudistukseen liittyvästä

yhteistoiminnasta on vastannut Siun soten linjaorganisaatio esihenkilöidensä kautta. Hyvinvointialueen valmistelu on tukenut henkilöstön osallistamista tuottamalla uudistusta ja valmistelua koskevaa tietoa ja esimerkiksi tukimateriaaleja Siun soten esihenkilöille muutoksen käsittelyyn työyhteisöissä. Hyvinvointialueen valmistelusta on käyty myös vuorovaikutteista keskustelua Siun soten johtofoorumeissa. Hyvinvointialueelle on perustettu sähköpostiosoite kysyhyvinvointialueesta@siunsote.fi, johon tullessiin kysymykseen hyvinvointialueen valmistelijat vastaavat.

Henkilöstön ajantasainen informointi valmistelun etenemisestä on tapahtunut paitsi henkilöstöryhmän tilannekatsausten ja käsittelemien asioiden kautta, myös kuukausittaisissa Siun soten henkilöstölle suunnatuissa henkilöstöinfoissa. Infot on tallennettu ja ne ovat olleet henkilöstön katsottavissa myös jälkikäteen hyvinvointialueen intrassa. Intrasivuille on tuotettu lisäksi tietoa hyvinvointialueuudistuksesta ja valmistelun etenemisestä uutisin, artikkelein, blogein sekä mm. usein kysytyt kysymykset -osion muodossa. Hyvinvointialueen verkko- ja intrasivuilla on julkaistu myös hyvinvointialueen toimielinten ja henkilöstöryhmän muistiot.

2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuoden 2021 taloudelliseen kehitykseen vaikutti merkittävästi niin valtakunnallisesti kuin Pohjois-Karjalassakin vuonna 2020 alkanut maailmanlaajuinen koronapandemia. Valtiovarainministeriön tilinpäätöksen mukaan maailmantalous jatkoi vuonna 2021 nopeaa toipumistaan ja veti myös Suomen taloutta mukanaan. Pandemian tuomat rajoitukset aiheuttivat edelleen taloudellisia vaikeuksia osalle yrityksistä, ja verotuksen maksujärjestelyihin tehtiin helpotuksia. Maksujärjestelyhelpotukset siirsivät verotuloja jonkin verran seuraaville vuosille, mutta verokertymä nousi kuitenkin selvästi edellisestä vuodesta ja ylitti myös pandemiaa edeltävän vuoden 2019 verokertymän.

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietojen mukaan kuntatalouden (kunnat ja kuntayhtymät) vuoden 2021 toimintakate heikkeni 3,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden vuosikate heikkeni 0,3 prosenttia ja oli 4,4 mrd. euroa. Kuntatalouden lainakanta kasvoi edelleen.

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien toimintakate kasvoi 4,2 prosentilla. Valtionosuudet vähenivät 0,88 mrd. eurolla pääosin valtion kunnille myöntämien koronatukien jäädessä pois. Verotulot kasvoivat vuotta 2020 paremmin, kuntien osuus yhteisöveron tuotosta peräti 45,5 prosentilla. Tähän vaikutti osaltaan kunnille vuodelle 2021 annettu 10 prosenttiyksikön korotus jako-osuuteen. Kiinteistöveron tuotto kasvoi lähes 13 prosenttia. Tähän vaikutti se, että noin 200 milj. euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin vuonna 2020 ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään. Kokonaisuutena kuntien rahoituksen riittävyys parani hieman.

Myös kuntayhtymien lainakanta kasvoi 6,2 mrd. euroon, vaikka kuntayhtymien nettoinvestoinnit vähenivät selvästi. Lainakantaan vaikutti erityisesti sairaanhoitopiirien lainakannan kasvu. Kuntayhtymien toimintamenot kasvoivat tilinpäätösarviotietojen mukaan 6,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntayhtymien tilikauden tulos kääntyi positiiviseksi parin viime vuoden negatiivisen tuloksen jälkeen, tätä selittää pääosin sairaanhoitopiirien vahvistunut talous. Seitsemällä sairaanhoitopiirillä neljästätoista tulos oli negatiivinen.

Vuoden 2021 aikana Valtionvarainministeriössä suoritettiin neljä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä. Konnevesi, Pertunmaa ja Rääkkylä tulivat arviointimenettelyyn konsernin taseeseen kertyneen alijäämän perusteella. Haapajärvi tuli mukaan kunnan taseeseen kertyneen kattamattoman alijäämän mukaan. Kaikille kunnille laadittiin talouden tasapainottamissuunnitelma.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen automaattista raportointia koskeva lainsäädäntö valmistui ja tuli voimaan 1.1.2020. Kunnat ja kuntayhtymät toimittavat erikseen säädetyt taloustietonsa suoraan taloushallinnon tietojärjestelmistään valtiokonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Tiedot oli toimitettava uudella mallilla vuoden 2021 alusta alkaen.

Valtio on tukenut kuntia ja kuntayhtymiä koronaepidemian vuoksi vuosina 2020–2021 yli 5 mrd. eurolla. Vuonna 2020 tuet kunnille ja kuntayhtymille olivat yhteensä noin 2,6 mrd. euroa. Vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien tukemiseen oli varattu noin 2,5 mrd. euroa. Epidemia kasvatti voimakkaasti varainhankinnan tarvetta ja valtionvelka on kasvanut merkittävästi vuosina 2020–2021 aiempaan kehitykseen nähden. Valtiovarainministeriön joulukuun 2021 taloudellisen katsauksen perusteella, joka on laadittu ennen Ukrainan maaliskuussa 2022 alkanutta kriisiä, BKT:n arvioidaan kasvavan vuonna 2021 3,4 %. Koronapandemia aiheutti epävarmuutta ja hidasti talouskasvua. Julkisen talouden alijäämän ennustetaan pienenevän voimakkaasti vuosina 2021–2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti talouden elyessä ja alijäämän pienentyessä. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun. Pohjois-Karjalassa kuntien taloudellinen tulos näyttää vuoden 2021 osalta hyvältä. Siun soten taloudellinen kehitys on ollut vuosina 2020–2021 vahvasti riippuvainen koronaepidemian hoidosta aiheutuneista kustannuksista ja niiden kattamiseen saaduista valtion koronatuista. Ukrainassa meneillään oleva kriisi tulee vaikuttamaan sekä yleiseen että oman alueen taloudelliseen kehitykseen.

2.2.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 hallituksen esityksen (241/2020 vp) hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta

koskevaksi lainsäädännöksi (nk. sote-uudistus). Hyvinvointialueet perustettiin 1.7.2021. Tämän ajankohdan ja vuoden 2022 alun välisenä aikana hyvinvointialueen päätösvaltaa käytti uudistuksen voimaannpanosta annetussa laissa tarkoitettu väliaikainen valmistelutoimielin ja 1.3.2022 lukien vaaleilla valittu aluevaltuusto. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy uusille hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueiden toiminta perustuu vuodesta 2023 lukien pääosin valtion rahoitukseen, joka on yleiskatteellista. Se jaetaan alueille asukkaiden laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella. Osa hyvinvointialueiden rahoituksesta määräytyy asukasmäärän ja muiden alueellisten olosuhdetekijöiden mukaisesti sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerien perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttaa lisäksi riskikerroin.

Hyvinvointialueuudistuksen lainsäädännön voimaan tullessa vuonna 2021 perustettiin täysin uusi julkisen hallinnon taso. Muutos on merkittävin hallinnon uudistus itsenäisyyden aikana. Uudistuksen toimeenpano käynnistyi ripeässä vauhdissa niin Pohjois-Karjalassa kuin muuallakin ympäri maata syksyn 2021 aikana.

Siun soten yhtymähallitus vahvisti 8.7.2022 päätöksellään väliaikaisen valmistelutoimielimen vastaamaan tulevan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelusta. Väliaikainen valmistelutoimielin koostui lainsäädännön mukaisesti alueen viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Koska Pohjois-Karjalassa sote- ja pelastustoimintojen järjestämis- ja tuottamisvastuu on siirtynyt Siun sotelle, väliaikainen valmistelutoimielin koostui kuntayhtymän johtavista viranhaltijoista.

Siun sote toimii voimaannanolain (616/2021 § 8) mukaisena valmistelutoimielimen hallinnollista tukea antavana organisaationa. Siun soten asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti valmisteluun voimaannanolain 12 § mukaisesti.

Maakunnan alueella merkittävin muutos oli, kun Rääkkylän kunnan vuonna 2011 tekemä kokonaisulkoistussopimus sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta Terveystalo Kuntaturva Oy:n (aiemmin Attendo Kuntaturva Oy) kanssa päättyi 31.12.2020. Palvelujen tuottaminen siirtyi katkeamattomana Siun sotelle kertomusvuoden alusta lukien. Henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella kuntayhtymän palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä.

Euroopan turvallisuustilanne mullistui torstaina 24. helmikuuta, kun Venäjä aloitti hyökkäyksen Ukrainaa vastaan. Turvallisuustilanteen mahdollinen eskaloituminen tai Suomen turvallisuustilanteen muuttuminen saattavat vaikuttaa merkittävästi kuntayhtymän viimeiseen toimintavuoteen. Kuntaliiton maaliskuun 2022 alussa julkaiseman tiedotteen mukaan Suomen kuntien täytyy varautua nyt mahdollisimman laajasti talousvaikutuksiin, turvallisuuden parantamiseen ja sotaa pakenevien ukrainalaisten auttamiseen. Sodan ja pakotteiden vaikutukset tulevat näkymään esimerkiksi yritysten toiminnassa ja sitä kautta kuntien verotuloissa. Eteen voi tulla esimerkiksi tuonnin ja viennin haasteita sekä energiariippuvuuden ongelmia. Kunnissa ja kuntayhtymissä onkin tehtävä arvio kunnan toiminnan kannalta kriittisimmistä, keskeisimmistä toiminnoista, joiden on toimittava kaikissa tilanteissa.

2.2.5 Kuntayhtymän henkilöstö

Kuntayhtymän henkilöstömäärä 31.12.2021 oli 7 634 työntekijää. Kuntayhtymän henkilöstömäärä oli vuotta aikaisemmin tilinpäätöshetkellä 7314 työntekijää. Henkilöstömäärämme nousi vuoteen 2020 verrattuna 320 henkilöllä (4,4 %). Kasvua tapahtui jokaisella toimialueella. Vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi 204 henkilöllä ja määräaikaisen henkilöstön määrä 116 henkilöllä. Henkilötyövuosina mitattuna kasvua tapahtui 158 henkilötyövuotta. Suurinta kasvu oli ikäihmisten palvelujen toimialueella (79 henkilötyövuotta), jossa Rääkkylän sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät Terveystalolta Siun sotelle 1.1.2021. Perhe- ja sosiaalipalveluissa puolestaan aloitti vuonna 2021 kaksi uutta asumisyksikköä, Paikkis ja Poikolanpiha. Henkilöstömäärän kasvua aiheutti myös koronatilanteen edellyttämä henkilöstön lisääminen muun muassa näyttötyöhön ja potilaspaikkojen turvaamiseksi perustetulle puskuriosastolle.

Henkilöstömäärän vaihdellessa voimakkaasti vuoden aikana, kuten kuntayhtymässä, kuvaa henkilötyövuosi paremmin vuoden aikana palvelusuhteessa olleen henkilöstön määrää, kuin pelkkä henkilöstön lukumäärä. Henkilötyövuosikäsitemuuttaja on Kuntatyöntekijän hyväksymä tunnusluku henkilöstön määrän arvioinnissa. Henkilötyövuosi HTV2 kuvaa palkallisten palvelussuhdepäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365. Kuntayhtymän henkilöstöä koskeva henkilöstökertomus 2021 kuvaa kuntayhtymän henkilöstötilannetta ja henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja erillisenä asiakirjana tarkemmin.

Kuntayhtymäkonsernin henkilöstö oli vuoden lopussa 8 247 työntekijää, josta 68 työntekijää Siun työterveys Oy:ssä, 537 työntekijää Polkka Oy:ssä ja 8 työntekijää Tikkamäen Palvelut Oy:ssä.

Työkykyperäiset poissaolot vähenivät alkuvuodesta noin 10 %, mutta kesän jälkeen työkykyperäiset poissaolot kääntyivät kasvuun. Työkykyperäiset poissaolot lisääntyivät emokuntayhtymässä lopulta noin 3,5 %, ollen vuoden 2021 lopussa 138 017 päivää. Koko kuntayhtymässä vastaava kasvu oli 4,9 %. Näihin poissaoloihin lasketaan sairauspoissaolot, kuntoutustuet ja tapaturmasta johtuvat sairauspoissaolot. Vuonna 2021 työkykyperäisiä poissaoloja oli 20,4 pv/htv2 (2020: 20,14 pv/htv2). Diagnosoituja sairauspoissaolopäiviä meillä oli vuonna 2021 yhteensä 101 620 päivää (2020: 98 948). Eniten diagnosoitiin tuki- ja liikuntaelinsairauksia, joita oli 33,3 % (2020: 32,1 %), mielenterveyssairauksia, joita oli 17,1 % (2020: 13,5 %) sekä vammoja ja tapaturmia, joita oli 12,1 % (2020: 13 %). Pelastusliikelaitoksen työkykyperäiset poissaolot eivät sisälly diagnosoitujen lukuihin.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2021 olivat yhteensä 3 136 736 euroa. Tästä summasta Kelan korvausluokka I:n kustannukset olivat 2 235 139 euroa ja Kelan luokka II:n kustannukset olivat 820 559 euroa.

Vuonna 2021 työterveystyön kehittäminen painottui työpaikkaselvitysten tekemiseen. Tavoitteena oli 111 työpaikkaselvitystä, joista ainoastaan muutama siirrettiin työyksiköiden

aikataulujen takia toteutettavaksi seuraavana vuonna. Toinen vuoden 2021 merkittävä saavutus oli toimialuekohtaisten työterveyshuollon toimintasuunnitelmien valmistuminen.

TAULUKKO 1. SIUN SOTEN TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET VUONNA 2021

Kustannukset	2020	2021
Kela 1	2 013 100 €	2 235 139 €
Kela 2	861 801 €	820 559 €
Yhteensä	2 874 901 €	3 136 736 €

Pelastuslaitoksen työterveyshuollon kustannukset vuonna 2021 olivat yhteensä 166 650 € euroa. Tästä summasta Kelan korvausluokka I:n kustannukset olivat 133 529 € euroa ja Kelan luokka II:n kustannukset olivat 25 526 € euroa.

TAULUKKO 2. PELASTUSLAITOKSEN TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET VUONNA 2021

Kustannukset	2020	2021
Kela 1	110 671 €	133 529 €
Kela 2	32 425 €	25 526 €
Yhteensä	143 096 €	166 650 €

Kehityskeskustelujen toteutumista seurattiin kuntayhtymässä kuukausiraportoinnin avulla ja koko kuntayhtymän tasolla kehityskeskustelujen käyntiaste oli 85 % (2021), kun vastaavat luvut aikaisempina vuosina ovat olleet 86 % (2020) 94 % (2019) ja 91 % (2018).

Henkilöstökulut kasvoivat vuoden 2020 tasosta 5,7 %. Suhteellisesti eniten palkat kasvoivat perhe- ja sosiaalipalveluissa, mikä selittyy henkilöstömäärän muutoksella. Pienintä kasvu oli yhteisissä palveluissa, jossa myös henkilöstömäärä pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Virka- ja työehtosopimusten mukainen yleiskorotus 1.4.2021 nosti palkkoja sopimusalaan riippuen noin yhdellä prosentilla. Lisäksi henkilöstökulujen nousuun vaikuttivat vuoden 2021 aikana virka- ja työehtosopimuksen paikallinen järjestelyerä 1.4.2021, toteutetut palkkaharmonisointikierrokset sekä henkilöstömäärän kasvu. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,5 milj. eurolla.

Tarkemmat henkilöstöä koskevat tiedot löytyvät erillisestä Henkilöstökertomuksesta 2021.

2.2.6 Ympäristöasiat

Kuntayhtymän ympäristöasioiden osalta vuosi 2021 oli valmistautumista tulevaan. Vuoden 2021 teemana on ollut mm. jätelain muutokset ja vähäpäästöiset ajoneuvot sekä koronaepidemia.

Vuoden 2021 aikana jätelainsäädäntöön tuli muutoksia, jotka tulivat voimaan heinäkuussa 2021. Uudistuksessa asetettiin entistä tiukemmat kiertotalouden tavoitteet mm. yhdyskuntajätteelle. Yhdyskuntajätteestä 55 % tulisi kierrättää vuoteen 2025 mennessä. Muutos tietää tarkempia erilliskeräysveloitteita myös meidän toimipisteisiimme. Siun soten toimipisteiden jätehuollon vastuista on sovittu vuokrasopimuksissa, joissa vastuu yhdyskuntajätteen keräämisestä on usein vuokranantajalla tai kiinteistön omistajalla.

Jätelain uudistuksessa tulee muutoksia myös jätehuollon järjestämiseen. Heinäkuusta 2022 lähtien julkisen palvelutoiminnan (jätteen haltijan) on järjestettävä toiminnassaan syntyvän yhdyskuntajätteen erilliskeräys. Kunnan palvelutoiminnassa erilliskeräyksen järjestää kunta. Hyvinvointialueelle siirryttäessä jätehuollon järjestämisvastuut tulee selvittää toimipisteittäin.

Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista 740/2021 tuli voimaan 2.8.2021 ja se velvoittaa myös Siun sotea hankkimaan ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita ajoneuvoja. Uusi leasing-autojen kilpailutus ehdittiin kuitenkin julkaista ennen lain voimaantuloa, joten kuntayhtymän ei tarvitse vielä tällä hankintakaudella täyttää lain vaatimuksia. Vuoden 2021 aikana kuitenkin selvitettiin, kuinka monta lainvaatimusten mukaista autoa kuntayhtymän tulisi hankkia. Samalla selvitettiin, minne toimipisteisiin autot voitaisiin sijoittaa ja miten autojen lataus voitaisiin järjestää.

Vuonna 2021 koronaepidemia oli edelleen voimissaan. Koronan vaikutus jäi kuitenkin vähäiseksi energiankulutuksen ja jätehuollon osalta. Keskussairaalan osalta tarkasteltuna sähkön-, lämmön- ja vedenkulutus ei vähentynyt. Lämmönkulutuksen nousu (+18 %) vuonna 2021 selittyy pääosin J2-laajennuksen käyttöönotolla sekä joltain osin ulkoilman olosuhteilla, koska vuosi 2021 oli ennätysellisen lämmin. Sähkön ja veden osalta kulutus keskussairaalassa nousi alle 2 % (sähkö +1,3 % ja vesi +1,7 %) edellisvuoteen verrattuna. Energiaa säästäviä toimenpiteitä tehtiin mm. valaistuksen uusimisella led-valoihin. Myös uusissa laitteissa energiankulutus on vähäisempää vanhoihin verrattuna. Etätyö ei vaikuttanut juurikaan energiankulutukseen, sillä tyhjillään olevia toimitiloja lämmitettiin edelleen ja ilmanvaihdot tuli pitää päällä.

Jätteiden kustannukset nousivat poltettavan bio- ja tietosuojajätteen osalta Siun soten toimipisteissä. Tietosuojattavan jätteen osalta nousseet kustannukset liittyvät arkistojen tyhjennyksiin sekä muuttoihin. Myös uusia toimipisteitä on liitetty sopimukseen. Muutoin kustannusten nousu selittyy osittain koronalla sekä yleisillä kustannusten nousuilla. Muun muassa kuljetuskustannusten nousu näkyy myös jätteiden kuljetusten hinnassa. Koronan

myötä käytetyt maskit ovat nostaneet poltettavan jätteen määrää muutamia prosentteja. Metallin, SE-romun, sekä vaarallisten ja terveydenhuollon erityisjätteiden osalta jätekustannukset ovat pienentyneet noin 10 % vuoteen 2020 verrattuna.

Siun soten toimitilastrategia, joka hyväksyttiin 26.8.2021, huomioi myös ympäristönäkökulman. Strategiassa on mietitty mm. toimipisteen sijainnin merkitystä, tilojen käytön tehokkuutta ja toimivuutta sekä tilojen elinkaarta. Strategian avulla on mahdollista parantaa Siun soten ympäristöystävällisyyttä ja energiatehokkuutta. Säästöt energian kulutuksessa syntyvät, kun toiminta on tehokasta sopivan kokoisissa tiloissa. Jätehuollon kierrätystavoitteisiin on helpompi päästä, kun mahdollisimman paljon toimintoja on samoissa tiloissa, jolloin lajittelun järjestäminen on helpompaa ja kustannustehokkaampaa.

2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntayhtymän hallinnossa noudatetaan avoimuutta päätöksenteossa. Toimielinten kokousten asialistat ja pöytäkirjat julkaistaan sähköisesti kuntayhtymän www-sivuilla lukuun ottamatta asioita, jotka eivät ole julkisia. Samoin ne viranhaltijapäätökset, joihin kuntalaisilla on muutoksenhakuoikeus, julkaistaan www-sivuilla.

Kuntalaki edellyttää tiettyjen tietojen saatavuutta yleisessä tietoverkossa. Kuntayhtymällä on näihin rinnastettavista asiakirjoista www-sivuillaan perussopimus, hallintosääntö, talousarvio ja -suunnitelma, strategia, henkilöstöstrategia, viestinnän yleiset periaatteet, konserniohje, asiakirjajulkisuuskuvaus sekä palvelutuotantosuunnitelma 2030, samoin kuin hinnastot. Osa vaadituista tiedoista on sisällä hallintosäännössä (mm. luottamushenkilöiden palkkioiden ja korvausten perusteet, joiden suuruudesta päätetään vuosittain talousarviossa).

Kuntien ja kuntayhtymien keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuutensa Kuntalain 84 §:n mukaisesti. Tarkastuslautakunta toimii Siun soten verkkosivuilla julkaistujen sidonnaisuusrekisterien rekisterinpitäjänä. Tarkastuslautakunta on valvonut ilmoituspiiriin kuuluvien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattanut kuntayhtymän lakisääteiset ja vapaaehtoiset sidonnaisuusilmoitukset sekä tietosuojaselosteet tiedoksi yhtymävaltuustolle § 129/20.12.2021 (17.12.2021 tilanteen mukaisena). Sidonnaisuusilmoitusten tietosuojaselosteet ja sidonnaisuusrekisterit vastaavat EU:n yleistä tietosuojasetusta (General Data Protection Regulation, GDPR, EU 679/2016).

Siun soten tiedonhallintamalli on hyväksytty yhtymähallituksessa § 281/20.12.2021. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki, 906/2019) astui voimaan 1.1.2020. Laissa säädetään tiedonhallintayksikön velvollisuudesta ylläpitää sen toimintaympäristön määrittelyä ja kuvaavaa tiedonhallintamallia. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä on tiedonhallintalaissa tarkoitettu tiedonhallintayksikkö.

Kuntayhtymän korruption ja lahjonnan torjuntaa käsitellään henkilöstöjohtajan ohjeessa vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Kuntayhtymä noudattaa vastuullisia liiketoimintakäytäntöjä kaikilla toimialueillaan. Päätöksenteossa huomioidaan mahdolliset jääviydet. Sivutoimiluvista ja -ilmoituksista säädetään hallintosäännössä.

Konserniohjeessa yhtymävaltuusto on määrittänyt kuntayhtymässä noudatettavat ehdottomat esteellisydet ja suositeltavat esteellisydet intressistiriitojen poistamiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa huomioidaan ihmisoikeusasioita, suunnitelmaa ollaan parhaillaan päivittämässä.

2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 hallituksen esityksen (241/2020 vp) hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (nk. sote-uudistus). Hyvinvointialueet perustettiin 1.7.2021.

Uuden lainsäädännön myötä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Tämän myötä nykyisen kuntayhtymän toiminta kuntavetoisena loppuu vuoden 2022 lopussa ja toiminnot siirtyvät liikkeenluovutuksen periaattein Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Pohjois-Karjalassa valmistellaan myös ympäristöterveydenhuollon siirtymistä osaksi hyvinvointialuetta sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen tavoin vuoden 2023 alusta lukien. Lainsäädäntö mahdollistaa toiminnan jatkamisen hyvinvointialueella toiminnallisesti samanlaisena kuin Siun soten aikana.

Koronaepidemia on vaikuttanut suuresti kuntayhtymän toimintaan noin kahden vuoden ajan. Henkilökuntaa on jouduttu siirtämään varsinaisista tehtävistään eri tehtäviin ja henkilökuntaa on myös sairastunut koronaan. Tämä on näkynyt ennen kaikkea vaikeutena saada riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa eri tehtäviin, ja toimintaa on jouduttu paikoin supistamaan. Tällä hetkellä korona näyttäisi hellittävän ja toiminnan edellytykset voisivat tältä osin normalisoitua.

Loppupalvesta puhjennut Ukrainan kriisi edellyttää huoltovarmuuden aiempaa suunnitelmallisempaa huomioimista sekä valmius- ja varautumissuunnitelmien päivittämistä. Kriisi seurannaisvaikutuksineen nostaa kustannuksia montaa kautta, ja tämä tulee näkymään myös kuntayhtymän kulukehityksessä.

2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on kerrottu tarkemmin kohdassa 2.3.

Kuntayhtymän toimintaan vaikuttavina riskilajeina tunnistetaan ylätasolla strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit sekä rahoitus- ja vahinkoriskit.

Strategiset riskit

Yhtymävaltuusto hyväksyi Siun soten strategian vuosille 2021 – 2025. Strategian isot linjat jatkuvat samoina kuin edellisessä strategiassa, mutta nyt asiakas on aiempaa selvemmin strategian ytimessä. Tämä korostuu toisaalta palvelujen laatuun, saatavuuteen, oikea-aikaisuuteen, kitkattomuuteen ja vaikuttavuuteen liittyvinä tavoitteina, mutta toisaalta myös kansalaisten itsensä aktivoimiseen oman elämän hallinnassa palvelujen tarvetta ennaltaehkäisten. Tavoitteiden saavuttamisessa keskeinen riski on se, miten kotona asumisen tukemisessa onnistutaan. Keinoina ovat mm. kotiin vietävät palvelut ja moniammatillinen yhteistyö Siun soten eri toimijoiden kesken. Tämä edellyttää perinteisten toimintatapojen rajapintojen poistamista ja toimialueiden välisen yhteistyön lisäämistä, jota edesautetaan digitaalisilla palveluilla ja mm. tilannekeskustyyppisellä monitoroinnilla. Kotona asumisen tukemisella edesautetaan myös ihmisten oman elämän hallintaa.

Rekrytoinneissa onnistuminen on yksi kriittinen menestystekijä laadukkaan palvelun toteuttamiseksi. Henkilöstön osaaminen, asenne ja yhteistyö nousevat aiempaa tärkeämmiksi tekijöiksi muutosjohtamisessa. Viestinnän onnistuminen ratkaisee paljon muutosten läpiviemisessä. Oikean tilannekuvan viestittäminen niin organisaation sisälle kuin ulkopuolelle on ensiarvoisen tärkeää, ja tässä ei ole parhaalla mahdollisella tavalla onnistuttu.

Hyvinvointialue- ja sote-järjestämiselainsäädännön muutos hyväksyttiin kesällä 2021 ja hyvinvointialueet aloittavat 1.1.2023. Hyvinvointialuevaltuusto valittiin 23.1.2022 pidetyissä aluevaaleissa, ja aluevaltuusto määrittelee hyvinvointialueelle uuden strategian ja palvelustrategian. Siun soten palvelutoiminta täyttää hyvinvointialuelainsäädännön mukaisen toiminnan, mutta tarveperusteisen kiinteän rahoituksen hitaasti nouseva taso edellyttää tuottavuuden parantamista.

Toiminnalliset riskit

Merkittävimmät toiminnalliset riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen ja työhyvinvointiin sekä toimitilojen ja tietojärjestelmien käytettävyyteen. Näihin vaikuttavat mm. sektorikohtaiset lainsäädäntömuutokset, yleinen kehitys sekä resursseille asetettavat vaatimukset.

Henkilöstön riittävyys ja saatavuus on kaikilla kolmella päätoimialueella tunnistettu iso riski, jota on havaittavissa myös yhteisten palvelujen kapeammilla osa-alueilla. Hoitajamitoituksen asteittainen lakisääteinen nousu vanhuspalvelujen ympärivuorokauden hoidon ja hoivan yksiköissä edellyttää hoitajamäärän lisäämistä, josta kilpailevat myös yksityiset palvelutuottajat. Monimuotoisen koulutuksen lisääminen, työn houkuttelevuus sekä ammattilaisten saatavuus maakunnan ulkopuolelta nousevat tärkeiksi tekijöiksi riittävän hoitajaresurssin takaamiseksi. Erytyisesti ikäihmisten palveluissa sekä tulevana vuosina erikoissairaanhoidossa ammattirakenteita ja tehtävänkuvia on tarkasteltava suhteessa henkilöstön saatavuuteen. Sosiaalihuollon tutkintopohjaista osaamista on hyödynnettävä aikaisempaa laajemmin. Toimintalähtöinen työvuorosunnittelu on tärkeä työkalu henkilöstövoimavarojen arjen johtamisessa ja työvoiman riittävyyden hallinnassa. Henkilöstön riittävyys ja saatavuus nousevat haasteeksi myös mm. pth-lääkäreiden ja joidenkin erikoislääkäreiden sekä sosiaalihuollon ammattilaisten osalta. Epidemia-ajan poikkeusjärjestelyt ovat johtaneet monilla työkuorman kasvuun ja akuutteihin henkilöstövajeisiin mm. koronajäljittämiseen ja -rokotuksiin irrotettavan henkilökuntatarpeen takia. Tilapäisissä tarpeissa on mahdollista vähentää suunnitelmallista toimintaa, mutta hoitotakuun aikarajoista on kuitenkin pidettävä kiinni, jos hoitoon pääsyn aikarajoja ei lainsäädännön avulla muuteta. Epidemia näyttäisi helpottavan kuluvan kevään aikana, mutta mm. epidemia-ajan hoitovelan purkaminen ja häiriötilanteen aikana muodostuneiden terveysongelmien esiin tuleminen aiheuttavat ylimääräistä resurssitarvetta normaalitilanteeseen verrattuna, ja rasittavat henkilöstön työssä jaksamista.

Siun sote toimii sairaalan ja kehitysvammaisten erityishuollon osalta omissa tiloissa. Muut toimintatilat on vuokrattu kunnilta ja muilta ulkopuolisilta toimijoilta. Omien tilojen osalta mahdollisten terveydellisten ongelmien korjaaminen on omissa käsissä, eikä tässä ole merkittävää riskiä. Sairaalan osalta riskiä sen sijaan sisältyy investointien aikaisiin poikkeusjärjestelyihin mm. fyysisten turvallisuustekijöiden osalta väistötila- yms. järjestelyissä. Vuokratiloissa on tullut esiin terveydellisiä ongelmia, joita on tapauskohtaisesti pyritty ratkaisemaan kiinteistön omistajan kanssa yhteistyössä. Kuntien kanssa pyritään jatkossa vakiomuotoiseen tilakonseptiin uudisrakennusten yhteydessä perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen integroiduissa tilaratkaisuissa, mikä mahdollistaa tilojen käytettävyyden ja järkevän toiminnan ajan mukaisilla mitoituksilla.

Päivittäisen toiminnan sujuvuudessa moniammatillinen yhteistyö ja integroidut palvelukokonaisuudet ovat keskiössä. Toimimattomat prosessit ja osaoptimointi voivat aiheuttaa hoidollisia riskejä, eivätkä ne ole kustannustehokkaita. Sote-toiminta perustuu yhä enemmän kokonaisvaltaiseen asiakas- ja potilastiedon hallintaan. Tietojärjestelmien käyttöikä on rajallinen, eikä niitä voida määrättömästi päivittää uusien vaatimusten tai lakien edellyttämien ominaisuuksien saamiseksi. Syksyllä 2021 useamman kuntayhtymän yhteisen

uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän kariutuminen palautti hankinnan lähes lähtöruutuun. Osa ns. Aster-hankkeeseen tehdystä perustyöstä hyödyttää uudessa hankkeessa, joka on aloitettava pikaisesti. Siihen saakka nykyisiä järjestelmiä joudutaan päivittämään ainakin lakisääteisten vaatimusten osalta. Tulevaisuuden raportointitarpeet ja esim. häiriötilanteiden aikaiset massakäyttömahdollisuudet edellyttävät tietojärjestelmiltä erittäin suurta prosessointitehoa, ja vanhempien sukupolvien järjestelmät eivät tähän pysty.

Tietosuoja-asiat ovat sote-toiminnassa olleet hyvin sisäänrakennettuina ja yleisesti ottaen kunnossa. Tietosuoja-asiat sisältyvät henkilökunnan perehdyttämiseen ja siitä järjestetään koulutusta. Tietosuojan toteutumista omassa toiminnassa seurataan mm. lokitietojen pistokokeina. Tietosuojavaatimukset otetaan määrämuotona huomioon mm. ulkopuolisten kanssa tehtävissä sopimuksissa.

Taloudelliset riskit

Sote-toimialan palvelujen kysyntä menee pääsääntöisesti vastoin yleisiä suhdanteita. Taantumet, lamat ja esim. vielä jatkuva koronaepidemiasta johtuva häiriötilanne lisäävät palvelujen kysyntää, kun muilla yhteiskunnan sektoreilla kysyntä pääasiassa laskee. Siun soten perussopimuksessa sovittu kiinteä rahoitusmalli tasaa palvelujen kysyntään liittyviä taloudellisia riskejä kuntayhtymälle. Kuntien maksuvara perustuva rahoitus ei ole huomionnut toiminnallisia muutostekijöitä palvelujen kysynnän kasvaessa, mikä on aiheuttanut kustannusten sopeuttamistarvetta. Toisaalta kiinteä rahoitus ei reagoi myöskään kuntayhtymän tilapäiseen palvelujen kysynnän laskuun, niin kuin koronaepidemian tilanteessa on käynyt - osin myös tilapäisten tarjontatekijöiden takia, ja rahoitus on pysynyt ennakoituna ja tuonut tältä osin vakautta toimintaan. Jäsenkunnilla on kuntayhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus ennen kuin toiminta siirtyy hyvinvointialueelle.

Investoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla, joiden korkokustannus on tällä hetkellä hyvin lähellä nollaa (keskikorko 0,2%). Kuntayhtymän lainasalkun koko oli vuoden 2021 lopussa 145,4 milj. euroa ja konsernin lainasalkun koko vastaavasti 169,9 milj. euroa. Vuoden lopussa johdannaisten nimellismäärä kuntayhtymässä oli 92,0 milj. euroa (63 % lainasalkusta) ja konsernissa 114,7 milj. euroa (67,5 % lainasalkusta).

Konsernin lainasalkusta on tehty korkojen herkkyyshanalyysi, joka osoittaa eri korkovaihtoehtojen vaikutuksen korkomaksujen kehitykseen. Markkinoiden hinnoittelua kuvaavaan ns. termiinikäyrään verrattuna konsernin korkokustannukset kasvaisivat seuraavan kymmenen vuoden aikana noin 16 milj. euroa, jos korot toteutuisivat prosenttiyksikön korkeammalla tasolla tai markkinoilla vallitsisi hidas toipuminen. Jos markkinat lähtisivät vahvaan kasvuun, korkokustannukset kasvaisivat seuraavan kymmenen vuoden aikana reilut 25 - 35 milj. euroa.

Korkokustannusten ennakoitavuutta ja talouden hallintaa varten yhtymävaltuusto on hyväksynyt korkoriskin hallintaperiaatteet. Näiden periaatteiden mukaan korkojohdannaisten käyttöä on toteutettu, jotta poikkeuksellisen matalaa korkotasoa olisi mahdollista hyödyntää maksimaalisesti. Johdannainen on rahoitusmarkkinoiden väline, jolla voidaan suojautua lainojen korkoriskiltä. Korkojohdannaisilla pyritään hallitsemaan korkojen vaihteluun liittyviä

riskejä ja sitä kautta luomaan ennakoitavuutta lainanhoitokuluihin ja myös muuhun taloussuunnitteluun. Konsernin johdannaissopimukset on tehty lainasalkkua suojaavina tiedostaen, että lainasalkun koko tulee kasvamaan meneillään olevien investointien myötä tulevana vuosina. Lainojen suojausaste on tällä hetkellä huomattavasti pienempi kuin lainasalkun koko, mutta suojausaste on kuitenkin pyritty pitämään valtuuston hyväksymien rajojen puitteissa.

Kuntayhtymän vakuutukset kilpailutettiin syksyllä 2020, ja ne tulivat voimaan porrastetusti vuoden 2021 aikana. Potilasvakuutus otettiin lain edellyttämänä kaupalliselta yhtiöltä vuoden 2021 alusta toistaiseksi. Kertomusvuoden aikana yliopistosairaanhoidopiirien kuntayhtymien perustama Suomen Keskinäinen Potilasvakuutusyhtiö (SKPVY) sai toimiluvan ja omistajat päättivät, että myös muut sairaanhoidopiirien kuntayhtymät voivat saada vakuutuksen SKPVY:n kautta. Tämä järjestettiin niin, että KYS-erva järjestämissopimukseen tehtiin liite, jolla ervapiirin kuntayhtymät voivat saada vakuutuksen yo-sairaanhoidopiirin kautta. Muutos valmisteltiin loppusyksystä, ja potilasvakuutus tuli voimaan 1.1.2022. Uusi vakuutus on kiinteähintainen, samoin kuin vuonna 2021 voimassa ollut potilasvakuutus. Kiinteähintaisesta vakuutuksesta ei tule ns. jälkiseuraamuksia. Ennen vuotta 2021 syntyneet vahingot menevät vanhan Potilasvakuutuskeskuksen kautta järjestetyn vakuutuksen mukaan, josta aiheutuu vielä takautuvia vakuutusmaksuja.

Vireillä olevat merkittävimmät oikeustapaukset

Kuntayhtymällä ei ole vireillä tapauksia hallinto-oikeudessa eikä korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kertomusvuoden aikana saatiin ratkaisut kahden jäsenkunnan hallinto-oikeuteen viemästä jäsenkuntien maksuosuus kiistasta. Hallinto-oikeus piti yhtymävaltuuston päätöksen voimassa.

Työtuomioistuimessa on vireillä pelastuslaitoksen varallaolokorvauksiin liittyvä valtakunnallinen riita, johon ratkaisua odotetaan vuoden 2022 aikana. Kyseessä on pelastuslaitoksen varallaolon mahdollinen tulkitseminen työajaksi. Riita koskee aikaa ennen Siun sotea, ja sen mahdolliset takautuvat korvaukset kohdistuvat Pohjois-Karjalan kunnille Joensuun kaupungin vastatessa maakunnallisesta pelastustoimesta ennen Siun sotea. Varallaolojärjestelmää on Siun soten aikana muutettu, mutta tuomioistuimen ratkaisulla voi kuitenkin olla vaikutusta myös aikaan, jolloin pelastuslaitos on ollut Siun soten vastuulla. Suuruusluokkana takautuvat korvaukset voivat olla kuntayhtymälle 5 milj. euroa. Asiasta on kerrottu tarkemmin pelastuslaitoksen erillistilinpäätöksessä luvussa 10.

Tehy ry on riitauttanut Siun soten kanssa käydyt paikallisneuvottelut koskien palkkaharmonisointia. Asia on tällä hetkellä keskusneuvotteluissa ja sen käsittely on kesken.

Palkkaharmonisointi

Palkkaharmonisointia on toteutettu vuosien 2018–2021 aikana taloussuunnitelman ja vuosittaisen talousarvion mukaisesti. Palkkaharmonisoinnilla on poistettu samoissa tehtävissä työskentelevien henkilöiden tehtäväkohtaisten palkkojen eroja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitehtävissä, lähiesihenkilötehtävissä sekä hallinnon ja teknisen alan tehtävissä.

Henkilöstöjaosto hyväksyi marraskuussa 2020 kuntayhtymän palkkaharmonisointisuunnitelman vuosille 2021–2022. Vuonna 2021 toteutetut palkkojen harmonisoinnit nostivat kuntayhtymän henkilöstökustannuksia vuositasolla yhteensä noin 2,0 milj. eurolla. Palkkaharmonisointi toteutettiin korottamalla henkilöstön tehtäväkohtaisia palkkoja vuoden aikana kaksi kertaa (21.6.2021 ja 6.12.2021).

Palkkaharmonisoinnista on käyty paikallisneuvottelut 30.4.2021 työnantajan ja ammattijärjestöjen Superin ja Tehyn kanssa sekä 25.8.2021 Jukon ja JAU:n kanssa. Molemmat neuvottelut ovat päättyneet erimielisinä ja ovat edenneet keskusneuvotteluihin. Keskeinen erimielisyys neuvotteluissa on liittynyt harmonisoinnin toteutuksen riittävään aikatauluun sekä tasoon, johon palkat tulisi harmonisoida.

Keskusneuvottelut ovat edenneet tilanteeseen, jossa on olemassa riski neuvottelujen päättymisestä erimielisinä. Kuntayhtymässä varaudutaan palkkaharmonisointikustannuksia koskevalla kustannuslaskennalla riskiin siitä, että tehtäväkohtaisten palkkojen harmonisointi olisi tullut toteuttaa nopeammalla aikataululla ja korkeampaan palkkatasoon. Mahdollinen takautuva palkkaharmonisointivelka aiheuttaa konkretisoituessaan merkittävän taloudellisen vaikutuksen palkkakustannuksiin. Tarkemmat kustannuslaskelmat asiasta valmistuvat maaliskuun aikana.

Kuntayhtymän tietojen mukaan valtio tulee ottamaan kantaa valtakunnalliseen palkkaharmonisointikeskusteluun. Aikataulu asian suhteen on avoin, mutta se saattaa olla valtakunnallisessa käsittelyssä aikaisintaan tulevan kevään budjettiriihessä.

2.3 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (Kuntal 115.1 §). Yhtymähallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot:

- miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kuntayhtymässä järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

2.3.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Siun soten yhtymävaltuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet § 47 / 1.12.2017. Yhtymähallitus on puolestaan hyväksynyt § 86 / 21.6.2018 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen, jolla tuetaan sisäisen valvonnan järjestämistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa sekä osavuosikatsausten yhteydessä. Yhtymähallitus täsmensi riskikartoituksen raportointia § 112 / 28.5.2021, jonka mukaisesti riskikatsaus annetaan hallitukselle tiedoksi kerran vuodessa ja referoidaan osavuosikatsauksissa.

Siun soten yhtymähallitus on § 16 / 23.2.2017 hyväksynyt sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen, jonka mukaisesti sisäinen tarkastus on järjestetty. Sisäistä tarkastusta on tehty yhtymähallituksen vuosittain hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti. Sisäinen tarkastaja on raportoinut havainnoista Siun soten toimitusjohtajalle, yhtymähallitukselle, tarkastuslautakunnalle, tilintarkastajalle ja toimintojen vastuuhenkilöille.

Sisäistä valvontaa toteutetaan kuntayhtymässä eri tasoilla. Yhtymähallitukselle annetaan tieto otto-oikeuden alaisista viranhaltijapäätöksistä, joita seurataan myös mm. henkilöstöpäätösten osalta henkilöstöpäällikön toimesta. Toimialuejohtajat vastaavat toimialueensa sisäisen valvonnan käytännöistä. Johtoryhmässä käsitellään kuukausittain toiminnan ja talouden keskeiset toteumatiedot ja ennusteet. Kuukausiraportointia uudistettiin vuoden 2021 alussa niin, että se kattaa aiempaa tarkemmin talousarvion ja strategian mukaisen mittareiden seurannan. Toimialuejohtajat, palvelujohtajat ja päälliköt ja esimiehet seuraavat vastuualueensa toimintaa ja taloutta. Poikkeamiin reagoidaan ja ne käsitellään osavuosikatsausten yhteydessä ja viedään tarvittaessa sitovuustasojen mukaan käsiteltäväksi luottamustoimielimiin. Sähköinen JOHDA! -raportointiportaali sisältää keskeiset tiedot toiminnan ja talouden seuraamiseksi.

Riskikartoitukset päivitetään toimialueilla osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä ja raportoidaan yhtymähallituksen määrittämällä tavalla. Laajempaa riskienarviointia tehdään toimialueesta riippuen edellä mainittua harvemmin. Arviointi kattaa toimintaympäristön, päätöksenteon, hallinnon, strategian ja toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisen, henkilöstöasiat ja -prosessit, talouden ja taloushallinnon prosessit, ostot, omaisuuden, tiedonkulun ja viestinnän. Hankerahoituksella toteutettiin riskikartoitus sote-järjestämistehtävän hyvinvointialueelle siirtymisen näkökulmasta. Samalla arvioitiin nykyistä riskienhallintajärjestelmää, josta saatiin hyviä kehitysideoita riskienarvioinnin kehittämiseksi, ja niitä voidaan hyödyntää hyvinvointialueelle tehtävässä riskienhallintajärjestelmässä.

Gloaalissa ja digitalisoituvassa maailmassa tietoturvan ja tietosuojan merkitys on suuri. Tietoturvan ja tietosuojan tavoitteet, periaatteet, toteuttamisen organisointitavat ja vastuut on koottu Siun soten yhtymähallituksen hyväksymään Tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaan. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan Siun sotessa EU:n tietosuoja-asetusta (GDPR). Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedon hallintaa sääntelevät useat kansalliset erityislait ja asetukset. Tietojen säilytystä, arkistointia, hävittämistä ja muuta käsittelyä ohjataan Siun

soten tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti sekä organisaation omalla tietoturva- ja tietosuojaohjeistuksella. Kyberuhkiin varautuminen on tullut osaksi laajaa tietoturvallisuutta, ja tätä harjoiteltiin kertomusvuonna kuvitteellisella case-tilanteella.

Kuntayhtymässä kokonaisvastuu tietoturvan ja tietosuojan toteutumisesta on Siun soten toimitusjohtajalla. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikan toteutuksesta vastaa Siun soten johtoryhmä, joka varmistaa myös tietosuojatyöhön tarvittavat resurssit. Tietoturvavastuu on kohdistettu edelleen organisaatiossa alaspäin, jossa apuna on keskitetty tietosuojaressursi.

EU-asetuksen mukaista rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuutta toteutetaan dokumentaatiolla, johon kuuluu tietoturva- ja tietosuojapolitiikan lisäksi tietosuojaan liittyviä periaatteita, suunnitelmia ja toimintaohjeita. Henkilötietojen käsittelyn valvonta perustuu tietosuojan seuranta- ja valvontasuunnitelmaan, joka on hyväksytty YT-toimikunnassa. Tietoturvaloukkaukset dokumentoidaan asianhallintajärjestelmään ja niistä tehdään määrätyissä tapauksissa ilmoitus tietosuojavaaltuutetulle ja rekisteröidylle. Lisäksi on laadittu EU-asetuksen vaatima seloste henkilötietojen käsittelytoimista ja rekisteröidyn informointidokumentti. Siun soten lukuun toimivien sopimuskumppaneiden sopimukseen liitetään henkilötietojen käsittelyn ehtoliite ja tietosuojariskien hallintaa varten Tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi (DPIA) -ohjeistus ja lomakepohja. Pilvipalvelut ovat tuoneet ohjelmistojen käyttöön, tietojen tallennukseen ja tietosuojaan uuden ulottuvuuden ja haasteen. Tietotilinpäätöksellä raportoidaan vuosittain tietosuojan tilasta Siun soten johdolle.

Siun soten tietotilinpäätös vuodelta 2021 kuvaa tiedonhallinnan, tietosuojan ja tietoturvallisuuden nykytilaa ja kehittämistarpeita. Yleisesti ottaen Siun sotessa tietosuoja on hyvällä tasolla ja tietosuoja on kehitetty erityisesti vuoden 2021 aikana osana soterakenneuudistushanketta, jolloin Siun sotelle laadittiin tietosuojan ja tietoturvan hallintamalli. Tietosuoja vaatimusten noudattaminen kuitenkin edellyttää jatkuvaa tietosuojan ja tietoturvan ylläpitoa ja kehittämistä. Keskeisiä kehittämistarpeita vuodelle 2022 ovat tietosuojan ja tietoturvan riskienhallinnan kehittäminen mm. tehostamalla tietosuoja koskevien vaikutustenarviointien laatimista uusissa ja olemassa olevissa digitaalisissa palveluissa. Lisäksi kehittämistarpeina ovat varautumisen ja poikkeamatilanteiden hallinnan kehittäminen, henkilöstön tietosuojaosaamisen kehittäminen ja tietosuojan valvonnan tehostaminen.

Sisäisen tarkastuksen kohdennetut toimeksiannot pureutuvat kulloinkin valittuihin tarkastuskohteisiin. Tarkastusraportit tuovat esiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kannalta tärkeitä huomioita sekä suosituksia, joiden mukaisesti toimimalla epäkohtia voidaan korjata. Yhtymähallitukselle annetaan kuukausittain tiedoksi viranhaltijapäätökset joihin hallituksella on otto-oikeus, lukuun ottamatta päätöksiä, joista hallitus on ilmoittanut ettei se käytä otto-oikeutta.

Yhtymähallitukselle raportoidaan kuukausittain toiminnan ja talouden toteutumisesta. Alkuvuodesta kuukausiraportointiin sisällytettiin myös hankintojen ja sopimusten raportti, joihin liittyvät ongelmat nousivat esille sisäisessä tarkastuksessa vuoden 2020 lopulla, jonka jälkeen niiden kuntoon saattamiseksi on järjestetty koulutusta ja annettu ohjeistusta.

Koronaepidemian aikana kuntayhtymän häiriötilannejohtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja tämän myötä on saatu merkittävästi kokemusta normaaliajan häiriötilanteen johtamisesta, jossa myös riskienhallinta on ollut olennainen osa.

2.3.2 Selonteko ja käsittely

Kuntayhtymän riskit ovat lyhyellä ajalla muuttuneet maailmanpoliittisen tilanteen nopean muutoksen myötä. Ukrainan tilanne on aiheuttanut sodan uhan Euroopassa synnyttäen pakolaisvirran. Maahanmuuton lisääntyminen Suomeen ja Pohjois-Karjalaan on ilmeistä aiheuttaen mm. sote-palvelujen kysynnän lisääntymistä. Huoltovarmuuteen liittyvät riskit on myös tiedostettu muuttuneessa tilanteessa. Koronaepidemia testasi huoltovarmuutta ja sote-organisaation muutoskykyä, ja myös nyt on varauduttava kriittisten tarvikkeiden varmistamiseen. Koronaepidemian huippu on tullut Pohjois-Karjalaan viiveellä, ja sen ennakoitaan vähitellen helpottavan, mutta tilanne voi edelleen muuttua. Kolmas merkittävä akuutti riski on työtaistelutoimenpiteiden uhka. Vanhat työehtosopimukset ovat päättyneet, ja uusien sopimusten saavuttaminen mm. järjestöjen palkkavaateiden näkökulmasta on hyvin haasteellista. Käsillä olevassa tilanteessa jotkin järjestöt ovat antaneet ylityö- ja vuoronvaihtokiellon. Pohjois-Karjalan keskussairaala on ilmoitetussa toisen vaiheen lakkotoimenpiteisiin kuuluvien sairaaloiden joukossa.

Toimialueet ja tytäryhtiöt ovat kartoittaneet toimintansa merkittävimmät riskit lähinnä tilinpäätöshetken tilanteessa, mutta em. tilanteiden johdosta riskikartoitukset ovat eläneet ajassa. Toimialueiden riskikartoitus annetaan erillisenä yhtymähallitukselle tiedoksi tilinpäätöksen käsittelyn ohessa. Riskikartoituksessa kuvataan riskit, määritetään toimenpiteet, vastuuhenkilöt sekä seuranta- ja raportointikäytännöt merkittävimmille korkean riskiluvun saaneille riskeille.

Yhteenvedona voidaan todeta, että tilinpäätöshetken merkittävimmät riskit liittyvät laajasti lainsäädännön muutoksiin ja eri oikeusasteiden ratkaisuihin; henkilöstön saatavuuteen, osaamiseen, kuormittumiseen ja työhyvinvointiin; sekä fyysisiin resursseihin, joihinkin ostopalveluihin ja tietojärjestelmiin. Yleisenä huomiona voidaan todeta, että häiriötilanteisiin liittyvät riskit ovat parin vuoden kuluessa selvästi kasvaneet mm. epidemia-ajan ja muuttuneen maailmanpoliittisen tilanteen myötä mm. kyberuhkien ja huoltovarmuuteen liittyvien riskien kautta. Talouteen liittyvät riskit laskivat välillä, mutta ovat nyt taas selvemmin nähtävissä, kun hyvinvointialueiden rahoituspohja lähivuosille on arvioitavissa. Korona aiheuttaa yhä merkittävän riskin toiminnassa. Riskien yksiselitteistä yhteenvedoa vaikeuttaa niiden sisällölliset painotukset, vaikka kyse olisi samaan asiayhteyteen liittyvästä riskistä. Riskejä on kuvattu niiden luonteen perusteella jo edellä kohdassa 2.2.9 ja toimialuekohtaisia riskejä on raportoitu tarkemmin luvussa 3, talousarvion toteutumisen yhteydessä.

Riskienhallinnassa on tärkeää, että riskikartoitukset elävät ajassa ja että niissä pystytään tunnistamaan kulloinkin olennaiset vaikuttavat tekijät. Riskienhallinnassa voidaan myös

tunnistaa aivan uudentyypisiä riskejä tai vanhoja jo poistuneita riskejä, jotka nousevat yllättäen uudelleen esille. Määrämuotoinen toimenpiteiden, vastuiden ja seurannan määrittäminen mahdollistaa riskienhallinnan pitämisen ajan tasalla. Monet toimenpiteet joudutaan kuitenkin arvioimaan mm. resurssien kautta ja kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka nähdään tarpeellisiksi, ei ole järkevää tai niitä ei voida toteuttaa.

Tytäryhtiöiden riskit

Tytäryhtiöiden raportoimissa riskeissä merkittävimmät riskit liittyvät mm. talouden tasapainoon sekä henkilöstön sairastavuuteen ja saatavuuteen. Tytäryhtiöt näkevät riskejä myös emon tai omistajien toimenpiteissä ja ratkaisuisa, joilla voi olla vaikutusta toiminnan jatkuvuuteen tai yhtiön talouteen. Hyvinvointialueuudistukseen ja koronaan liittyviä riskejä nähdään myös tytäryhtiöissä.

Siun työterveydessä merkittävämmäksi riskiksi nähdään hyvinvointialueen muodostumiseen liittyvät riskit sekä työterveyden järjestämisvelvollisuuteen mahdollisesti tulevat muutokset, kun kuntien käänteinen inhouse-asema poistuu. Toimintaan liittyvistä riskeistä suurimpana ovat yhtiön laadunhallintaan liittyvät riskit, henkilöstön saatavuusongelmat ja näiden vaikutus talouteen. Yhtiön nykyisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimimattomuus on suuri riski. Koronatilanteen aiheuttamat äkilliset palvelukysynnän muutokset voivat nopeastikin vaikuttaa yhtiön toimintaedellytyksiin.

Polkka Oy:ssä strategiseksi riskiksi on todettu riskeiksi omistajien nopeat palveluverkkoon kohdistuvat muutokset, jotka voivat aiheuttaa epävarmuutta toiminnan jatkuvuudelle. Hyvinvointialueuudistus Polkan roolin kasvaessa kuormittaa yhtiötä, sekä myös emoa. Operatiivista riskeistä merkittävimpiä ovat asiakkaille tarjottavaan ruokaan liittyvät laatupoikkeamat. Henkilöstöön liittyvänä operatiivisena riskinä ovat koronaepidemian leviämisestä johtuvat äkilliset sairaus- ja karanteenipoissaolot. Liiketoimintaa vaarantavia vahinkoriskejä voivat olla äkilliset ja ennakoimattomat häiriöt sähkön- tai vedenjakelussa, tietojärjestelmissä tai tulipalot, joita vastaan on varauduttu vahinko ja keskeytysvakuutuksiin.

Tikkamäen Palveluissa koronaepidemia ja kahvilatoiminnan väistötilat aiheuttivat tulojen laskemisen, ja yhtiö näkee talouden tasapainoon liittyviä riskejä, joita jotkin emon toimenpiteet voimistavat. Kahvilatoiminnan uudelleen järjestelyihin liittyvän henkilöstön saatavuudessa ja rekrytoinnin onnistumisessa yhtiö niin ikään näkee riskejä. Kiinteistöosakeyhtiöillä kiinteistöjen kuntoon ja kiinteistövahinkoihin liittyvät riskit nousevat muita riskejä suuremmiksi.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Yhtymähallitus arvioi, että Siun soten sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen on hyvällä ja riittävällä tasolla. Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen toimenpiteillä pystytään arvioimaan riittävällä tarkkuudella toiminnan lainmukaisuutta sekä ohjeiden noudattamista, ja tarkastusraporttien suositusten myötä kehittämistarpeita saadaan esille. Osavuosisaksausten ja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävä riskikartoitus reagoi toimintaympäristön muutoksiin ja on ajantasainen. Toimitusjohtajan yhtymähallitukselle

antama kuukausittainen raportti toiminnan ja talouden kehityksestä sekä hankintojen ja sopimuksellisen ostamisen kehittymisen seurannasta antaa kattavan ja säännöllisen kuvan kehityksestä. Otto-oikeuden alaisten päätösten raportointi hallitukselle mahdollistaa niiden seurannan ja puuttumisen tarvittaessa. Tarkastuslautakunnan tekemä arviointityö ja siihen liittyvät viranhaltijoiden kuulemiset edistävät sisäisen valvonnan kehittämistä ja kohdentamista sekä poikkeamiin ja epäkohtiin reagoimista. Arviointikertomuksessa esitetyt suositukset huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja niihin vastataan valtuuston määrittämässä aikataulussa.

Kuntayhtymän toiminta siirtyy lain nojalla Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Aluevaltuusto ja aluehallitus ohjaavat hyvinvointialueen aikaista toiminnan suunnittelua mukaan lukien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus ja käytännöt. Laaja-alaisen valmiussuunnittelun ja varautumisen merkitys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osana tulee nousemaan näkyvämpään asemaan kuin aikaisemmin.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kuntayhtymän viidennen toimintavuoden alkuperäisessä talousarviossa tavoiteltiin edellisvuosien tapaan nollatulosta. Vuoden 2021 syksyllä yhtymävaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksen siten, että tilikausi olisi 4,5 milj. euroa alijäämäinen. Muutetun talousarvion vahvistamisen yhteydessä ei ollut tiedossa valtion vuoden lopussa maksamien korona-avustusten määrä. Tilikausi muodostui lopulta noin 4,4 milj. euroa alijäämäiseksi pääasiassa koronaepidemiasta johtuvien normaalitoimintaan nähden ylimääräisten erien seurauksena. Jäsenkuntien omistajaohjaus kiinnitti vuoden 2021 jäsenkuntien maksuosuudet 2,8 prosenttia vuoden 2020 talousarviosummaa suuremmaksi. Koska jäsenkuntien maksuosuudet muodostavat yli 85 prosenttia kuntayhtymän tulovirrasta, niin kiinteässä rahoitusmallissa toimintakulujen hallinta korostuu.

Tilikauden toimintatuloissa tapahtui jäsenkuntien maksuosuuksien lisäksi muutamia merkittäviä muutoksia. Rääkkylän sote-toiminnan omaksi toiminnaksi siirtymisen vuoksi loppui kokonaan Terveystalon laskutus erikoissairaanhoidon osalta. Lisäksi toimintatuloissa edelliseen vuoteen verrattuna näkyy valtion myöntämä koronatuki sekä jäsenkuntien maksama ylimääräinen 10,5 milj. euron erä, jonka tarkoituksena oli vuoden 2020 tilinpäätöksessä olleen kumulatiivisen alijäämän osittainen kattaminen.

Vuonna 2021 valtio korvasi edellisvuodesta poiketen koronaepidemian aiheuttamat korvaukset suoraan palvelujen järjestäjälle. Koronaan liittyviä korvauksia tuli sekä VM:n että STM:n kautta ja osa korvauksista tuli takautuvasti myös vuoden 2020 osalta. Rajojen

terveysturvallisuuteen liittyen STM järjestää kaksi erillistä hakua, joiden perusteella kuntayhtymä on saamassa 4,4 milj. euroa, josta valtaosa on kohdentumassa tilinpäätösvuodelle. STM järjesti myös kaksi koronaepidemian aiheuttamiin kustannuksiin liittyvää hakua, joissa kustannusten korvaaminen perustui valtakunnallisesti yhteneväisiin ministeriön määrittämiin laskentaperiaatteisiin. Näiden hakujen perusteella kuntayhtymä on saamassa 24,9 milj. euroa, jotka kohdentuvat vuodelle 2021. Lisäksi kertomusvuoden alkupuolella VM myönsi 4,1 milj. euroa vuoden 2020 periaatteiden mukaisesti sairaanhoitopiireille, josta 1,7 milj. euroa kohdentui vuodelle 2020. Kokonaisuutena kuntayhtymän tilinpäätöksessä on jaksotettu vuodelle 2021 noin 33,4 milj. euroa koronaepidemiaan liittyviä tuloja.

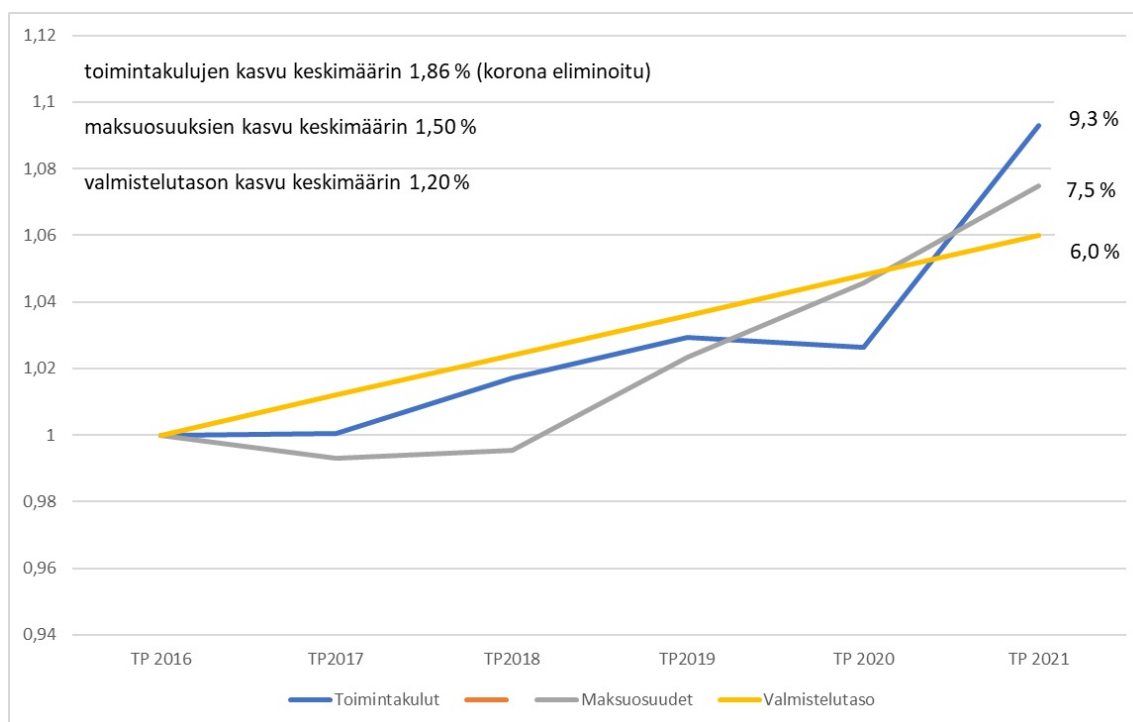
Vuoden 2021 yksi merkittävimmistä strategisista hankkeista oli uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän suunnitteluprojekti yhdessä kolmen kuntayhtymän (Essote, Keski-Suomi, Vaasa) kanssa. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin (KSSHP) valtuusto päätti 15.10.2021 kokouksessaan Aster-hankkeen asiakkaana, että hankkeessa ei edetä hankesuunnitelman mukaiseen tarkennettuun toimitusprojektivaiheeseen. Vuosien saatossa tehty työ ei kuitenkaan mene hukkaan, sillä valmistelutyöstä arvioidaan osa olevan sellaista, jota on mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa. On myös tärkeää selvittää sekä nykyisten että mahdollisesti uusien kumppaneiden, erityisesti KYS:n ja Pohjois-Savon tulevan hyvinvointialueen tilanne ja kiinnostus asiakas- ja potilastietojärjestelmän uusimiseksi. Tulevan hyvinvointialueen lainsäädännössä jokaisen hyvinvointialueen on laadittava investointisuunnitelma, joka toimitetaan ja hyväksytetään ministeriöissä. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa. Lisäksi kullakin viidellä yhteistyöalueella on ko. alueen merkittävät investoinnit sovitettava yhteen. Tällaisia merkittäviä investointihankkeita tulisivat tämän hetken tiedon mukaan olemaan esim. asiakas- ja potilastietojärjestelmät. Tällä hetkellä Itä-Suomen yhteistyöalueen neljästä hyvinvointialueesta kolme osallistui Aster-hankkeeseen, joten olisi luonnollista että tulevan APTJ-kokonaisuuden valmistelussa hyödynnettäisiin päättyneen Aster-hankkeen valmistelumateriaaleja.

Keski-Suomessa on hankkeen isäntäorganisaationa valmisteltu laskentaperiaatteita, joiden myötä Aster-hankkeen kokonaisuudesta osa olisi mahdollisessa jatkotyössä hyödynnettävää osuutta. Siun sote on tehnyt soveltaen vastaavan laskennan omista kustannuksistaan ja niiden perusteella noin 1,5 milj. euroa olisi mahdollisessa jatkotyössä hyödynnettävää osuutta ja se kirjataan menojen osalta taseen kehittämismenoihin Keski-Suomen mallin mukaisesti. Muu osuus Aster-hankkeen nettoinvestointimenoista oikaistaan vuoden 2021 kuluksi.

Viiden ensimmäisen toimintavuoden toimintakulujen keskimääräinen kasvuprosentti on ollut noin 1,86 prosenttia, kun koronaepidemian kirjanpidossa olevat kustannukset on eliminoitu. Jäsenkuntien maksuosuudet ovat samaan aikaan kasvaneet 1,5 prosenttia. Siun soten valmisteluvaiheessa tavoitteeksi Siun soten kustannuskehitykselle annettiin enintään 1,2 prosenttia. Vuoden 2020 lopussa kuntayhtymän kustannuskehitys ilman koronaepidemian vaikutuksia olisi ollut alle omistajien asettaman tavoitetason. Vuoden 2021 kustannuskehitys poikkesi kaikista aikaisemmista vuosista, jonka seurauksena kumulatiivinen toimintakulujen kehitys kasvoi 9,3 prosenttiin Siun soten toiminta-aikana. Taulukosta 3 löytyy valmistelutason

tavoitteen, toimintakulujen toteuman (korona eliminoitu) sekä jäsenkuntien maksuosuuksien kumulatiivinen muutos suhteellisesti tarkasteltuna.

TAULUKKO 3. VALMISTELUTASON TAVOITTEEN, TOIMINTAKULUJEN TOTEUMAN SEKÄ JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUKSIEN KUMULATIIVINEN MUUTOS SUHTEELLISESTI TARKASTELTUNA

TAULUKKO 4. KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur	2021	2020	muutos%
Toimintatuotot	778 652	722 581	7,8 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-768 567	-716 925	7,2 %
Toimintakate	10 085	5 656	78,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut:	682	-327	-308,6 %
Korkotuotot	1 079	846	27,5 %
Muut rahoitustuotot	1 063	115	824,3 %
Korkokulut	-1 441	-1 278	12,8 %
Muut rahoituskulut	-19	-10	90,0 %
Vuosikate	10 767	5 329	102,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-15 615	-10 707	45,8 %
Satunnaiset tuotot	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	
Tilikauden tulos	-4 848	-5 378	-9,9 %
Tilinpäätössiirrot	412	412	0,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 436	-4 966	-10,7 %
Kumulatiivinen ylij./alij.	-4 436	-4 966	
Oman pääoman oikaisun jälkeen	0	0	

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	101,3 %	100,8 %
Vuosikate/Poistot, %	69,0 %	49,8 %
Vuosikate euro/asukas	65,9	32,6
Asukasmäärä	163286	163666

Taulukossa 4 on kuntayhtymän tuloslaskelma ja tuloslaskelman tunnusluvut. Toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 56,1 milj. euroa (7,8 %). Toimintakulut kasvoivat puolestaan edellisestä vuodesta 51,6 milj. euroa (7,2 %). Toimintatuottojen kasvettua toimintakuluja enemmän toimintakate parani 4,4 milj. euroa. Vuosikate oli 1,1 milj. euroa toimintakatetta suurempi rahoituserien positiivisesta kehityksestä johtuen.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen suhde oli kertomusvuonna 101,3 % ja toimintakatteeksi muodostui 10,1 milj. euroa. Kuntayhtymän toiminnan kannalta on välttämätöntä, että toimintakate on ylijäämäinen.

Vuosikatteen ja poistojen suhdeluku oli 69,0 % ja vuosikate oli 10,8 milj. euroa. Jotta kuntayhtymän tulo-rahoitus olisi ylijäämäinen, vuosikatteen pitäisi ylittää poistot. Koska tilinpäätösvuonna Siun soten poistojen määrä oli vuosikatetta suurempi, päättyi vuosi 2021 edellisten vuosien tapaan alijäämäiseksi. Tulevan hyvinvointialueen talouden näkökulmasta vuosikate on saatava huomattavasti paremmalle tasolle, jotta valtion määräämä lainanottovaltuus on riittävän suuri suunniteltujen investointien toteuttamiseksi. Tähän pääseminen vaatii vähintään 1-2 % tuottavuustavoitteen toteuttamista, jotta kuntayhtymän talous pysyisi realistisella tasolla.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymää koskevan perussopimuksen 21 § mukaan kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa yhtymähallitus neuvottelee kuntien kanssa kuntayhtymän taloudesta ja investointitarpeista. Perussopimuksen 24 § mukaisesti järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvauksella (= kuntien maksuosuudet). Omistajaohjauksessa määrätään maksuosuuksilla kerättävän määrän muutos vuosittain. Vuoden 2021 maksuosuuksien muutoksen pohjana on käytetty vuoden 2020 syyskuun toteumatietojen pohjalta laadittua ennustetta. Kunnan talousarviovuoden käytön mukainen osa perustuu edelleenkin kuluvan vuoden ennusteeseen ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti; kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Kunnan talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen.

Vuoden 2021 talousarvion ja taloussuunnitelman laatimisen lähtökohtana oli kuntien omistajaohjauksen määrittämä muutosprosentti (+ 2,8 %) vuoden 2020 talousarviosta. Perussopimuksen mukaan kuntien talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen eikä sitä tasata tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2021 alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt mahdollisia koronaepidemiasta aiheutuvia kustannuksia.

TAULUKKO 5. KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 767	5 329
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 484	-1 083
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 493	-21 206
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56	119
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	882	426
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 272	-16 415
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000	48 283
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 374	-15 229
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000	5 000
Oman pääoman muutokset	0	-1 084
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 701	-24 083
Rahoituksen rahavirta	14 925	12 887
Rahavarojen muutos	4 653	-3 528
Rahavarat 31.12.	42 640	37 987
Rahavarat 1.1.	37 987	41 515
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuotta (v. 2017 kertymä 5 vuotta)	-199 819	-191 140
Investointien tulorahoitus, %	55,4	25,3
Lainanhoitokate	0,6	0,4
Kassan riittävyys, pv	19,0	18,0
Asukasmäärä 31.12.	163 286	163 666

Taulukossa 5 on kuntayhtymän rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut. Vuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirta oli 10,3 milj. euroa alijäämäinen. Rahoituksen rahavirta oli 14,9 milj. euroa ylijäämäinen, koska kuntayhtymässä nostettiin sekä pitkä- että lyhytaikaista rahoitusta lainasalkun järjestelyihin kertomusvuonna. Koska toiminnan ja investointien rahavirta oli

pienempi kuin rahoituksen rahavirta, tämä näkyi rahavarojen kasvamisena, jotka olivat tilinpäätöshetkellä 42,6 milj. euroa. Investointimenot olivat kertomusvuonna 19,5 milj. euroa, jossa suurimpina tekijöinä oli E-hankkeen 1. osan rakentaminen.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen tulkintaa häiritsee edelleen PKSSK:ltä fuusioitumisen yhteydessä siirtyneet erät, jotka näkyvät toiminnan ja investointien viiden vuoden kertymässä. Investointien tulorahoitus (55,4 %) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän tunnusluku ei saisi muodostua pysyvästi negatiivisesti, joten pitkän aikavälin tavoitteeksi tulevalle hyvinvointialueella kannattaa asettaa investointien omarahoitustavoitteen kasvattaminen. Lainanhoitokate (0,6), joka kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, on arvon 2 alapuolella, jota pidetään hyvän lainanhoitokyvyn rajana. Kun tunnusluku on alle luvun 1, lainanhoitokyky kääntyy tyydyttävästä heikoksi, joten jatkossa vuosikatteen olisi oltava kertomusvuotta korkeampi, jotta tulorahoitus riittää lainojen maksuun. Kassan riittävyys oli 19 päivää.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli kertomusvuoden lopussa 301,1 milj. euroa, mikä näkyy taulukossa 6. Edelliseen vuoteen verrattuna taseen loppusumma on kasvanut 20,1 milj. euroa. Vastaavaa puolella suurimmat muutokset tapahtuivat ennakkomaksuissa ja keskeneräisissä hankinnoissa, jossa näkyy vuonna rakenteilla olevan E-hankkeen osuus sekä siirtosaamisissa, joiden määrä kasvoi 21,7 milj. euroa pääasiassa valtion koronatuken kirjaamisen vuoksi.

Vastattavaa-puolella painopiste siirtyi hiukan vieraan pääoman puolelle. Oma pääoma pieneni alijäämäisen tilikauden seurauksena. Vieraan pääoman määrä kasvoi sekä pitkä- että lyhytaikaisen rahoituksen kasvaessa johtuen lainasalkun järjestelyistä, ollen vuoden 2021 lopussa 281,9 milj. euroa. Konsernitilin varat siltä osin kuin kyseessä ovat tytäryhtiöiden varat, ovat lyhytaikaisissa veloissa Muut velat -rivillä.

TAULUKKO 6. KUNTAYHTYMÄN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 M€	2020 M€	VASTATTAVAA	2021 M€	2020 M€
A PYSYVÄT VASTAAVAT	181,5	177,7	A OMA PÄÄOMA	11,3	15,7
I Aineettomat hyödykkeet	1,0	0,5	I Peruspääoma	29,5	29,5
1. Aineettomat oikeudet	0,8	0,5	II Liittymismaksurahasto	0,0	0,0
2. Muut pitkävaikutteiset menot	0,2	0,0	III Arvonkorotusrahasto	0,0	0,0
3. Ennakkomaksut	0,0	0,0	IV Muut omat rahastot	0,5	0,5
II Aineelliset hyödykkeet	173,7	170,4	V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-14,3	-9,3
1. Maa- ja vesialueet	3,6	3,6	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4,4	-5,0
2. Rakennukset	125,9	127,1	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1,1	1,6
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2,5	2,6	1. Poistoero	1,1	1,6
4. Koneet ja kalusto	25,9	26,6	2. Vapaaehtoiset varaukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet			C PAKOLLISET VARAUKSET	6,4	8,0
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	15,8	10,5	1. Eläkevaraukset	0,1	0,0
III Sijoitukset	6,8	6,8	2. Muut pakolliset varaukset	6,3	8,0
1. Osakkeet ja osuudet	6,7	6,8	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,4	0,5
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,0	0,0	1. Valtion toimeksiannot	0,4	0,5
3. Muut lainasaamiset	0,0	0,0	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
4. Muut saamiset	0,0	0,0	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			E VIERAS PÄÄOMA	281,9	255,2
1. Valtion toimeksiannot			I Pitkäaikainen	133,1	105,4
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	133,1	105,4
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	119,6	103,3	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-omaisuus	6,7	6,0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Aineet ja tarvikkeet	6,7	6,0	5. Saadut ennakot		
2. Keskenkäynteiset tuotteet	0,0	0,0	6. Ostovelat		
3. Valmiit tuotteet/Tavarat	0,0	0,0	7. Muut velat		
4. Muu vaihto-omaisuus	0,0	0,0	8. Siirtovelat		
5. Ennakkomaksut	0,0	0,0	II Lyhytaikainen	148,8	149,8
II Saamiset	70,3	59,3	1. Joukkovelkakirjalainat	10,0	20,0
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12,4	11,4
1. Myyntisaamiset	0,0	0,0	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
2. Lainasaamiset	0,0	0,0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
3. Muut saamiset	0,0	0,0	5. Saadut ennakot		
4. Siirtosaamiset	0,0	0,0	6. Ostovelat	34,2	31,0
Lyhytaikaiset saamiset	70,3	59,3	7. Muut velat	24,4	23,3
1. Myyntisaamiset	12,4	13,8	8. Siirtovelat	67,8	64,1
2. Lainasaamiset	0,0	0,0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	301,1	281,0
3. Muut saamiset	6,3	15,6			
4. Siirtosaamiset	51,6	29,9	TASEEN TUNNUSLUVUT		
III Rahoitusarvopaperit	0,0	0,0	Omavaraisuusaste, %	4,1	6,1
1. Osakkeet ja osuudet	0,0	0,0	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,2	35,3
2. Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	0,0	0,0	Kertynyt yli-/alijäämä, M€	-18,7	-14,3
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,0	0,0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-115 €	-87 €
4. Muut arvopaperit	0,0	0,0	Lainakanta 31.12., M€	155,4	136,8
IV Rahat ja pankkisaamiset	42,6	38,0	Lainasaamiset 31.12., M€	0	0
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12., M€	168,4	177,2
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1031,3	1082,7
			Asukasmäärä 31.12.	163 286	163 666
VASTAAVAA YHTEENSÄ	301,1	281,0			

Kuntayhtymän taseen tunnusluvuista omavaraisuusaste mittaa kuntayhtymän vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 4,1 %. Pitkän ajan tavoitteena omavaraisuusasteen nostaminen huomattavasti nykytilanteesta olisi tärkeää, varsinkin jos kuntayhtymä jatkaisi itsenäistä toimintaansa taloussuunnittelukauden ulkopuolelle. Tämän tunnusluvun nostamiseen pitää kiinnittää huomioita tulevalla hyvinvointialueella.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kuntayhtymän käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntayhtymän suhteellinen velkaantuneisuus oli 36,2 %. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kuntayhtymällä on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kuntayhtymällä oli ensimmäisen kerran alijäämää vuoden 2018 lopussa ja toimintakertomusvuoden alijäämäisyyden jälkeen vuoden 2021 lopussa kumulatiivinen alijäämä on 18,7 milj. euroa ilman tuloksen korjauseriä. Kumulatiivisen alijäämän kattamiseksi toimintakertomuksessa pitäisi esittää talouden tasapainottamissuunnitelma, jos kuntayhtymä jatkaisi nykyistä toimintaansa. Vuoden lopussa kuntayhtymän lainakanta oli 155,4 milj. euroa.

2.6 Kokonaistulot ja -menot

Kuntayhtymän kokonaistulot ja -menot on esitetty taulukossa 7. Kuntayhtymän kokonaistulot vuonna 2021 olivat 821,0 milj. euroa ja kokonaismenot 812,6 milj. euroa. Tuloissa merkittävimpiä tekijöitä olivat toimintatuotot ja pitkäaikaisten talousarviolainojen nostot. Vastaavasti menoissa merkittävimmät tekijät olivat toimintakulut, investointimenot sekä pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset lainasalkun hallintaan liittyen.

TAULUKKO 7. KUNTAYHTYMÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2021

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	778 652		768 567
Verotulot			
Valtionosuudet			
Korkotuotot/kulut	1 079		1 441
Muut rahoitustuotot/kulut	1 063		19
Satunnaiset tuotot			
Tulorahoituksen korjaukset			
		Pakollisten varausten muutos	1 707
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-782	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden lyuovutustappiot	-5
Investoinnit		Investoinnit	19 493
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	882		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset			
Antolainasaamisten lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			11 374
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	10 000
Oman pääoman lisäykset			
Oman pääoman vähennykset			
Kokonaistulot yhteensä	820 950	Kokonaismenot yhteensä	812 596
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot =	820 950	812 596	8 354
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset	4 653	-3 701	8 354

2.7 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous

2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Siun sote -konserni muodostuu kuntayhtymästä ja sen määräysvallassa olevista tytäryhteisöistä. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kuntayhtymä käyttää kirjanpitolain 1. luvun 5 §:n mukaista määräysvaltaa. Kirjanpitolain mukaisia osakkuusyhteisöjä (omistus 20 – 50 %) Siun sotella on ainoastaan Järvi-Suomen Terveys Oy.

TAULUKKO 8. OMISTUKSET

Konserni		Osakkuusyhtiöt ja muut osakkuudet		
100 % omistus		Muut osakkuudet joissa	hallituspaikka	Muut osakkuudet
Siun säätiö 100 %	Siun työterveys Oy 100 %		Meidän IT ja talous Oy 18,3 %	SOTEVirtuaali-kirjasto Oy 6,25 %
Tikkamäen palvelut Oy 100 %	Kiinteistö Oy Tikkamäen vuokratalot 100 %	Järvi Suomen terveys Oy 33,3 % (osakkuusyhtiö)	Sakupe Oy 9,59 %	Sarastia Oy 0,04 %
Enemmistöosakas				Istekki Oy 0,06 %
Kiinteistö Oy Paiholankoski 57,1 %	Polkka Oy 60 %	Islab liikelaitos Ky 17,21 %	Sansia Oy 0,7 %	UNA Oy 6,13 %
				Servica Oy 0,02 %

Osakeyhtiöiden lisäksi konsernikaavioon on sisällytetty Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen tukisäätiö Siun säätiö -sr. Säätiö on emoon nähden itsenäinen, mutta se on sitoutunut noudattamaan konserniohjetta. Siun soten yhtymähallitus nimeää säätiön hallituksen. Yhtiöomistuksissa tapahtui vuonna 2021 muutos, Siun sote myi omistuksensa Efetta Oy:stä Meidän IT ja talous Oy:lle (Meita) muiden omistajien tavoin. Efetta siirtyi näin kertomusvuonna Meitan tytäryhtiöksi.

2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksesta säädetään hallintosäännössä ja yhtymävaltuuston hyväksymässä (§ 4 / 12.4.2017) konserniohjeessa. Konsernijohtoon kuuluvat hallitus ja toimitusjohtaja, joka toimii konsernijohtajana. Toimitusjohtaja on nimennyt tuekseen konserniohjausryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ja avustaa toimitusjohtajaa konserniohjausta koskevissa asioissa ja konserniohjauksen kehittämisessä.

Yhtymävaltuuston hyväksymä konserniohje on perinteistä konserniohjetta laajempi asiakirja, ja siinä on huomioitu myös omistajaohjauksen elementtejä. Kuntayhtymässä ei ole määritelty erillistä omistajaohjausta. Konserniohjeen omistajaohjaus kohdistuu nimenomaan emon ja tytäryhtiöiden toimintaan. Tässä on erotettava perussopimuksessa määritelty omistajaohjaus, jota jäsenkunnat käyttävät Siun soteen nähden. Konserniohjeessa mainitut omistajaohjauksen keskeiset periaatteet koskevat niin emoa kuin tytäryhtiöitä ja ne ovat:

- valmius muuttaa konsernin rakennetta ja omistuksia
- omistamisen tarpeen määrittää perustehtävä
- yhteinen konserni
- aktiivista omistajuutta
- volyymi ja kapasiteetti hyödynnetään

Konsernin toiminnan ohjaus pitää sisällään jatkuvan yhteydenpidon tytäryhtiöiden kanssa, minkä ohella keskeinen työfoorumi on konserniohjausryhmän ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien yhteinen konsernitapaaminen, joka konserniohjeen mukaan tulee pitää kolmannesvuosittain. Tapaamisissa on käyty vuoropuhelun muodossa läpi ajankohtaisia asioita ja pyydettyjä etukäteistietoja yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta, sekä valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta. Konserniohje on hyväksytty tytäryhtiöiden hallituksissa.

Yhtymävaltuusto hyväksyi konserniohjeen päivityksen § 7/17.3.2021. Päivityksessä muutettiin mm. konsernitapaamisten rytmitystä ja poistettiin konsernikaavio, jossa viime vuosien aikana on tapahtunut muutoksia. Konsernikaavio esitetään vuosittain talousarviossa ja toimintakertomuksessa.

2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuonna 2021 Siun soten konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia. Konsernin toimintaa hallitsivat tarkka taloudenpito, koronaepidemia ja myös laajamittaisemmat ammattihenkilöiden rekrytointivaikeudet koskivat niin emoa kuin tietyssä määrin myös tytäryhteisöjä. Kuntayhtymän kiinteän rahoituksen haasteet ovat siirtyneet palveluostojen säästötavoitteiden myötä myös tytäryhtiöille. Vuonna 2021 konsernissa ei kuitenkaan käyty

yhteistoimintaneuvotteluja toiminnallisista ja taloudellisista syistä, paitsi Tikkamäen Palveluissa, joissa koronaepidemia ja väistötiloissa toimiminen aiheuttivat tarpeen lomauttaa henkilöstöä. Vuoden 2020 tapaan koronaepidemia aiheutti edelleen niin emolle kuin tytäryhtiöille isoja haasteita toiminnan järjestelyissä, ja itse toiminnassa. Vaikutukset olivat kuitenkin edellisvuotista pienempiä ja häiriötilanteessa opittiin jo toimimaan hallitummin. Epidemian vaikutukset kohdistuivat tyttäriin eri tavoin. Merkittävimmin siitä kärsivät Siun työterveys Oy ja Tikkamäen Palvelut Oy, kun taas kiinteistöosaakeyhtiöiden toimintaan epidemialla ei juuri ollut vaikutusta. Polkalla vaikutukset kompensoivat toisiaan.

Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy on Siun soten (60 %) ja Joensuun kaupungin (40 %) omistama yhtiö. Yhtiö toimii inhouse-yhtiönä tuottaen ateria- ja puhtauspalveluja pääasiassa omistajilleen. Yhtiön liikevaihto palasi koronaepidemiaa edeltävälle tasolle ollen 31,9 milj. euroa (+5,4 %). Ensimmäisen koronavuoden nopeat muutokset palvelutuotannossa tasaantuivat ja muutos kohti normaalia arkea käynnistyi. Etätyöstä palattiin osittain toimistotiloihin ja samalla säilytettiin opitut hyvät käytännöt. Koronatilanteesta huolimatta pystyttiin toimintaprosessien kehittämistyötä jatkamaan. Emon sopimushinnoittelua varten laadittiin palvelutuotannon tuotteistus, käynnistettiin ateriapalvelujen toiminnanohjausjärjestelmän uudistus ja laadittiin digitalisaationkehityssuunnitelma. Tilikausi oli noin 70 tuhatta euroa ylijäämäinen. Yhtiön palveluksessa oli kertomusvuonna keskimäärin 537 työntekijää, missä lisäystä 13 henkeä. Yhtiöllä ei ole taseessa kumulatiivisia tappioita, eikä pitkäaikaista velkaa.

Hyvinvointialuevalmistelussa Polkan roolia ollaan kasvattamassa hyvinvointialueen palvelujen tuottamisessa, mikä tarkoittaisi yhtiön palvelutuotannon kasvamista, henkilöstön ja asiakkaiden määrän lisäystä sekä mahdollisesti omistajapohjan laajenemista.

Siun Työterveys Oy toimii inhouse-periaatteella tarjoten palveluja omistajalle sekä tämän jäsenkunnille Lieksaa lukuun ottamatta. Yhtiö vastaa lisäksi omistajakuntien vastuulla olevasta terveydenhuoltolain 18 §:n mukaisesta työterveyshuollon järjestämisestä pienille ja keskisuurille yrityksille. Yhtiöjärjestykseen vuonna 2020 tehty toimialan täydennys mahdollistaa myös henkilöstövuokraustoiminnan. Vuoden 2021 keskeisinä haasteina olivat taloudellisen tilan kohentaminen sekä riittävän ammattitaitoisen henkilökunnan saaminen. Koronaepidemian tilannevaihtelut heijastuivat edelleen nopeasti palvelujen kysyntään. Korona-ajan ratkaisuna on lisätty etäpalvelujen tarjontaa, mikä on mahdollistanut asiakkaiden palvelemisen niissäkin toimipisteissä, joissa on ollut ajoittaista henkilöstövajetta. Etäpalvelut on otettu ristiriitaisesti vastaan eri puolilla maakuntaa, mutta palveluja käyttäneet ovat valtaosin tyytyväisiä niihin. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurta, ja rekrytoinnissa on ollut haasteita. Loppuvuotta kohti henkilöstötilanne parani, ja loppusyksystä saatiin rekrytoitua johtava työterveyslääkäri.

Yhtiön tilinpäätös oli ensimmäistä kertaa voitollinen, tilikauden ylijäämä oli noin 145 tuhatta euroa. Yhtiön liikevaihto kasvoi noin 7 %. Ylijäämäisyys johtui tuottojen menoja suhteellisesti voimakkaammasta kasvusta. Pitkäaikaista vierasta pääomaa yhtiöllä ei ollut tilinpäätöshetkellä. Henkilöstöä oli palveluksessa keskimäärin noin 58 henkeä, jossa laskua edellisvuotisesta 12 henkeä. Yhtiön omistuksen siirtyminen Siun sotelta hyvinvointialueelle

johtaa kuntien aseman tarkempaan selvittämiseen inhouse aseman suhteen, kun kunnat eivät ole enää käänteisessä sidosyksikköasemassa yhtiöön.

Tikkamäen Palvelut Oy:n toiminta perustuu kolmeen liiketoiminnan osa-alueeseen, jotka ovat pysäköintitoiminta, kahvilatoiminta ja toimitilavuokraus (Tikkamäen M-talo). Koronaepidemia vaikeutti merkittävästi yhtiön liiketoimintaa vuonna 2020 ja pitkälti samat vaikutukset olivat nähtävissä vuonna 2021. Pysäköintitalojen käyttöaste kasvoi sekä asiakasparkin (P1) että henkilökunnan pysäköintitalon (P2) käytön lisääntyessä. Pysäköintitoiminnan liikevaihto nousi lähes 8 %, mutta tässä on huomattava edellisen vuoden pysäköintitulojen romahdus koronan vuoksi. Kahvilatoiminnan liikevaihto supistui edellisvuotisesta noin 28 %, eli suhteellisesti lähes yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Sairaalan päärakennuksen peruskorjauksen takia väistötiloissa olevaan kahvilaan on ollut työläämpi mennä ja toisaalta korona vaikutti koko vuoden ajan kahvilassa asioivien määrään. Vuonna 2021 kahvilatoimintaa ennätettiin harjoittaa kolme kuukautta vanhoissa tiloissa ennen koronaepidemian vaikutuksia. Kahvilan henkilökuntaa jouduttiin lomauttamaan pitkin vuotta kulujen alentamiseksi. M-talon vuokraus emolle jatkui ennallaan. Tilikauden tuloksen etumerkki vaihtui miinuksesta plussaksi ja tilikaudelta kirjattiin noin 46 tuhannen euron voitto. Pitkäaikainen vieras pääoma väheni suunnitellusti ja tilinpäätöshetkellä rahalaitoslainoja oli noin 24,3 milj. euroa. Vuonna 2022 Tikkamäen Palvelut saa sairaalan päärakennuksesta käyttöön uudet kahvilatilat, joiden odotetaan vaikuttavan myönteisesti yhtiön tulokseen. Hyvinvointialueelle siirtyminen ei aiheuta yhtiön toimintaan hallinnollista tai toiminnallista muutosta.

Koy Tikkamäen Vuokratalot on Siun soten omistama kiinteistöosakeyhtiö. Yhtiö omistaa neljässä osoitteessa Joensuun kaupungin alueella vuokratyössä olevia rakennuksia, joissa asuntoja on yhteensä 111 kappaletta. Yhtiön liikevaihto oli tilivuonna noin 780.000 euroa, missä nousua edellisvuotisesta 2,9 %. Kiinteistöjen hoitokulut laskivat hieman, mutta lämmityksen, sähkön ja ulkoalueiden huollon kulut nousivat. Varauksia kasvatettiin noin 267.000 eurolla, ja tilikauden tulos oli nolla. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa. Yhtiön Karjamäentie 2:ssa suoritetaan vuoden 2022 aikana ikkunoiden ja parvekeovien uusiminen sekä käyttövesiputkiston uusiminen, joiden kustannukset ovat noin 600.000 euroa. Remontit rahoitetaan kassavaroin, ja samalla puretaan asuintalovaruksia. Päätöksiä muista suuremmista korjauksista ei ole, mutta isompia remontteja aikataulutetaan 10 PTS-suunnitelman mukaisesti.

Kiinteistöosakeyhtiö Paiholankoski harjoittaa asuinhuoneistojen vuokrausta Kontiolahdella Paiholan kylällä. Siun sote omistaa yhtiöstä noin 57 % ja Kontiolahden kunta noin 43 %. Yhtiölle tehtiin vuonna 2019 talouden tervehdyttämishjelma, jonka mukaisesti yhtiö lyhensi lainoja vuonna 2020, ja rahoituskulujen määrää on saatu näin alennettua. Huoneistojen vuokrausaste laski hieman ja jäi tavoitteesta. Vuokrausasteeseen vaikuttaa mm. Joensuun kaupunkialueen opiskelija-asuntojen tarjonta. Vuokratuotot laskivat 1,4 % ja jäivät talousarviosta noin 10 %. Kiinteistön hoitokulut laskivat noin 20 %, mikä johtuu muihin kuin normaaliin kiinteistön ylläpitoon kohdentuvien menojen laskusta. Kertomusvuonna ei peruskorjattu edellisvuosien tapaan 1 huoneistoa/vuosi, eikä luottotappioita ollut. Tilikauden voitto oli tilinpäätössiirtojen jälkeen noin 8 euroa. Rahalaitoslainaa yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä noin 234.000 euroa, ja pääomalainaa omistajilta 50 000 euroa.

Siun säätiö kuuluu Siun soten konserniin. Kuntayhtymän hallitus nimittää säätiön hallituksen, joka päättää säätiön toiminnasta sääntöjen puitteissa ja noudattaa konserniohjetta soveltuvin osin. Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää Siun soten perustajakuntien alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, sen henkilöstön ammattiosaamista, sekä sen toimintaan liittyvien tieteenalojen tutkimusta ja opetusta. Lisäksi säätiön tarkoituksena on edistää alueen väestön terveyttä ja hyvinvointia. Toiminta-ajatuksena on jakaa avustuksia ja apurahoja sekä tukea säätiön tarkoituksenmukaista toimintaa muilla tavoilla. Säätiöllä on oikeus ottaa vastaan avustuksia, apurahoja, lahjoituksia ja testamentteja. Säätiö hallinnoi Maire Jokisen rahastoa. Säätiö sai kertomusvuonna lahjoituksia noin 74 000 euroa, mikä on yli neljä kertaa edellisvuotta enemmän. Lahjoitukset kohdistuivat pääosin Siun soten yksiköille ja lääketieteelliseen tutkimukseen. Yleisrahastosta jaettiin avustuksia Siun soten yksiköille yhteensä noin 24 000 euroa ja Maire Jokisen rahastosta apurahoja tieteelliseen tutkimukseen 15 000 euroa. Hallinnollisten kulujen ja rahastosiirtojen jälkeen tilikaudelta kirjattiin noin 650 euron alijäämä. Siun sote avusti säätiötä hallinnon kulujen kattamisessa säätiön kuitenkin vastatessa suurimmasta osasta kustannuksia.

2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhteisöt edustavat merkittävää osaa kuntayhtymän tarvitsemista tukipalveluista, ja ne ovat kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Konserniohjeessa määritetyt omistajaohjauksen periaatteet mahdollistavat joustavan omistajapolitiikan. Konsernin rakennetta ja tytäryhtiöiden roolia arvioidaan tapaus kerrallaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta, mikä ohjaa myös konsernin yhteisten toimintojen ja rajapintojen kehittämistä.

Hyvinvointialuelainsäädännön myötä tytäryhteisöjen ja muiden yhtiöiden osakkeiden omistus siirtyy kuntayhtymältä hyvinvointialueelle. Koska kunnat eivät ole osakkaina hyvinvointialueissa, ne menettävät välillisen inhouse-aseman hyvinvointialueen omistukseen siirtyvien yhtiöiden palvelujen ostoon nähden, elleivät ne jo ole tai hakeudu näiden omistajiksi, tai ellei niiden osallisuutta yhtiöiden päätöksentekoon mahdollisteta muutoin. Hyvinvointialueen valmistelussa ravinto- ja laitoshuollon palvelujen järjestämisen lähtökohta on se, että hyvinvointialue ostaa nämä kokonaisvaltaisena palveluna Polkalta, joka joko tuottaa ne itse, hankkii kilpailuttamalla markkinoilta tai laajentaa toimintaansa kuntien yhtiön osakkaaksi tulon ja liikkeenluovutuksen kautta. Käsillä oleva tilanne voi johtaa omistajakunnissa kiinnostukseen hakeutua Siun soten tytäryhtiöiden omistajiksi, ja jotkut kunnat ovat jo tehneet päätöksen hakeutua Polkan omistajiksi.

Lainsäädäntöuudistus ei velvoita muuttamaan konsernin kiinteistöomistussuhteita. Hyvinvointialuelain mukaisesti perustetaan valtakunnallinen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskus, jossa osakkaina ovat hyvinvointialueet, ja jossa valtio voisi olla osakkaana. Osaamiskeskuksen asiakkaita ovat osakkaat ja ne hyvinvointialueiden määräysvallassa olevat

osaamiskeskuksen toimialan tehtäviä hoitavat yhteisöt, jotka eivät toimi laissa toisaalla tarkoitettulla tavalla kilpailutilanteessa markkinoilla. Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisön on käytettävä osaamiskeskuksen tilatietojärjestelmää ja siihen liittyviä palveluja, sekä jos hyvinvointialueet niin sopivat, muita osaamiskeskuksen tuottamia palveluja.

Konsernirakenteeseen liittyviä asioita tarkastellaan kulloinkin kokonaisratkaisuna toimintaympäristön muutokset huomioiden. Kiinteistöosakeyhtiöiden realisointitoimenpiteitä jatketaan, yhtiöt eivät ole Siun soten ydintoimintaa tukevia.

2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohje määrittää periaatteet konsernihallinnolle ja valvonnalle. Konserniohje suosittaa tytäryhtiöitä käsittelemään konserniohjeen yhtiöiden hallituksissa ja sitoutumaan siihen. Tytäryhteisöt ovat käsitelleet konserniohjeen hallituksissaan. Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan pyydetyllä frekvenssillä. Raportoinnissa kysytään mm. yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, tilikauden tuloksen ennusteesta, riskienhallinnasta ja muista ajankohtaisista asioista. Määrämuotoisen yhteydenpidon lisäksi virkajohto on vuoden mittaan neuvotteluissa yhtiöiden johdon kanssa. Palvelujohto ja nimetyt viranhaltijat seuraavat ja valvovat palvelusopimuksessa määriteltyjen palvelujen ja niiden kriteerien toteutumista.

Merkittävässä asioissa tytäryhtiöt ovat velvollisia kysymään ennakkokäsitystä konsernijohtajalta. Toimitusjohtajalla tai hänen varahenkilöllään on oikeus osallistua hallitusten kokouksiin.

Tytäryhtiöiden, sekä yhteisöjen joissa Siun sotella on hallitus- tai johtokuntaedustus, toimintakertomukset ja tilinpäätökset viedään yhtymähallitukselle evästettäväksi yhtiökokousta tai yhtymäkokousta varten. Hallitus evästää mm. hallitus- tai johtokunnan jäsenten valintaa. Osassa yhtiöiden hallituksia on mukana viranhaltijoita kuntayhtymän konserniohjausryhmästä, mikä mahdollistaa omistajaohjauksellinen valvontanäkökulman tulon konsernijohtoon tietoon. Konsernijohtaja on tarvittaessa yhteydessä yhteisöjen johtoon. Tytäryhtiöissä on yhtymävaltuuston valitseman tilintarkastusyhteisön nimeämä tilintarkastaja.

2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Taulukossa 9 on konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut. Konsernin toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 53,0 milj. euroa (7,2 %) ja toimintatuotot puolestaan kasvoivat 58,2 milj. euroa (7,8 %). Tämän kehityksen seurauksena konsernin toimintakate parani 5,3 milj. euroa, vuosikatteen kasvu vastaavasti oli 5,8 milj. euroa. Konsernin vuosikate ei riitä kattamaan vuotuisia poistoja, minkä seurauksena tilikausi muodostui alijäämäiseksi 3,4 milj. euron verran.

TAULUKKO 9. KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur	2021	2020	muutos%
Toimintatuotot	801 983	743 749	7,8 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	
Toimintakulut	-787 711	-734 739	7,2 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitoista (tapp	0	0	
Toimintakate	14 272	9 010	58,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut:	0	-569	-100,0 %
Korkotuotot	1 082	847	27,7 %
Muut rahoitustuotot	569	179	217,9 %
Korkokulut	-1 454	-1 578	-7,9 %
Muut rahoituskulut	-276	-17	1523,5 %
Vuosikate	14 193	8 441	68,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-17 399	-12 654	37,5 %
Satunnaiset tuotot	0,0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	
Tilikauden tulos	-3 206	-4 213	-23,9 %
Tilinpäätössiirrot	-32	-22	45,5 %
Tilikauden verot	-31	-7	
Laskennalliset verot	-68	-18	
Vähemmistöosuudet	-34	-7	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 371	-4 267	-21,0 %
Kumulatiivinen ylij./alij.	-3 371	-4 267	
Oman pääoman oikaisun jälkeen	0	0	

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	101,8 %	101,2 %
Vuosikate/Poistot, %	81,6 %	66,7 %

Konsernin tuloslaskelma ei poikkea merkittävästi kuntayhtymän tuloslaskelmasta, koska tytäryhtiöiden liikevaihto on noin kolme prosenttia konsernin liikevaihdosta. Tytäryhtiöiden

liikevaihto kuluihin nähden nostaa toimintakatetta, joka oli euromääräisesti konsernissa n. 4,2 milj. euroa kuntayhtymää korkeampi. Vuosikatteessa ero puolestaan on noin 3,4 milj. euroa kuntayhtymää korkeampi, lähinnä tytäryhtiöiden korkokuluista johtuen. Toimintatuottojen ja toimintakulujen suhteellisuutta kuvaava tunnusluku on konsernissa 0,5 prosenttiyksikköä kuntayhtymää korkeampi. Vuosikatteen ja poistojen suhdeluku konsernissa on 81,6 prosenttia, mikä on 12,6 prosenttiyksikköä kuntayhtymää korkeampi.

TAULUKKO 10. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta	1 000 €	2021	2020
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		14 193	8 441
Satunnaiset erät		0	0
Tilikauden verot		-31	-7
Tulorahoituksen korjauserät		-2 484	-1 083
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-19 888	-21 646
Rahoitusosuudet investointimenoihin		56	119
Pysyvien vastaavien luovutustulot		898	393
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 256	-13 783
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys		0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		38 815	46 806
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-11 374	-15 267
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-10 154	4 943
Oman pääoman muutokset		5	9
Muut maksuvalmiuden muutokset		-3 972	-25 434
Rahoituksen rahavirta		13 320	11 057
Rahavarojen muutos		6 064	-2 726
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12		46 197	40 133
Rahavarat 1.1		40 133	42 859
		6 064	-2 726
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuotta		-221 951	-214 688
Investointien tulorahoitus, %		71,6	39,2
Lainanhoitokate		0,7	0,5
Kassan riittävyys, pv		21	19

Taulukossa 10 on konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 7,3 milj. euroa alijäämäinen. Rahoituksen rahavirta oli 13,3 milj. euroa ylijäämäinen koska emokuntayhtymässä tehtiin kertomusvuonna lainasalkun ja korkosuojausten järjestelyjä. Rahavarat kasvoivat 6,1 milj. euroa ollen tilinpäätöshetkellä 46,2

milj. euroa. Lainasalkku vuoden vaihteessa oli 179,9 milj. euroa, mikä on 37,3 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 lopussa. Investointimenot olivat kertomusvuonna 19,9 milj. euroa, jossa suurimpana yksittäisenä tekijänä oli E-hankkeen rakentaminen.

Myös konsernin rahoituslaskelman tunnuslukujen tulkintaa häiritsee edelleen PKSSK:ltä fuusioitumisen yhteydessä siirtyneet erät, jotka näkyvät toiminnan ja investointien viiden vuoden kertymässä. Investointien tulorahoitus (71,6 %) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Konsernissa tämä tunnusluku on parempi kuin kuntayhtymässä. Lainanhoitokate (0,7), joka kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraanpääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, on reilusti arvon 2 alapuolella, jota pidetään hyvän lainanhoitokyvyn rajana. Kassan riittävyys oli 21 päivää.

TAULUKKO 11. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 M€	2020 M€	VASTATTAVAA	2021 M€	2020 M€
A PYSYVÄT VASTAAVAT	204,8	202,5	A OMA PÄÄOMA	17,9	21,4
I Aineettomat hyödykkeet	1,2	0,8	I Peruspääoma	29,5	29,5
1. Aineettomat oikeudet	0,9	0,6	II Liittymismaksurahasto		
2. Muut pitkävaikutteiset me	0,3	0,2	III Arvonkorotusrahasto		
3. Ennakkomaksut			IV Muut omat rahastot	1,3	1,4
II Aineelliset hyödykkeet	200,5	198,5	V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijää)	-9,5	-5,2
1. Maa- ja vesialueet	4,1	4,1	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3,4	-4,3
2. Rakennukset	150,7	153,2	VÄHEMMISTÖSUUS	1,0	1,0
3. Kiinteät rakenteet ja laitte	2,5	2,6	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
4. Koneet ja kalusto	27,4	28,1	VARAUKSET	0,0	0,0
5. Muut aineelliset hyödykke	0,0	0,0	1. Poistoero		
6. Ennakkomaksut ja kesken-	0,0		2. Vapaaehtoiset varaukset		
eräiset hankinnat	15,8	10,5	C PAKOLLISET VARAUKSET	6,5	8,3
III Sijoitukset	3,1	3,2	1. Eläkevaraukset	0,1	0,1
1. Osakkeet ja osuudet	2,6	3,2	2. Muut pakolliset varaukset	6,4	8,2
2. Joukkovelkakirjalainasaam	0,5		D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,5	0,4
3. Muut lainasaamiset			1. Valtion toimeksiannot	0,5	0,4
4. Muut saamiset	0,0	0,0	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	0,0	0,0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			3. Muut toimeksiantojen pääomat		
1. Valtion toimeksiannot			E VIERAS PÄÄOMA	303,4	278,3
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			I Pitkäaikainen	156,4	129,9
3. Muut toimeksiantojen varat			1. Joukkovelkakirjalainat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	124,5	106,9	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	156,4	129,9
I Vaihto-omaisuus	6,7	6,0	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Aineet ja tarvikkeet	6,7	6,0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
2. Keskeneneräiset tuotteet			5. Saadut ennakot		
3. Valmiit tuotteet/Tavarat			6. Ostovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus			7. Muut velat		
5. Ennakkomaksut			8. Siirtovelat		
II Saamiset	71,6	60,8	II Lyhytaikainen	147,0	148,4
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	1. Joukkovelkakirjalainat	10,0	20,0
1. Myyntisaamiset			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	13,6	12,7
2. Lainasaamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0
3. Muut saamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta		
4. Siirtosaamiset			5. Saadut ennakot	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset	71,6	60,8	6. Ostovelat	34,3	32,1
1. Myyntisaamiset	13,5	15,0	7. Muut velat	16,7	15,7
2. Lainasaamiset	0,0	0,0	8. Siirtovelat	71,8	67,3
3. Muut saamiset	6,5	15,8	9. Laskennalliset verovelat	0,6	0,6
4. Siirtosaamiset	51,6	30,0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	329,3	309,4
III Rahoitusarvopaperit	2,6	0,0	TASEEN TUNNUSLUVUT		
1. Osakkeet ja osuudet			Omavaraisuusaste, %	5,8	7,2
2. Sijoitukset rahanarkkina-	0,0	0,0	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,8	37,4
instrumentteihin			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), M€	-12,8	-9,5
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-79	-58
4. Muut arvopaperit	2,6	0,0	Lainakanta 31.12., M€	179,9	142,6
IV Rahat ja pankkisaamiset	43,6	40,1	Lainakanta 31.12., €/asukas	1 102	871
VASTAAVAA YHTEENSÄ	329,3	309,4	Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	217	223
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 332	1 362,53
			Lainasaamiset 31.12., M€	0	0
			Konsernin henkilöstömäärä	8 247	7 905
			Asukamäärä	163286	163666

Konsernin taseen loppusumma oli kertomusvuoden lopussa 329,3 milj. euroa, mikä näkyy taulukossa 11. Taseen loppusumma on kasvanut 19,9 milj. euroa, koska pysyvien vastaavien määrä kasvoi lähinnä E-hankkeen rakentamisen myötä sekä vaihtuvien vastaavien määrä kasvoi valtion tulevien korona-avustusten vuoksi.

Pysyvien vastaavien osuus taseesta kasvoi hiukan edellisestä vuodesta, ollen 204,8 milj. euroa (62,2 %). Valmiiden rakennusten osuus on pysyvistä vastaavista yli 73 prosenttia (150,7 milj. euroa). Konsernin omistuksessa on PKSSK:ltä ja sen tytäryhtiöiltä siirtyneet kiinteistöt. Vaihtuvien vastaavien osuus taseesta kasvoi edellisestä vuodesta ollen 124,5 milj. euroa (37,8 %). Merkittävän osan vaihtuvista vastaavista (35,0 %) muodostavat rahat ja pankkisaamiset 43,6 milj. euroa sekä siirtosaamiset 51,6 milj. euroa (41,4 %). Tytäryhtiöiden osuus konsernitaseesta oli 8,6 prosenttia.

Vastattavaa puolella oman pääoman osuus taseesta oli 17,9 milj. euroa (5,4 %). Vieraan pääoman osuus oli 303,4 milj. euroa (92,1 %). Vieras pääoma jakautuu kuntayhtymän 92,9 prosentin ja tytäryhtiöiden 7,1 prosentin suhteessa. Tytäryhtiöiden osuus koostuu pääasiassa Tikkamäen Palvelut Oy:n pitkäaikaisista lainoista, joiden yhteismäärä on reilut 24 milj. euroa.

Konsernin taseen tunnusluvuista omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Konsernin omavaraisuusaste oli 5,8 %, mikä on 1,4 prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 37,8 prosenttia, mikä on 0,4 prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet organisaatiolla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Alijäämäisestä tilikaudesta johtuen myös konsernilla on kertomusvuoden lopussa kertynyttä alijäämää, jonka suuruus vuoden 2020 lopussa oli 12,9 milj. euroa. Kertynyt alijäämä johtuu emokuntayhtymän tilanteesta. Vuoden lopussa konsernin lainakanta oli 179,9 milj. euroa.

2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1 Asiaa koskeva säätely

Jos kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Kuntayhtymällä on taseessa kattamatonta alijäämää kaikkiaan 17,1 milj. euroa. Koska kattamatonta alijäämää on, toimintakertomuksessa on laadittava erillinen talouden tasapainottamissuunnitelma.

2.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle tilikauden 2021 tuloksen käsittelyä siten, että

- vähennetään poistoeroa 412.443,57 euroa
- tilikauden alijäämä -4.435.435,89 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

2.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Koska kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää, kuntayhtymän hallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana vuonna voimassa oleva taloussuunnitelma riittävä.

Kuntalain 110 § mukaisesti taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Koska vuosi 2022 on kuntayhtymän viimeinen toimintavuosi sote-uudistuksen vuoksi, niin alijäämien kattaminen on myös tehtävä vuoden 2022 loppuun mennessä.

Vuoden 2022 talousarvio on tehty ylijäämäiseksi siten, että omistajakunnat kattavat vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevan kumulatiivisen alijäämän ja mahdollisesti kuluvan vuoden syntyvän alijäämän perussopimuksen mukaisesti peruspääomien suhteessa.

Lisäksi kuntayhtymän omaisuuden realisointia jatketaan edelleen vuoden 2022 aikana. Tällä omaisuuden realisoinnilla on toteutuessaan mahdollista kattaa osa syntyneestä kumulatiivisesta alijäämästä.

3. Talousarvion toteutuminen

3.1. Seuranta koskeva sääntely

Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa yhtymähallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kuntayhtymässä ja kuntayhtymäkonsernissa annetaan talousarvion toteutumisvertailuosassa (KuntaL 113, 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121.2 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

3.2. Tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän tavoitteiden toteutumisessa käsitellään lyhyesti kunkin toimialueen strategiasta johdettuja mittareita, jotka on johdettu kuntayhtymän kriittisistä menestystekijöistä. Lisäksi kuntayhtymän toimialueista esitetään samassa yhteydessä lyhennetyt tuloslaskelmat. Tuloslaskelmat on laadittu siten, että palveluja tuottavien toimialueiden ulkoiset toimintakulut, poistot ja rahoituserät saadaan katettua ulkoisilla toimintatuotoilla. Yhteisten palvelujen osalta toimintakulut ja muut erät katetaan sisäisillä toimintatuotoilla.

Kuntayhtymän valtuustoon nähden sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet käsitellään toimintakertomuksen kohdassa 3.3.5; *Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta*. Pelastuslaitoksen omien tavoitteiden toteutuminen käsitellään toimintakertomuksen kohdassa 6; *Liikelaitoksen erillistilinpäätös*.

3.2.1 Yhteiset palvelut

Yhteisillä palveluilla tarkoitetaan muita, kuin varsinaisia asiakkaille tarjottavia palveluja. Ne ovat palveluja, jotka luovat läpäisyperiaatteella edellytyksiä varsinaisten sote-palvelujen järjestämiselle ja tuottamiselle. Yhteisillä palveluilla rakennetaan ja ylläpidetään ympäristöjä,

jotka mahdollistavat toimialueiden keskittymisen palvelujen antamiseen asiakkaille tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Yhteisiin palveluihin kuuluivat vuonna 2021 organisaatioyksikköinä hallintopalvelut, hankinta- ja logistiikkapalvelut, henkilöstöpalvelut (HR), kehittämispalvelut, talouspalvelut, tekniset palvelut, digitaaliset palvelut, viestintäpalvelut ja ei-kliniiset tukipalvelut laajana käsitteenä.

TAULUKKO 12. YHTEISTEN PALVELUJEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021
Toimintatuotot	164 543	25 699	37 698	40 810	108,3 %	158,8 %	180 098	190 023	184 673	97,2 %	102,5 %
Toimintakulut	-155 592	-162 510	-155 724	-154 640	99,3 %	95,2 %	-172 246	-165 215	-164 315	99,5 %	95,4 %
Toimintakate	8 950	-136 811	-118 026	-113 830	96,4 %	83,2 %	7 852	24 808	20 358	82,1 %	259,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-326	-1 007	-807	693	-85,9 %	-68,8 %	-1 007	-807	693		
Vuosikate	8 624	-137 818	-118 833	-113 137	95,2 %	82,1 %	6 846	24 001	21 050	87,7 %	307,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 425	-7 045	-6 845	-10 578	154,5 %	150,1 %	-7 045	-6 845	-10 578		
Tilikauden tulos	2 199	-144 863	-125 678	-123 715	98,4 %	85,4 %	-199	17 156	10 472	61,0 %	-5262,3 %
Poistoeron muutos	44	44	44	44	101,1 %	101,1 %	44	44	44		
Tilikauden yli-/alijäämä	2 243	-144 819	-125 633	-123 671	98,4 %	85,4 %	-155	17 200	10 517	61,1 %	-6785,2 %

Yhteisten palvelujen lyhennyksessä tuloslaskelmassa (taulukko 12) kuten muidenkin toimialueiden kohdalla tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Toimintatuotot toteutuivat 4,6 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempana, koska jäsenkuntien ylimääräinen erä on kohdennettu yhteisiin palveluihin. Toimintakulujen osalta yhteiset palvelut onnistui sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon nähden. Merkittävin tekijä toimintakulujen alittumiseen oli sijaispalvelujen kustannusten toteutuminen yli 6 milj. euroa talousarvion alapuolelle. Oman sijaistoiminnan saatavuuteen vaikuttivat vakituisen henkilöstön koronaepidemiaan liittyvä kasvanut työmäärä, jota paikattiin omilla sijaisilla. Päätoimialueet joutuivat täten turvautumaan pitkälti vuokratyövoiman käyttöön Sarastialta, johon liittyvät kustannukset kohdentuivat suoraan toimialueille.

Rahoituserät toteutuivat huomattavasti muutettua talousarviota parempana pääasiassa onnistuneiden korkosuojausten myötä sekä mm. Islabin mahdollisen ylijäämäpalautuksen jaksottamisesta vuodelle 2021. Poistot ja arvonalennukset toteutuivat myös talousarviota korkeampina mm. Aster-hankkeen osittaisesta alaskirjauksesta johtuen.

TAULUKKO 13. YHTEISTEN PALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMA

Yhteiset palvelut	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Sisäinen asiakastytyväisyys hyvällä tasolla</i>	> 2,0, NPS > 50	2,3	53
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 530 päivää	-12,1% (-1019)	-6,6% (-815)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	72 %	99,8 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	≥ 50 %		47,7 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8 %	4,9 %	7,9 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	5,5 %	10,0 %
<i>Luomme asiakkaita hyödyntäviä toimintatapoja</i>	<i>Aster-hankkeen suunnitteluprojektin vieminen loppuun</i>	100 %	90,0 %	100,0 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	4,7	10,5
	<i>Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma</i>	≤ 34,2 M€	32,8 %	57,0 %

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Taloudellisesti mennyt vuosi oli yhteisten palvelujen osalta tavoitteen mukainen. Kokonaisuutena yhteisten palvelujen tilikausi muodostui 10,5 milj. euroa ylijäämäiseksi, mikä johtuu siitä, että jäsenkuntien ylimääräinen maksu on kirjattu yhteisiin palveluihin. Investointien koordinoituvastuu on yhteisissä palveluissa ja niihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma muutetussa talousarviossa (34,2 milj. euroa) alittui 14,7 milj. eurolla. Vähäiseen toteumaan vaikutti pääasiassa uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän suunnitteluprojektin päättyminen, jonka myötä totetusprojekti ei alkanut lainkaan, muuten investointihankkeet toteutuivat suunnitellusti ja määrärahojen puitteissa. Molemmat taloudelliset tavoitteet toteutuivat.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Yhteisten palvelujen tehtävä on mahdollistaa vaikuttavien palvelujen tuottaminen toimialueilla asiakasrajapinnassa. Yhteisten palvelujen tavoitteet vuodelle 2021 oli muodostettu koko kuntayhtymän tavoitteista.

Sisäinen asiakastytyväisyys on ollut hyvällä tasolla sekä vanhan että uusitun asiakastytyväisyyskyselyn perusteella eli tavoite toteutui. Uusittu entistä kattavampi NPS-indeksiin perustuva sisäinen asiakastytyväisyyskysely otettiin käyttöön syksyllä 2021.

Henkilöstön kehityskeskustelujen tavoitteena yhteisissä palveluissa oli kuntayhtymän tapaan 100 %. Yhteisten palvelujen kehityskeskustelujen käyntiprosentti oli 99,8 %, joten tavoite ei täytynyt kokonaisuudessaan. Tavoitteen mukaiseen 100 % pääsivät kuitenkin talouspalvelut, hallintopalvelut, viestintä sekä konsernihallinto. Kehityskeskustelujen hyödyllisyydessä tavoiteltiin reilusti parempaa tulosta kuin vuonna 2020, mutta tavoitteesta jäätin 2,3 prosenttiyksikköä tuloksen ollessa täsmälleen edellisen vuoden tasolla. Tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Rekrytointiin liittyvä tavoitekokonaisuus toteutui, lähtövaihtuvuusprosentti oli tavoitearvoa matalampi ja vastaavasti tulovaihtuvuusprosentti oli suurempi kuin lähtövaihtuvuusprosentti.

Aster-hankeen koordinointi oli yhteisissä palveluissa (digipalvelut) ja suunnitteluprojekti toteutui 100 %, joten tämä tavoitekokonaisuus toteutui, vaikkakin koko Aster-hanke ei edennyt toteutusprojektiin.

YLEISTÄ

Hallintopalveluissa kertomusvuotta hallitsivat koronaepidemia, hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu ja eri tehtäviin liittyvät palvelujen määrälliset ja työnjaolliset kysymykset muun organisaation kesken.

Koronavarautuminen näkyi yleisesti kohonneena siivoustason ylläpitona, reaktioherkkytenä epidemian eri vaiheiden mukaisissa muutoksissa, hoitotarvikkeiden saatavuuden erikoistilanteiden hallinnassa, yleisten tilojen ja yksityisten palveluntuottajien koronasuojainten tarjonnassa sekä sote-tilannekeskuksen ylläpidon ja eri asiantuntijatehtävien resursoinnissa.

Hyvinvointialuevalmistelu aloitettiin alkuvuonna sotemuutoshankkeen turvin, ja lakien tultua kesällä hyväksytyksi muodostettiin valmisteluorganisaatio. Hallintopalvelujen henkilöstö on osallistunut valmisteluun osin siirtymällä valmisteluorganisaation palvelukseen, osin oman työn ohessa. Järjestelyjen myötä tehtäviä on järjestelty määräaikaistarkoituksella.

Kuntayhtymän sopimuksellisen ostamisen kehittämiseen määriteltiin prosessi, seuranta- ja raportointikäytännöt. STM:n rahoittama sopimuksellisen ostamisen projekti päättyi 31.12.2021. Hankintaohje päivitettiin syksyllä ja toteutettiin varsin laaja hankinta- ja sopimusosaamisen koulutuskokonaisuus osana johtamisosaamisen kehittämisen suunnitelmaa 2021 - 2025. Varaston toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton valmistelua jatkettiin, ja se otettiin käyttöön maaliskuun alussa 2022. Sisäinen palvelukysyntä eri sihteeritehtävissä on ylittänyt tarjonnan, mitä on osin ollut havaittavissa myös asiantuntijatehtävissä. Moniammatillisten palvelukokonaisuuksien rajapinnat eri ammattiryhmien kesken eivät kaikin osin ole selviä, ja niitä joudutaan edelleen kehittämään yhdessä substanssitoimialueiden kanssa.

Henkilöstöpalvelujen resurssisuunnittelun tuella keskitetty toimintalähtöinen työvuorosuunnittelu laajentui jaksotyötä (vuorotyö) tekevään hoito- ja hoivahenkilöstöön. Uuden työvoimahallinnon Numeron -ohjelmiston käyttöönotto eteni hankesuunnitelmaa hitaammin. Aikataulun viivästymistä ja käyttöönoton hidastumista selittivät sekä tekniset eri HR- järjestelmien yhteensovittamiseen liittyvät ongelmat että toisaalta toimintayksiköiden kuormitustilanne (Korona), joka pyrittiin huomioimaan käyttöönottojen aikatauluissa.

Keskitetyn ja toimintalähtöisen työvuorosuunnittelun kattavuus jaksotyössä (vuorotyössä) olevan hoito- ja hoivahenkilöstön osalta toteutui tarkoituksenmukaisella tavalla ja tavoitteen mukaisesti. Toimintalähtöisen työvuorosuunnittelun käyttöönotto ja moniammatillisen

työvoimahallinnan Numeron-ohjelmiston käyttöönotto jatkuu vuoden 2022 hankesuunnitelman mukaisena.

Talouspalvelujen painopisteitä vuonna 2021 olivat Aster-hankkeen suunnitteluprojektin toteuttaminen, digitalisaatioon liittyvän osaamisen syventäminen koko organisaatiossa, syyseuraussuhteiden analysointi JOHDA! -kokonaisuutta hyödyntäen, palvelutuotantosuunnitelman toteuttamisen jatkaminen, rakennushankkeiden toteuttaminen investointisuunnitelman mukaisesti sekä toimitiloihin liittyvä konseptointi. Kaikilla osa-alueilla toimintaa tehtiin tavoitteiden mukaisesti, lisäksi osallistuttiin onnistuneesti hyvinvointialueen valmisteluun, mikä aiheutti myös sisäisiä tehtäväjärjestelyjä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yleisen kehittämisen ja koordinoinnin osalta vahvistettiin toimintaa ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä, erityisesti hyvinvointikertomustyössä. Ehkäisevän päihdetyön asiantuntija aloitti työnsä 16.7.2021. Syksyllä 2021 aloitettiin alueellisen hyvinvointikertomuksen päivitystyö. Kehittämissyksikön työntekijät osallistuivat aktiivisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen hyvinvointialueen valmistelussa mm. osana kumppanuusryhmää.

Vuonna 2021 alkoivat tai jatkuivat seuraavat hankkeet: Hyvinvoiva siunsoitelainen - kriittinen menestystekijä (henkilöstöyksikön vetovastuu), Työelämälähtöinen kyvykkyyksien johtaminen ja kehittäminen (osatoteutushanke, myöhemmin ot), Meijän Digi (ot), Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalvelujen kehittäminen ja pilotointi eli IPS-hanke, JOPAS!-joustavia palveluja asumiseen sotessa, Kolmiporras - kolmiportainen varhaisen tuen toimintamalli nuorten psykososiaalisissa haasteissa (ot), Palliatiivisen hoidon palvelujen tuottaminen ja laadun parantaminen KYS-ERVA aluella (ot). Lisäksi Tulevaisuuden sotekeskus-hanke jatkui ja sai jatkorahoituspäätöksen vuoden 2023 loppuun. Siun soten työkykyohjelma -hanke, LUMO-hanke (ot) ja LASTA-hanke (ot) jatkuivat.

Koronaepidemia vaikutti edelleen merkittävästi kuntayhtymän viestintään vuonna 2021. Tilannekuvasta ja koronarokotuksista viestittiin säännöllisesti median kautta sekä kuntayhtymän omissa viestintäkanavissa. Työyhteisöviestinnässä uudistettu intranet sekä muut M365-palvelut saatiin käyttöön vuoden alussa, ja niiden kehittäminen on jatkunut niin teknisesti kuin sisällöllisestikin. Toimialueiden viestinnällistä tukea on tiivistetty ja viestintäpalvelut osallistuivat omalla työpanoksellaan hankkeiden toteuttamiseen.

Viestinnän painopistettä on kertomusvuoden aikana siirretty entistä vahvemmin työnantajamielikuvaa tukeviin sisältöihin sekä pohjoiskarjalaisten hyvinvointia edistäviin teemoihin. Vuoden 2021 aikana panostettiin myös kuntayhtymän sosiaalisen median kanavien kehittämiseen sekä kilpailutettiin yhdessä asianhallinnan kanssa arkistointivelvoitteet täyttävä kuvapankkiratkaisu.

3.2.2 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Toimialue jakaantui vuonna 2021 viiteen palvelualueeseen: Sairaalapalvelut, vastaanottopalvelut, kuntoutuspalvelut, 24/7 -päivystys sekä terveys- ja sairaanhoitopalvelujen yhteiset palvelut.

2021 oli edelleen poikkeava koronaepidemian johdosta. Koronapotilaiden hoito, jäljitystyö, rokottaminen, kansalaisviestintä ja koronahoitovelan kurominen normaalitoimintojen rinnalla muokkasivat toimintaympäristöä. Hoitohenkilöstön saatavuusongelmat korostuivat johtaen potilaspaikkojen määräaikaisiin vähennyksiin ja hoitoketjujen toimintahäiriöihin, mitä edelleen korostivat Tepas-asumisen resurssihaasteet.

Kokonaisuus heijastui varsinkin loppuvuonna lisääntyneeseen palvelujen ostoon johtaen talousarviossa pysymisen hankaluuksiin.

Toimintamalleja on edelleen kehitetty toiminta- ja taloussuunnitelmassa mainittujen painopistealueiden pohjalta:

1. Integraation syventäminen ja palveluketjujen kehittäminen yhteistyössä muiden toimialueiden kanssa, esimerkiksi yhteisasiakkaat ja potilaiden hoitoketjut.
2. Yli 75-vuotiaiden asiakasprosessien kehittäminen yhteistyössä muiden toimialueiden, erityisesti ikäihmisten toimialueen kanssa, esimerkiksi kotiin tarjottavat palvelut, potilaan polku päivystyksessä ja erikoissairaanhoidossa sekä kotiutusprosessi.
3. Lasten, nuorten ja perhetyön kehittäminen yhdessä vastaanottopalvelujen, erikoissairaanhoidon ja perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueen kanssa.
4. Digitaalisten palvelujen kehittäminen, esimerkiksi sähköinen ajanvaraus, ensilinjan puhelinneuvonta ja muut yhteydenottotavat, hoidontarpeen arvio sekä uuteen asiakas- ja potilastietojärjestelmään liittyvät valmistelut.
5. Palvelujen saatavuuden ja laadun parantaminen, esimerkiksi riittävä palvelutarjonta, välitön ajananto ja hoitojonojen lyhentäminen.
6. Asiakaspalvelun parantaminen, esimerkiksi yhteydenoton helpottaminen ja asiakaskokemuksen parantaminen.
7. Tilojen käytön kokonaisarviointi ja käyttötehokkuuden parantaminen.
8. Henkilöstön riittävyden, osaamisen ja työhyvinvoinnin varmistaminen.
9. Peruspalvelujen vahvistaminen: Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus.
10. Mahdollisiin muihin lainsäädännön muutoksiin valmistautuminen.
11. Taloudellisen tulostavoitteen saavuttaminen.

Erikoissairaanhoidossa palvelujen kysyntä kasvoi hieman, vuonna 2020 lähetteitä tuli 46 887 ja viime vuonna 47 960 eli kasvua oli 2,3 %. Erikoissairaanhoidokäyntejä oli erikoissairaanhoidon päivystyskäynnit mukaan lukien 384 400, jossa on kasvua edellisvuoteen 2,2 %. Hoitajaksoja oli noin 24 236, jossa on vähenemää edellisvuoteen 1,8 %. Synnytysten määrä on pysynyt varsin vakaana, vuonna 2021 niitä oli 1147, jossa on kasvua edellisvuoteen 1 %. Leikkaustoimenpiteiden määrä väheni; vuonna 2021 niitä oli 11 030 ja vuonna 2020 vastaavasti 11 568 eli vähenemää oli 4,7 %.

Koronaepidemian jatkuessakin pystyttiin palveluja tarjoamaan varsin hyvin. Hoitotakuussa on pysytty melko hyvin, ja hoitotakuun ylityksiä syntyi lähinnä joillakin kirurgisilla erikoisaloilla, keuhkosairauksissa, kardiologiassa sekä suu- ja hammassairauksissa oikomishoidossa. Lisätöinä jonoja on jouduttu purkamaan mm. sydänkeskuksessa, vatsakeskuksessa, urologiassa ja kuvantamisessa.

Erikoislääkäritilanne keskussairaalassa on yleisellä tasolla varsin hyvä. Pulaa on ollut erityisesti radiologeista, urologeista, psykiatreista ja keuhkolääkäreistä. Lasten- ja nuorisopsykiatrian lääkäritilanne on hieman parantunut.

Hoitohenkilöstön osalta on viety käytäntöön ja edelleen kehitetty toimintalähtöistä työvuorosuunnittelua, joka tehostaa henkilöresurssin käyttöä ja sovittaa henkilöstömäärän paremmin kysynnän vaihteluihin.

Vuodepaikkojen riittävyys on ajoittain ollut haastavaa erityisesti jatkohoitoa jonottavien potilaiden takia. Elektiivistä kirurgiaa on peruttu ajoittain myös jatkohoitopaikkojen puutteen takia.

24/7 -toimintaa päivystyspoliklinikalla ovat leimanneet pitkittyneet läpimenoajat. Koko kuntayhtymän lääkäreitä koskeva päivystysvelvoitepäätös tehtiin maaliskuussa 2020 ja sitä jatkettiin vuodelle 2021.

Päivystysvelvoitepäätöksen myötä yhteispäivystyksen lääkäritarve on pystytty pääosin turvaamaan vaikka vuonna 2021 jouduttiin turvautumaan myös ostopalveluihin. Digitaalisia palveluja (mm. Oma olo), puhelinpalvelua ja sairaanhoitajan vastaanottoa on kehitetty. Puskuriosasto avattiin alkuvuonna 2021. Sen käyttöaste on ollut hyvä, mutta toimintaa on haitannut lääkäri työvoiman huono saatavuus. Vuonna 2020 oli päivystyskäyntejä päivystysyksikössä 54 107 kpl ja 2021 vastaavasti 55 232 kpl, jossa siis kasvua 2,1 %. Vuonna 2020 läpimenoajan keskiarvo oli 3h 38min ja vuonna 2021 4h 6min.

Vastaanottopalvelujen keskeisiä tavoitteita ovat olleet yhteydensaannin ja palvelujen saatavuuden parantaminen, hoitoon pääsyn nopeuttaminen ja laadukas asiakaskokemus. Hallitusohjelman keskeisinä tavoitteina ovat peruspalvelujen parantaminen ja mm. 7 vuorokauden hoitotakuun toteuttaminen.

Terveysasematoimintaa on edelleen kehitetty ns. Meijän mallin mukaisesti. Kehittämistyön tueksi perustettiin kehittäjäylilääkärin määräaikainen toimi.

Vuonna 2021 Siun soten terveysasemilla oli yhteensä 127 912 käyntitapahtumaa (lääkärit ja hoitajat). Kiireettömään hoitoon pääsi 7 päivän sisällä 91,3 % asiakkaista. Koronaepidemia työllisti terveysasemia merkittävästi vuoden aikana. Koronarokotukset aloitettiin keväällä 2021 ja yhteensä vuoden aikana annettiin 204 519 koronarokotusta 108 960 henkilölle. Osittain johtuen lisääntyneestä perusterveydenhuollon koronaepidemiaan liittyneestä kuormituksesta ja kehittämistyön myötä konkretisoituneesta työntekijävajeesta on terveysasemille lisätty 15 sairaanhoitajan ja 15 terveyskeskuslääkärin virkaa eri tehtäviin. Tämä on merkittävä parannus perusterveydenhuollon vahvistamiseksi.

Vastaanottopalveluissa oli alkuvuodesta lääkärivajetta, mutta tilanne parani jonkin verran kesän ja syksyn aikana. Lääkärivajetta on jouduttu korvaamaan ostopalvelulääkäreillä. Lääkäreiden koulutuksen parantamiseksi ja rekrytoinnin houkuttelevuuden lisäämiseksi perustettiin koulutusylilääkärin virka.

Suun terveydenhuollossa käyntimäärissä on kasvua vuoteen 2020 nähden (+3,8 %, 4962 käyntiä) asiakasmäärän pysyessä olennaisesti ennallaan, mutta käyntimäärät jäivät edelleen jonkin verran (n. 8500 käyntiä) normaalia alhaisemmalle tasolle verrattuna epidemiaa edeltäneisiin vuosiin. Koronaepidemian aiheuttamaa, arviolta 15 000 käynnin hoitovelkaa, on vuoden 2021 aikana purettu monin keinoin (mm. jononpurku ostopalveluna viikonloppuisin), mutta hoitovelan purkaminen epidemian hallintaan saamisesta huolimatta tulee arviolta kestäämään yhdestä kolmeen vuoteen.

Neuvolatoiminnassa ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lukuvuoden 2020–2021 aikana syntynyttä lääkäriyön velkaa vähennettiin. Syksyn 2021 aikana 12-17 -vuotiaiden koronarokotuksia annettiin yhteensä 15 414 kpl, joista valtaosa hoidettiin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kautta. Tämä koronatyö aiheutti kuitenkin lisähoitovelkaa laskennallisesti keskimäärin 4 000 terveystarkastuksen verran. Perhekeskustoimintaa on kehitetty.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa panostettiin mielenterveys- ja päihdeosaamisen lisäämiseen sekä sote-ammattilaisten että väestön keskuudessa ja nuorten mielenterveyskuntoutujien työllistämiseen. Mielenterveyspalveluissa hoitovelkaa ei ole kertynyt korona-aikana lainkaan varhain käyttöön otettujen laajojen etäpalvelujen ansiosta.

Kuntoutuksen palvelualueella toteutettiin vuonna 2021 perustason lasten ja nuorten neuropsykologisen kuntoutuksen prosessin uudistus. Perustason kouluikäisten lasten ja nuorten neuropsykologinen kuntoutus oli toteutunut Lapsiperhepalveluissa Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueella. Vuonna 2021 muodostettiin Lasten kuntoutuksen yksikkö 1.1.2022 alkaen kuntoutuspalveluihin.

Tulevaisuuden sotekeskus II -hankkeen valmistelu syksyllä 2021 loi hyvän pohjan kuntoutuspalvelujen kehittämiseksi omana hankekokonaisuutenaan tukemaan mm. palvelujen integraatiota osana Meijän mallin kehittämistyötä vastaanotto toiminnan osalta sekä lasten kuntoutuspalvelujen kokonaisuutta osana perhekeskuksen kehittämistä.

Hallintoylilääkärin koordinoitujen alueelle saatiin vuonna 2021 lisäresurssia ja hoito- ja palveluketjutyön vakiointia ja organisoitumista kyettiin aloittamaan. Vuoden 2021 aikana työstettiin uniapnean ja osteoporoosin hoitoketjuja, sekä luotiin uusi palveluketjujen kuvausalue (integraation syventäminen ja palveluketjujen kehittäminen yhteistyössä muiden toimialueiden kanssa, esimerkiksi yhteisasiakkaat ja potilaiden hoitoketjut).

Integratiivista työtä jatkettiin osana Tulevaisuuden sote-keskushanketta sekä yhteisasiakasohjaustyön vakiinnuttamista osaksi Meijän malli työskentelyä. Lisäksi toimialueelta osallistuttiin aktiivisesti kehittämishankkeisiin, joiden tavoitteena kokonaisuudessaan on ollut hoito- ja palvelukokonaisuuksien kehittäminen paremmin tarvetta vastaaviksi.

Toimialueelta on ollut edustus STM:n kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022-2026 valmistelun ohjausryhmässä. Toimialueelle perustettiin potilasturvallisuuspäällikön tehtävä. Potilasturvallisuuspäällikön tehtävänä on edistää ja koordinoita potilasturvallisuustyön kehittämistä. Toiminnan kehittäminen tapahtuu yhteistyössä linjaorganisaation tukena sekä eri sidosryhmien kanssa. Toimialue on ollut myös mukana STM:n sote-tiedolla johtamisen, ohjaamisen ja valvonnan toimeenpano-ohjelman (Toivo) Virta-hankkeessa, jossa yhteistyössä DigiFinlandin ja hyvinvointialueiden yhteistyöverkostossa on tavoitteena ollut luoda alueiden väliseen vertailuunkin soveltuvaa tietopohjaa ja sen määrittelyitä kansallisesti yhteensopiviksi.

Uutta asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskeva Aster -hanke päättyi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätettyä 15.10.2021, ettei Aster- asiakas- ja potilastietojärjestelmähanketta jatketa. Kielteinen päätös tarkoitti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin, Essoten, Siun soten ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin yhteisen Aster-hankkeen päättymistä. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän tarve on edelleenkin suuri.

Muiden digitaalisten palvelujen kehittämistyötä on jatkettu yhdessä muiden toimialueiden kanssa ja suurelta osin valtion rahoittamien hankkeiden kautta (Digitaalisten palvelujen kehittäminen, esimerkiksi sähköinen ajanvaraus, ensilinjan puhelinneuvonta ja muut yhteydenottotavat, hoidontarpeen arvio sekä uuteen asiakas- ja potilastietojärjestelmään liittyvät valmistelut).

Vuonna 2021 tietoon tulleiden, korvattavien potilasvahinkojen määrä ratkaisuvuoden mukaan on laskenut 61 kappaleeseen (vuonna 2020 yhteensä 80), joista 39 kpl (64 %) on kohdentunut keskussairaalaan. Myös potilasvahinkoilmoitusten lukumäärässä vuonna 2021 on todettu laskua, joka voi selittyä sekä koronaepidemiolla että sattumalla. Määrät heijastelevat kansallisia muutoksia. Potilasvahinkoilmoituksia vuoden 2021 loppuun mennessä oli laadittu 47 kpl (vuonna 2020 yhteensä 185 kpl).

Toimialueelle kohdistuneita muistutuksia vuonna 2021 tuli yhteensä 324 kpl, joka on 42,1 % lisää edellisvuoteen nähden. Eniten muistutuksia kappalemääräisesti kohdentui hoito- tai menettelytapavirhettä koskeviin asioihin (185 kpl) ja hoitoon pääsyä koskeviin asioihin (48 kpl). Kanteluita toimialueelle tuli vuonna 2021 yhteensä 16 kpl, joista suurin osa (yhdeksän) koski hoitoa tai menettelytapavirhettä. Terveysasemiin kohdistui näistä kaksi kappaletta.

Sairaala-apteekissa lääkekustannusten osalta toteuma pysyi talousarvion puitteissa. Osastofarmaseuttitoimintaa laajennettiin sairaalapalveluista myös vastaanottopalvelujen Meijän malliin ja molemmissa painopistettä lisättiin osastofarmaseuttien tekemiin lääkehoidon arviointeihin. Osastofarmaseutit suorittivat kaikkiaan 1 557 lääkehoidon arviointia. Arviointien määrä kasvoi 104,6 % vuodesta 2020.

Asiakkaille sairauden hoitoon kuuluvien maksuttomien hoitotarvikkeiden kustannukset kasvoivat 11,8 % (781 900 euroa) vuodesta 2020. Eniten kasvua oli diabeteshoitotarvikkeiden 13,1 % (362 930 euroa), hengityshoitotarvikkeiden 63,4 % (152 182 euroa) ja urologisten tarvikkeiden 18,5 % (105 387 euroa) osalta.

Ravitsemusterapian käyntimäärät kasvoivat 13 % vuodesta 2020. Vastaanottokäynneistä 96,7 % toteutui paikan päällä tapahtuvana vastaanottokäynteinä.

Sairaalapalveluissa hoitotyön ja lääketieteen moniammatillisen johtamisen kehittämiseksi laadittiin toimintasuunnitelma, jossa tavoitteena on hoitotyön johtamisen konsultatiivisen lähestymistavan lisääminen sekä lähijohdon vastuiden täsmentäminen.

Hoitotyön osalta valmisteltiin liittymistä hoitotyön kansalliseen kehittämisverkostoon (HoiVerKe) KYServa-sopimuksen hoitotyön liitesopimuksen mukaisesti. Hoitotyönsensitiivisten mittareiden seurannan helpottamiseksi saatiin luotua mittaritoteumien näkymät Qlik-järjestelmään yhteistyössä tietotuotannon kanssa.

TAULUKKO 14. TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUJEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021
Toimintatuotot	280 223	366 955	380 147	388 979	102,3 %	106,0 %	416 128	429 319	433 799	101,0 %	104,2 %
Toimintakulut	-285 288	-279 254	-306 750	-314 881	102,7 %	112,8 %	-412 216	-436 567	-437 059	100,1 %	106,0 %
Toimintakate	-5 066	87 701	73 397	74 097	101,0 %	84,5 %	3 912	-7 248	-3 260	45,0 %	-83,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0	-8			0	0	-8		
Vuosikate	-5 067	87 701	73 397	74 089	100,9 %	84,5 %	3 912	-7 248	-3 267	45,1 %	-83,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 467	-4 280	-4 280	-4 049	94,6 %	94,6 %	-4 280	-4 280	-4 049	94,6 %	94,6 %
Tilikauden tulos	-8 534	83 421	69 117	70 041			-368	-11 528	-7 316		
Poistoeron muutos	368	368	368	368	100,0 %	100,0 %	368	368	368	100,0 %	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 166	83 789	69 485	70 408	101,3 %	84,0 %	0	-11 160	-6 948	62,3 %	

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tuloslaskelmassa (taulukko 14) tilikauden toteumaa toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tuloslaskelmassa tilikauden alijäämä on ulkoisten ja sisäisten erien osalta noin 6,9 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma ylittyi tarkistettuun

talousarvioon nähden vain 0,1 % ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakuluja toteutui 6 % enemmän. Toimintatuottoja toimialueella saatiin 1 % enemmän kuin tarkistetussa talousarviossa oli suunniteltu ja 4,2 % enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Toimintatuotoissa suurimmat alitukset johtuivat koronaepidemian aiheuttamasta maksu- ja myyntituottojen vähenemästä. Tulosta paransi merkittävästi valtion koronatuki, jota toimialueelle kohdistui yli 28,4 milj. euroa.

Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakulujen ylitys koostui muun muassa koronaepidemian aiheuttamista näytteenotto-, henkilöstö- ja rokotuskustannuksista. Suoraan kirjanpitoon näitä koronakustannuksia oli kirjattuna tilinpäätöksessä noin 17,7 milj. euroa. Muuhun kuin suoraan koronaepidemiaan liittyvissä kustannuksissa merkittävimmät ylitykset tulivat asiakaspalveluostoissa, materiaaleissa ja työvoiman vuokrauksessa sekä lääkäripalveluostoissa. Asiakaspalveluostoissa ylitys alkuperäiseen talousarvioon nähden oli noin 8,8 milj. euroa. Vuonna 2021 potilaan valinnan kustannukset olivat noin 4,8 milj. euroa (vuonna 2020 noin 3,6 milj. euroa). Pääasiassa valinta kohdistui Kuopion yliopistolliseen keskussairaalaan ja jonkin verran Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin. Säästöjä alkuperäiseen talousarvioon verrattuna tuli pääosin vain lääkäreihin liittyvistä henkilöstökuluista.

TAULUKKO 15. TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastytyvyisyys on hyvällä tasolla</i>	NPS > 60	72	79
<i>Palvelujen piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan</i>	<i>Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa (hoidon tarpeen arvio 3 kk)</i>	100 %	91,4 %	90,4 %
	<i>Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa (hoitajano 6 kk)</i>	100 %	94,2 %	93,4 %
	<i>Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa (suun terveydenhuolto 3 kk)</i>	100 %	96 %	87,70 %
	<i>Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa (tiimimallin puitteissa 1 viikko, hybridimallissa 2 viikkoa)</i>	100 %	72,2 %	90,40 %
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 2150 päivää	-2,4 % (-751)	8,1% (+3786)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	34,0 %	74 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 47,0 %		45,0 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	5,6 %	9,6 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	6,7 %	11,0 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	-10,7	-6,9

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kokonaisuutena terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tilikausi muodostui 6,9 milj. euroa alijäämäiseksi, joten toimialueen taloudellinen tavoite ei toteutunut alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Taloudellisten tavoitteiden osalta ei ole onnistuttu toivotusti, ja erityisesti palvelujen ostoon pyritään löytämään hallintakeinoja. Painopistesiiirtymää on tapahtunut budjetoinnissa ja toteutumassa perusterveydenhuoltoon ja lapsi- sekä perhetyö ovat korostuneet.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Strategisten mittareiden osalta erikoissairaanhoidossa ei ole vielä päästy systemaattiseen asiakastyytyväisyyden seurantaan. Toteutetussa perusterveydenhuollon mittaroinnissa asiakastyytyväisyys on kuvastunut vuoden 2021 osalta hyvällä tasolla. Hoitopääsyssä sekä perusterveydenhuolto että erikoissairaanhoido eivät ole 100 prosentin tavoitteessaan, mutta kummatkin ovat suoriutuneet hyvin tavoitteistaan.

Sairauspoissalujen vähenemistavoitteeseen ei ole päästy ja kehityskeskustelujen toteumassa sekä hyödyllisyysarviossa on kehittämistyötä jäljellä. Vaihtuvuudet ovat valtakunnallisesti vertailutasoilla. Hoitoketjutyön isoin onnistuminen on ollut diabeteskeskuksen ympärillä.

RISKIEN HALLINTA

Toiminnallisesti keskeisin haaste on henkilöstön riittävyys sekä epidemian mahdollinen jatkuminen. Keskeistä on myös saada hoitovelka kurrottua kiinni vuoden 2022 aikana. Kaikki nämä tekijät tuottavat hypoteettista lisätarvetta palvelujen ostoon, mikä edustaa merkittävää talousarviossa pysymisen haastetta. Keskeisimmäksi arvioidaan henkilöstön pidossa ja rekrytoinnissa onnistumista.

3.2.3 Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten toimialueen palveluja ovat arjen tukipalvelut (sisältäen Seniorineuvonta Ankkurin, turva- ja ateriapalvelut, sotaveteraanien palvelut, palveluohjaus- ja gerontologisen sosiaalityön sekä omais- ja perhehoidon), kotihoitopalvelut, eritasoiset asumispalvelut ja terveyskeskussairaalahoito.

Kaikkiin toimialueen vuoden 2021 toimintoihin vaikutti edelleen merkittävästi koronaepidemian torjuntaan liittyvät ohjeet, järjestelyt ja suojautumistoimet. Henkilöstö osoitti vahvaa sitoutuneisuutta vaikeissakin tilanteissa. Toimialueen palvelujen luonteen johdosta vain pieni osa henkilöstöstä pystyi työskentelemään etänä ja hyödyntämään Teams-toimintoja. Painopisteenä toimialueella on ollut turvallisen kotona asumisen edistäminen ja siihen liittyvän monialaisen yhteistyön vahvistaminen. Merkittävää kaikissa palveluissa on vanhuksen tunne arvostavasta kohtaamisesta.

Vuonna 2021 toimialueella oli haasteita henkilöstön saatavuudessa ja rekrytoinneissa. Lakivelvoite mitoituksessa kohdistaa henkilöstöä tehostettuun asumispalveluun. Puutteet henkilöstössä ovat vaikuttaneet toimintaan siten, että palveluja on ajoittain jouduttu supistamaan asumispalveluissa ja terveyskeskussairaloissa. Kotihoitoa on tuettu vuoden 2021 aikana ostamalla yksityisiltä toimijoilta asiakaskäyntejä kotihoidon asiakkaille palvelusetelin laajentuneen käytön lisäksi. Pelkkä oma tuotanto ei olisi riittänyt vastaamaan

kotihoidon tarpeeseen. Kotihoito ja kotiin vietävät tukipalvelut muodostavat ikäihmisten palvelukokonaisuuden perustan.

Kotona asumista on edistetty hyvin monialaisesti. Käytössä on ollut vajaaravitsemuksen ehkäisy ja ravitsemusarviot (MNA-arvio), yhden hoitajan yksikkö ja ensihoitoyhteistyö hoidontarpeen arvioinneissa, omaishoitajien raati- ja valmennustoiminta, moniammatillinen kotikuntoutus ja Miun aktiivinen arki-toimintamalli sekä farmaseutin tuki lääkehoidon arvioinneissa.

Kotona asumisen tukeminen ja kotihoidon toiminnan jatkuva parantaminen edellyttää lääkäritukea, ammattirakennetarkastelua, prosessien uudistamista ja teknologian käytön vaikuttavaa laajentamista. Toimialueella pilotoitiin sosiaalihuollon asiakasprosessien toimintamalleja, joiden tarkoituksena on lakisääteisen toiminnan varmistaminen ja ikäihmisten aseman turvaaminen sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjänä. Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumista tukevan palvelun piirissä (SHL) oli hieman yli 500 asiakasta. Tukipalveluseteliä käytti yli 700 asiakasta. Setelillä tuetaan kotipalvelun tukipalvelun tarpeessa olevia yli 65-vuotiaita. Kotona asumisen tukeminen on perusteltua, se edistää itsemääräämisoikeutta, turvaa kotona asumista ja tuo mielekkyyttä elämään. Kotiin annettavia turvapuhelinlaitteita oli käytössä jo yli 2 800. Kotona asumista tuettiin matalan kynnyksen neuvontapalveluilla, Seniorineuvonta Ankkuriin tuli noin 16 200 yhteydenottoa puhelimella ja chat-palvelulla 400.

Kotihoidossa on laajennettu teknologian käyttöönottoa lääkerobotein (lääkejakelija, 420 kpl). Lääkejakelijan vaikuttavuutta on arvioitu ja käytön laajuuden ansiosta henkilöstöresursseja (28 htv) on voitu kohdentaa uudelleen. Kuvapuhelimien käyttöä laajennettiin 130 laitteeseen. Tehostettu kotihoito toimii lähes kaikissa kunnissa, keskisellä alueella toimii erikoissairaanhoidon koordinoima kotisairaala, kotihoidon päivystävä sairaanhoitaja ja ensihoidon yhden hoitajan yksikkö. Huomioitavaa ja huolestuttavaa on, että alle 75-vuotiaiden määrä kotihoidon asiakkuuksista on yli neljännes (28 %). Tämä asiakasryhmä sitoo paljon henkilöstöä, joka on mitoitettu pääsoin yli 75-vuotiaille.

Ikäihmisten perhehoidon palvelut tarjoavat pitkäaikaista ja lyhytaikaista asumista sekä tukevat kotihoidon ja omaishoidon palveluja. Vuoden 2021 lopussa toimeksiantosuhteisia perhehoitokoteja oli 24 ja uutena palvelumuotona ammatillisia perhekoteja kaksi. Kiertäviä perhehoitajia oli 13. Perhehoidon hoitopäiviä kertyi lähes 20 000.

Vuonna 2021 jatkettiin hoivakotien mahdollisuutta konsultoida lääkäriä virka-ajan ulkopuolella. Lisäksi hoivakodeissa oli käytössä akuuttilääkepakit. Yhteistyö pelastuslaitoksen kanssa sekä laajempi tehostetun kotihoidon käyttö tukivat kotona ja hoivakodeissa hoitamista. Asumispalvelupaikkoja oli noin 1 300 omassa tuotannossa ja ostopalveluissa noin 900.

Vanhuspalvelulain mukaisesti vuoden 2021 alusta on henkilöstömitoituksen ollut oltava ympäri vuorokauden palveluja tuottavassa asumispalvelussa vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Vähintään 0,7 työntekijän henkilöstömitoitus asiakasta kohti tulee täysimääräisesti voimaan 1.4.2023. Lainmukainen henkilöstömitoituksen

toteutuminen tuo erittäin merkittäviä haasteita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön saatavuuden ja riittävyyden osalta. Toimialue on vastannut haasteeseen avaamalla lähihoitajien oppisopimuskoulutusyhteistyön Riverian kanssa. Toimialueella on jo noin 80 oppisopimusopiskelijaa. Laki velvoittaa myös RAI-arviointivälineen täysimääräistä käyttöä viimeistään 1.4.2023. Ohjelman käyttöön koulutetaan lähes koko toimialueen henkilöstö (2 300 työntekijää).

Terveyskeskussairaalat ovat Outokummussa, Rääkkylässä, Kontiolahdella ja Tohmajärvellä. Hoitosolupaikat ovat Heinävedellä, Polvijärvellä ja Juuassa. Yleislääketieteen akuuttisairaanhoidon terveyskeskussairaalat ovat Ilomantsissa, Kiteellä, Liperissä, Nurmeksessa ja Lieksassa. Keskimääräinen hoitoaika oli 14 päivää. Ikäihmisten sairaalatasoisen jatkohoidon järjestäminen erikoissairaalahoidon jälkeen kotia lähinnä olevassa terveyskeskussairaalassa oli ajoittain haasteellista. Terveyskeskussairaaloissa jouduttiin turvaamaan palvelua niille tehostettua palveluasumista odottaville, jotka tarvitsivat lähes jatkuvan hoidon ja hoivan. Hoidon porrastusta ja kotiuttamista on kehitetty terveys- ja sairaanhoitopalvelujen kanssa (joustava kotiutuminen).

Toimialueelta osallistuttiin ASTER-hankkeeseen ja STM:n hankerahoituksella Sote-keskus ja Sote rakenneuudistus hankkeisiin samoin kuin sosiaalihuollon lainsäädännön mukaiseen kirjaamisvalmennukseen ja KANTA asiakastietoarkiston käyttöönoton valmisteluun. Toimialue on ollut osaltaan mukana hyvinvointialueelle siirtymän valmisteluissa ja se työ vauhdittuu edelleen.

Rääkkylän sosiaali- ja terveystalouden toiminta siirtyi liikkeenluovutuksella Terveystalolta Siun soten toiminnaksi 1.1.2021 alkaen.

TAULUKKO 16. IKÄIHMISTEN PALVELUJEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset					
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	
Toimintatuotot	145 027	192 640	193 530	195 115	100,8 %	101,3 %	192 639	193 530	195 115	100,8 %	101,3 %	
Toimintakulut	-147 335	-147 328	-154 762	-158 939	102,7 %	107,9 %	-192 589	-200 780	-200 368	99,8 %	104,0 %	
Toimintakate	-2 308	45 312	38 768	36 176	93,3 %	79,8 %	50	-7 250	-5 253	72,5 %	-10501,3 %	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-2			0	0	0			
Vuosikate	-2 308	45 312	38 768	36 174	93,3 %	79,8 %	50	-7 250	-5 254	72,5 %	-10503,3 %	
Poistot ja arvonalentumiset	0	-50	-50	-6	12,5 %	12,5 %	-50	-50	-6	12,5 %	12,5 %	
Tilikauden tulos	-2 308	45 262	38 718	36 168			0	-7 300	-5 261			
Poistoeron muutos	0	0					0					
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 308	45 262	38 718	36 168	93,4 %	79,9 %	0	-7 300	-5 261	72,1 %		

Ikäihmisten palvelujen tuloslaskelmassa (taulukko 16) kuten muidenkin toimialueiden kohdalla, tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Ulkoisten ja sisäisten erien osalta toimialueen tilikauden alijäämäksi muodostui noin 5,3 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 4 % suurempina verrattuna alkuperäiseen talousarvioon nähden ja 0,2 % pienempinä tarkistettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottojen toteuma alkuperäiseen talousarvioon verraten on 1,3 % suurempi ja tarkistettuun talousarvioon nähden 0,8 % suurempi. Toimintatuottojen suurimmat alitukset johtuivat asiakasmaksulain muutoksesta aiheutuneesta tulojen pienenemisestä. Valtiolta saatu koronatuki, 1,8 milj. euroa, paransi merkittävästi toimintatuottojen toteumaa.

Toimintakulujen ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna muodostui pääasiassa asiakaspalvelujen ostoista ja asumisen palveluseleleistä, työvoiman vuokrauksesta, hoitotarvikeostoista ja omaishoidon tuesta. Asiakaspalvelujen ostojen ja palveluseleiden kustannusten ylityksiin vaikutti merkittävästi hoitajamitoituksen nousun aiheuttama asumispalvelujen ostopalveluhintojen nousu. Koronasta aiheutuneita kustannuksia kirjautui vuonna 2021 yhteensä noin 800 000 euroa ja asumispalvelujen asiakasmaksuista arvioitiin syntyneen noin 120 000 euron tulojen menetys, koska koronasta johtuen vuorohoitoa ei voitu järjestää normaalisti.

TAULUKKO 17. IKÄIHMIEN PALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Ikäihmisten palvelut	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla</i>	≥ 8,0		8,5
<i>Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan</i>	<i>Omaishoidontuen saatavuus määräajassa</i>	100 %	100,0 %	100,0 %
	<i>Kotihoitopalvelun saatavuus määräajassa</i>	100 %	100,0 %	100,0 %
	<i>Asumispalvelujen saatavuus määräajassa</i>	100 %	46,6 %	54,4 %
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 2390 päivää	-2,7 % (-927)	0,5 % (+623)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	51,0 %	91 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 45,0 %		45,5 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	8,1 %	11,7 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	12,7 %	17,4 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	-4,1	-5,3

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Ikäihmisten toimialueen tilikauden tulos muodostui 5,3 milj. euroa alijäämäiseksi, jolloin toimialueen tulostavoite alkuperäiseen talousarvioon nähden ei toteutunut.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Keskiössä toimialueella on ollut ikääntyneiden hyvä ja arvokas kohtaamiskokemus, turvallisen kotona asumisen edistäminen ja lakisääteisyys toteutuminen palvelujen järjestämisessä.

Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin Webropol-kyselynä kotihoidon, asumispalvelujen, terveyskeskussairaaloiden, omaishoidon ja turvapalvelun osalta marras-joulukuussa otantana asiakkaille, potilaille ja omaisille. Kouluarvosanoihin tulokset olivat hyvällä tasolla (8,5). Kyselyyn saatiin 1 900 vastausta. Seuraava vastaava kysely tehdään syksyllä 2022. Lisäksi Kotihoidossa ja asumispalveluissa on pilotoitu Roidu asiakaspalautteen tiedonkeruu- ja raportointityökalun sopivuutta ikäpalvelujen asiakaspalauttejärjestelmäksi.

Omaishoito- ja kotihoidon palvelut ovat toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Sosiaali- ja terveyspalvelujen lisäksi iäkkäiden kotona asumista tukee joukko yksityisiä toimijoita ja järjestöjä. Omaisten osallistuminen läheisensä auttamiseen on merkittävää. Omaishoidontuen piirissä oli vuoden 2021 aikana yhteensä 1 710 henkilöä. Kotihoidossa tehtiin käyntejä hieman yli 1,7 miljoonaa, asiakkaiden kokonaismäärän ollessa 12 100. Yli 75-vuotiaiden ikäryhmän säännöllisen kotihoidon asiakkuuksien toteuma oli noin 10 %.

Tehostetussa palveluasumisessa oli yli 75-vuotiaiden osuus 9 %, joka on STM:n tavoitetta (7-8 %) enemmän. Tiheimmin asutuilla alueilla on ollut asumispalvelupaikoista selkeää vajetta. Jonoutumista (yli 90 vrk odottelua) asumispalveluun on muodostunut erityisesti Joensuussa ja sen seutukunnassa, mutta ajoittain myös muissa kunnissa. Paikkojen täysimääräistä käyttöä on vaikeuttanut henkilöstön saatavuusongelmat.

Sairauspoissaoloja on pyritty vähentämään monin eri toimin. Toimialueella toteutetaan työhyvinvointijohtamisen mallia ja ollaan mukana mm. Työterveyslaitoksen HYVÄ VETO-työhyvinvointihankkeessa, jonka tuella edistetään henkilöstön työhyvinvointia ja pyritään vähentämään eettistä kuormittuneisuutta esim. rakentamalla eettisiä pelisääntöjä yksiköihin. Ergonomiaosaamiseen ja apuvälineiden käyttämiseen kiinnitetään myös huomiota.

Toimialueella on painotettu arvostavaa johtamiskulttuuria ja ymmärrettävää vuorovaikutteista tiedolla johtamista. Kehityskeskustelujen toteuma on noussut, ollen 91 %. Keskusteluja kehitetään edelleen työntekijän kokeman hyödyllisyyden näkökulmasta, jossa nyt ollut tavoite saavutettiin. Toimialueen MSK-kyselyssä kokonaistulos on ollut hienoisessa nousussa, eettinen kuormittuneisuus ja työmäärä on noussut siellä esiin. Tulosten mukaan kuormittuneisuutta on osaltaan kasvattanut koronan torjuntaan liittyvät varotoimet ja hoitokäytänteet sekä siirtyminen toimintalähtöiseen työvuorosuunnitteluun.

Terveys- ja sosiaalihuollon ammattihenkilöstön saatavuus on ollut vaihtelevaa ja puutteellista harvaanasutuissa kunnissa. Pitovoima on heikentynyt. Koronaepidemian pitkäkestoisuus, kasvaneet mahdollisuudet vaihtaa työyksikköä ja ympäröivän yhteiskunnan muutos, johon liittyy työelämän merkityksen väheneminen nuoremmille ikäpolville, ovat osaltaan vaikuttaneet henkilöstön työhön sitoutumiseen. Vaikeuserrointa tilanteeseen lisää myös alueen suuret eläköityvien määrät ja nuoremmen ikäluokan pieneneminen.

RISKIEN HALLINTA

Toimialue on tuonut vakavan huolensa esiin ikäihmisten asumispalvelukiinteistöjen riittävästä määrästä, mutta myös terveyskeskussairalaikiinteistöjen kunnosta. Pitkäjänteistä yhteistyötä

kuntien kanssa tehden on tila-asioissa lopulta edetty. Joensuun kaupunkialueelle tulee kaksi 60-paikkaista asumisyksikköä, joissa Siun sote tuottaa palvelut. Yksiköt valmistuvat vuonna 2022. Myös Polvijärvi ja Liperi avasivat asumispalveluyksikköjen suunnittelun. Kontiolahden terveysasema on valmistunut ja Lieksan uuden hyvinvointiaseman suunnittelu käynnistyi. Elinkaarirakentamisen ja ikärakentamisen edellytysten sekä tulevaisuussuuntautuvan ajattelun toteuttaminen edellyttää valvontaviranomaisten, kuntien ja yksityisten toimijoiden sekä soten päätöksentekijöiden yhteistoimintaa.

Mittavia haasteita palvelujen järjestämiselle tuo hoitohenkilöstön kasvava tarve (mitoitus), eläköityvien määrän kasvu, työikäisen väestön vähenemä ja työorientoituneisuuden muutos. Henkilöstön lisätarve on lähivuosina satoja henkilötyövuosia. Saatavuutta pyritään turvaamaan monin keinoin mm. eri maantieteellisille alueille kohdennetuilla lähihoitajien oppisopimuskoulutusryhmillä. Työhyvinvoinnin vahvistaminen on merkittävä panostuskohde (esim. osallisuus, palkitseminen ja urakehitys). Myös ikääntyneiden sosiaalipalvelujen turvaaminen edellyttää sosiaalihuollon henkilöstön määrän lisäämistä. Karelia AMK:ssa on alkanut geronomiopinnot, joiden koulutussuunnittelussa toimialue on ollut mukana.

3.2.4 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden palvelut, lastensuojelu, työikäisten palvelut ja vammaispalvelut. Asiakkaina on kaikenikäisiä kuntalaisia, joille palveluja tuotetaan yhteistyössä muiden toimialueiden kanssa.

Koronatartuntojen ehkäisemiseen tähtäävien ohjeistusten ja toimintamallien noudattaminen oli keskeistä kaikissa toiminnoissa myös vuoden 2021 aikana. Digi- ja etätöyömenetelmiä hyödynnettiin asiakastyössä edelleen, mutta lähipalvelua toteutettiin asiakastilanteiden sitä edellyttäessä.

Pro Consona - asiakastietojärjestelmän asteittain korvaavan Omni 360 - asiakastietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto oli määrä aloittaa keväällä 2021, mutta Siun sotesta riippumattomista syistä käyttöönoton aloittaminen siirtyi vuoteen 2022. Sosiaalihuollon asiakirjarakenteiden Kanta-yhteensopivuus vaatii asiakastietojärjestelmän uusimista, ja henkilöstön koulutusta uudenlaisen kirjaamisen vaatimuksiin järjestettiin myös vuonna 2021. Toimialueen henkilöstöä osallistui myös ASTER-hankkeeseen ja STM:n hankerahoituksella Sote-keskus ja Sote rakenneuudistus hankkeisiin.

Perhekeskusverkoston toimintaa on luotsattu asetettujen toiminnallisten tavoitteiden suuntaisesti esim. näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoa jatkamalla. Näitä menetelmiä ovat muun muassa systeeminen toimintamalli (Syty), Lapset puheeksi (LP) -menetelmä ja nuorten masennuksen hoitoon suunnattu ohjanta- ja neuvontamenetelmä (IPC). Siun Sote on osallistunut hankesuunnitelman mukaisesti LUMO – Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti -hankkeeseen yhteistyössä Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-

Savon alueiden kanssa. Hankerahoitusta on kohdennettu mm. uusien Syty-kouluttajien koulutukseen.

Lapsiperheiden palveluissa ja lastensuojelussa näkyi palvelutarpeen kasvua. Asiakkaiden tilanteet ovat monimutkaisia ja haasteellisia, minkä vuoksi erilaisten palvelujen tarve on runsasta asiakkuuden alusta lähtien. Yksi keskeisimmistä ennaltaehkäisevistä palveluista on lapsiperheiden kotipalvelu. Vuoden 2021 aikana päätöksiä lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisestä tehtiin 22 % enemmän kuin vuonna 2020. Lisäystä selittää osin se, että kotipalvelua on aiemmin myönnetty myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena, mutta THL:n määräysten mukaisesti lastensuojelun asiakkaille annettava kotipalvelu on nykyisin kirjattava lapsiperheiden palvelutehtävään.

Siun sotessa on kaksi omaa lastensuojeluyksikköä. Nuorille suunnattu Paikkis aloitti toimintansa Kontiolahdella toukokuussa. Paikkikseen siirrettiin Mintunkujalta nuorten vastaanottokoti (kriisisijoitukset) ja perustettiin kaksi 7-paikkaista yli 13-vuotiaille tarkoitettua pitkäaikaisen sijoituksen osastoa. Yksikön käyttöaste lisääntyi loppuvuonna toiminnan vakiinnuttua. Turvakoti, lapsiperheiden palvelut ja lastensuojelun palvelut muuttivat uusiin tiloihin Mintunkujalle tammikuussa 2021. Turvakodilla on 7 eri kokoista asukashuonetta, joihin voi tulla turvaan lähisuhdeväkivallalta joko aikuinen yksin tai lasten kanssa. Turvakodille otetaan vastaan sekä miehiä että naisia.

Työikäisten palveluissa tehtiin tiivistä yhteistyötä kuntien, Kelan ja työvoimahallinnon sekä terveyspalvelujen kanssa. Yhteistyötä ovat entisestään lisänneet työllisyyden edistämiseen tähtäävät kuntakokeilut. Työikäisten palvelujen ja sosiaalipäivystyksen työntekijät ovat järjestäneet tarvittaessa tukea koronan vuoksi eristykseen määrätuille kuntalaisille.

Työikäisten palvelut ovat mukana kansallisessa sosiaalihuollon kehittämishankkeessa, jossa kehitetään monialaista sosiaalityötä ja vaikuttavaa sosiaalihuoltoa sekä testataan ja otetaan käyttöön työikäisten asiakassuunnitelma. Hankkeessa selkiytetään lisäksi omatyöntekijän roolia asiakas- ja palveluohjauksessa sekä monialaisessa yhteistyössä. Sekä työikäisten palvelut että vammaispalvelut ovat mukana sotekeskusten tiimimallien, Meijän mallin, kehittämisessä ja käyttöönotossa. Maakuntaan on suunnitteilla tai valmistumassa useita uusia sote-keskuksia, joiden suunniteluissa on ollut mukana eri palvelualueiden esimiehiä ja henkilöstöä.

Vammaispalvelujen asumispalveluissa Juuan kunnan Poikolanpihan kehitysvammaisten asumisyksikkö luovutettiin Siun soten käyttöön heinäkuussa ja ensimmäiset asukkaat muuttivat elokuun alussa. Yksikön tilat ovat saaneet kiitosta sekä asukkailta että työntekijöiltä. Yhden, neljän asunnon solun käyttöönotto ja sinne valittujen asukkaiden muutto on lykkääntynyt myöhempään vaiheeseen, koska yksikköön ei ole saatu rekrytoitua riittävästi henkilökuntaa.

Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan uudistamista on jatkettu asiakkaiden ja yhteistyötahojen kanssa. Päiväaikaista toimintaa on järjestetty normaalisti sekä koronaepidemian myötä luotuna etäpäivätoimintana. Tuettu palkkatyö ja siihen liittyvä työhönvalmennus työntekijöille ja työnantajille ovat myös jatkuneet. Etätoimintana

tapahtuvaa tuettua asumista on edelleen jatkettu Juuan, Joensuun ja vaarojen alueella. Lieksan työ- ja päivätoimintayksikkö muutti viime elokuussa Riverian tiloihin Kuhmonkadulle. Työ- ja päivätoimintayksikkö toimi aiemmin asumisyksikkö Toukolan yhteydessä. Yksiköiden erkaantuessa Lieksan työ- ja päivätoiminnan asiakkaat osallistettiin ideoimaan nimiä uusiin tiloihin muuttavalle yksikölle. Nimikilpailun voittajaksi valikoitui Topali, mikä on lyhenne sanoista toimipaikka Lieksassa. Tohmajärven toimintakeskuksen toiminta päättyi joulukuun 2021 lopussa. Yksikön asiakkaille järjestettiin korvaavat työ- ja päivätoiminnan palvelut Kiteeltä, Joensuusta ja Honkalampi-keskuksesta.

Honkalampi-keskuksen toiminta täytti 50 vuotta lokakuussa 2021. Tämän päivän Honkalampi-keskus on vammaispalvelujen keskitetyn erityisosaamisen keskus, jonka tuella järjestetään moniammatillisia palveluja sekä asiakkaille että toimintayksiköille koko maakunnassa. Vammaispalvelujen lisäksi Honkalammen alueella on lastensuojelun, työikäisten ja lapsiperhepalvelujen sosiaalipalveluja sekä mielenterveys- ja päihdehuollon yksikkö.

Vammaispalvelujen päivätoiminnan palvelusetelin käyttöönotolla lisättiin asiakkaiden valinnanmahdollisuutta ja osallisuutta omien palvelujen järjestämiseen. Vammaispalvelujen kuljetuspalveluissa omavastuuosuudet muuttuivat kesäkuussa. Taustalla on KHO:n ja Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös siitä, että kuljetuksien omavastuuosuudet tulee määräytyä samalla tavoin kuin muillakin julkisten liikkumisvälineiden käyttäjillä. Lisäksi vammaispalvelun sosiaalityössä- ja ohjauksessa aloitettiin loppuvuodesta kokeiluna PTA-tiimi läntisellä ja pohjoisella alueella. PTA- tiimin tarkoituksena on parantaa vammaispalveluun tulevien hakemuksien käsittelyä ja palveluntarpeen arviota määrärajoissa sekä uudenlaisen tiimi-työskentelyn mallintamista asiakastyössä.

Palvelujohtajat ja esimiehet olivat mukana hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvässä valmisteluissa ja erilaisissa työryhmissä. Honkalampi-keskuksen koulun liikkeenluovutusta koskevat päätökset tehtiin kesäkuussa Siun sotessa ja Liperin kunnassa. Honkalampikeskuksen koulu tulee siirtymään Liperin kunnalle elokuussa 2022.

Rääkkylän sosiaali- ja terveystyöpalvelujen tuottaminen siirtyi vuoden 2021 alussa Siun sotelle.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiouudistusta valmisteltiin kevästä 2021 alkaen yhteistyössä esimiesten kanssa ja henkilöstöä osallistaen. Toimialueella siirryttiin alueellisesta rakenteesta uuteen maakunnalliseen, palvelulähtöiseen organisaatiomalliin 1.1.2022 alkaen. Maakunnalliset palvelualueet ovat olleet käytössä jo vammaispalveluissa ja niiden rinnalla alkoivat toimimaan maakunnalliset lapsiperhepalvelujen, lastensuojelun ja työikäisten palvelujen palvelualueet.

TAULUKKO 18. PERHE- JA SOSIAALIPALVELUJEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021
Toimintatuotot	110 238	127 128	127 946	128 849	100,7 %	101,4 %	127 128	127 946	128 849	100,7 %	101,4 %
Toimintakulut	-107 774	-112 082	-115 737	-117 200	101,3 %	104,6 %	-127 046	-131 104	-131 820	100,5 %	103,8 %
Toimintakate	2 464	15 046	12 208	11 650	95,4 %	77,4 %	82	-3 158	-2 970	94,1 %	-3630,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0			0	0	0		
Vuosikate	2 464	15 046	12 208	11 650	95,4 %	77,4 %	82	-3 158	-2 970	94,1 %	-3630,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-9	-82	-82	-46	56,4 %	56,4 %	-82	-82	-46	56,4 %	56,4 %
Tilikauden tulos	2 455	14 964	12 126	11 604			0	-3 240	-3 017	93,1 %	
Poistoeron muutos	0	0	0	0			0	0	0		
Tilikauden yli-/alijäämä	2 455	14 964	12 126	11 603	95,7 %	77,5 %	0	-3 240	-3 017	93,1 %	

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tuloslaskelmassa (taulukko 18) tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tuloslaskelmassa tilikauden alijäämä on ulkoisten ja sisäisten erien osalta noin 3 milj. euroa. Toimintatuottoja saatiin 0,7 % enemmän kuin tarkistetussa talousarviossa oli suunniteltu ja 1,4 % enemmän alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Toimintakulujen toteuma ylittyi tarkistettuun talousarvioon nähden 0,5 % ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakuluja toteutui 3,8 % enemmän.

Merkittävimpanä tekijänä toimintatuottojen talousarvioylitykseen vaikutti vakuutusyhtiökorvauksien ennakoitua suurempi kertymä. Myös valtiolta saatu koronatuki 0,3 milj. euroa vaikutti toimintatuottojen toteumaan. Toimintakuluissa ylitys syntyi asiakaspalvelujen ostoissa. Asiakaspalvelujen ostojen ylitys lastensuojelun ostoissa oli alkuperäiseen ja tarkistettuun talousarvioon verrattuna noin 3,4 milj. euroa. Avustusten osalta talousarvio alitettiin toimeentulotuen ja vammaispalvelujen kuljetuspalvelujen osalta. Henkilöstökulut jäivät alle talousarvion, koska osaa avoinna olevia virkoja ja tehtäviä ei saatu täytettyä. Omien yksiköiden avaaminen lastensuojeluun ja kehitysvammaisten asumiseen ei vielä näkynyt ostopalvelujen vähentymisenä, koska palvelutarve on edelleen korkea.

TAULUKKO 19. PERHE- JA SOSIAALIPALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Perhe- ja sosiaalipalvelut	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla</i>	≥ 4,0		≥ 4,0
<i>Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan</i>	<i>Lastensuojeluilmoitusten käsittely määräajassa</i>	100 %	97,1 %	95,8 %
	<i>Toimeentulotukihakemusten käsittely määräajassa</i>	100 %	99,8 %	99,0 %
	<i>Vammaispalvelua koskevien hakemusten käsittely määräajassa</i>	100 %	85,7 %	92,6 %
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 650 päivää	11,8 % (+1155)	15,7 % (+2391)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	38 %	84 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 57,0 %		54,7 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	5,5 %	10,1 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	10,2 %	13,2 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	0,1	-3,0

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kokonaisuutena perhe- ja sosiaalipalvelujen tilikausi muodostui 3,0 milj. euroa alijäämäiseksi, joten toimialueen taloudellinen tavoite ei toteutunut alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Siun Soten strategiassa onnistunut asiakas kohtaaminen on valittu yhdeksi kriittiseksi menestystekijäksi. Lapsiperheiden palveluissa marraskuussa 2021 toteutetussa asiakaskyselyssä selvitettiin asiakkaiden kokemuksia palvelusta. Kyselyt suunnattiin alle kouluikäisille, peruskouluikäisille ja yli 16-vuotialle. Vastaajat antoivat työntekijöille kiitosta onnistuneista kohtaamisista, asiakkaan kuuntelusta ja hyvästä kohtelusta. Yli 16-vuotiaat vastaajat toivat esille toiveita pidemmistä vastaanottoajoista ja tiheimmistä tapaamisista.

Vammaispalveluissa tehtiin kyselyt kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan kaikkien toimintayksiköiden asiakkaiden läheisille ja omaisille. Kaikkien yksiköiden palautteiden keskiarvo oli hyvällä tasolla (keskiarvot välillä hyvä-kiitettävä). Korjaavaa palautetta tuli eniten vuorovaikutukseen liittyviin asioihin. Haluttiin mm. enemmän tietoa läheisen päivätoiminnasta ja että hänen mielipidettään kuunneltaisiin enemmän läheisen päivätoimintaa suunniteltaessa. Lisäksi tehtiin kysely Siun soten omien vaikeavammaisten asumisyksiköiden asiakkaille. Asiakaskyselyn tulokset osoittavat, että valtaosa vastanneista asiakkaista kokee saavansa työntekijöiltä tukea ja apua niin omien asioiden hoitamiseen kuin kotiaskareisiin. Kyselyyn vastanneet asiakkaat kokevat vuorovaikutuksen työntekijän kanssa pääsääntöisesti ymmärrettävänä. Valtaosa asiakkaista kokee tulleen ymmärretyksi ja kokee ymmärtävänsä myös työntekijöitä. Osa vastanneista asiakkaista kokee, ettei työntekijällä ole riittävästi aikaa asiakkaalle. Kyselyn tulosten mukaan asiakkaat toivoisivat myös lisää tekemistä ja aktiviteetteja päiviinsä.

Koulutetut kokemusasiantuntijat ovat mukana kehittämistyössä lastensuojelussa ja vammaispalveluissa ja heidän kauttaan saadaan palautetta palvelujen toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Asiakaspalvelun laatua ja asiakasosallisuutta lisättiin eri tavoin, esim. Siun sotessa kehitysvammaisten parissa työtä tekeville valmistui Osallisuuden vahvistaminen kehitysvammatyössä -verkkokoulutus.

Kuntayhtymän strategiassa ennaltaehkäisevät palvelut on nimetty yhdeksi painopistealueeksi. Tavoitteena on, että asiakkaiden palvelutarpeet tunnistetaan oikea-aikaisesti ja palvelutarpeisiin vastataan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Asiakkaat voivat ottaa yhteyttä alueellisiin palvelunumeroihin ohjausta, neuvontaa ja konsultaatiota tarvitessaan. Palvelutarpeen arviointi voidaan käynnistää samassa yhteydessä. Palvelutarpeen arvioinnissa oli haasteita pysyä määrärajoissa henkilöstön saatavuudesta johtuen.

Vammaispalveluissa eteni RAI-kehitysvammatyö ja (interRAI-ID) -toimintakykymittarin käytön laajentaminen kehitysvammaisten asumispalveluissa uusiin asumisyksiköihin. RAI-toimintakykymittarin avulla selvitetään asiakkaiden palvelutarpeet ja kohdennetaan palvelut oikein ja tarpeenmukaisesti. RAI-vertailutieto THL:n vertailutietokannassa auttaa havaitsemaan kehittämiskohteita ja seuraamaan kehittämistyön tuloksia. RAI-tietoa voidaan käyttää myös palvelujen laadun kehittämisestä toimintatapojen ja asiakasosallisuuden parantamiseen.

Kehityskeskustelujen toteuma oli 84 %, joten tavoite ei toteutunut. Sairauspoissaolojen määrä on kasvanut verrattuna vuoteen 2020. Lyhyet sairauslomat ovat lisääntyneet koronaepidemian seurauksena mm. altistumisten sekä tilapäisten hoitovapaiden vuoksi. Sijaisten rekrytoinnin haasteiden vuoksi osa työntekijöistä on tehnyt ylimääräisiä vuoroja. Haasteellinen henkilöstötilanne näkyy osaltaan työssäjaksamisessa. Toimialueella ovat käytössä Havahu- ja Sisumallit, vammaispalveluissa myös ESR-työkykyjohtamisen malli. Numeronin käyttöönotto toteutettiin kaikissa jaksotyössä olevissa yksiköissä.

RISKIEN HALLINTA

Henkilöstön saatavuus ja mm. sosiaalityöntekijöiden ja psykologien rekrytointi on ollut haasteellista koko toimialueella, mikä on riski palvelujen saatavuudelle ja lakisääteisten määräaikojen toteutumiselle. Yliopiston kanssa tehdään yhteistyötä harjoittelijoiden saamiseksi yksiköihin ja kiinnitetyksi myöhemmin työhön Siun soten alueelle. Myös hoiva- ja hoitotyöntekijöiden rekrytoinnissa on ollut haasteita joillakin alueilla ja osittain siihen vastaamaan käynnistyi vuoden alussa lähihoitajien oppisopimuskoulutus. Palveluja järjestetään myös ostopalvelujen ja tehtävien uudelleenjärjestelyn keinoin. Ostopalvelujenkin saatavuudessa on kuitenkin haasteita, koska palveluntuottajilla on vaikeuksia henkilöstön rekrytoinnissa.

Lastensuojelun sijaishuollon Paikkis-yksikkö ja Poikolanpihan kehitysvammaisten asumisyksikkö pääsivät aloittamaan toimintansa suunniteltua myöhemmin, mikä osaltaan nosti ostopalvelukustannuksia.

3.2.5 Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon toiminnan tavoitteena on turvata ihmisille terveellinen elinympäristö maakunnan alueella. Tehtävänä ovat kunnallinen elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen sekä kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävät. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä. Valvontasuunnitelman ja eläinlääkäripalvelujen suunnitelman toteumaa arvioidaan yksityiskohtaisemmin ympäristöterveydenhuollon jaostossa.

TAULUKKO 20. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021
Toimintatuotot	4 337	4 501	4 501	4 528	101 %	101 %	4 501	4 501	4 530	101 %	100,6 %
Toimintakulut	-3 415	-3 693	-3 694	-3 654	99 %	99 %	-4 341	-4 497	-4 440	99 %	102,3 %
Toimintakate	922	808	807	873	108 %	108 %	160	4	90	2250 %	56,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0			0	0	0		
Vuosikate	922	808	807	873	108 %	108 %	160	4	91	2275 %	56,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2	-4	-4	-7	175 %	175 %	-4	-4	-7	175 %	175,0 %
Tilikauden tulos	920	804	803	866	108 %	108 %	156	0	84		
Poistoeron muutos	0	0	0	0			0	0	0		
Tilikauden yli-/alijäämä	920	804	803	866	108 %	108 %	156	0	84		

Ympäristöterveydenhuollon tuloslaskelmassa (taulukko 20) kuten muidenkin toimialueiden kohdalla tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

TAULUKKO 21. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Ympäristöterveydenhuolto	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla</i>	NPS > 50		
<i>Korjaavien palvelujen kysyntä vähenee</i>	<i>Suunnitelmallisten tarkastusten osuus terveystalvonnassa</i>	≥ 85 %	87,0 %	81,4 %
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 12 päivää	34,7 % (+77)	64,2 % (+221)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	8,0 %	98 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 43,0 %		20,0 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8 %	4,3 %	4,3 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	17,0 %	17,0 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	0,0	0,1

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Taloudellisesti vuosi 2021 toteutui tavoitteiden mukaisesti. Toimintakatteella katetaan ympäristöterveydenhuoltoon kohdistuvat sisäiset menot, kuten toimitilojen kulut sekä hallinto-, tuki ja henkilöstöpalvelut. Sisäisten menojen jälkeen toimintakate muodostui 0,1 milj. euroa ylijäämäiseksi, johtuen valtaosin henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen alittumisesta. Eläinlääkintähuollon henkilöstökulut alittuivat johtuen henkilöstön saatavuuden haasteista. Myös terveystalvonnan henkilöstökulut alittuivat.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Ympäristöterveydenhuollon asiakastyytyväisyyden mittaamista valmisteltiin vuoden aikana, mutta mittaamisen aloittaminen siirtyi seuraavan vuoden alkuun. Viivästyminen johtui ympäristöterveydenhuollon henkilövaihdoksista.

Terveystalvonnan korjaavien palvelujen kysynnän vähentäminen ei toteutunut aivan asetetussa tavoitteessa. Suunnitelmallisten tarkastusten määrä oli 81,4 %, kun tavoitteena oli 85 %. Vuoden viimeisen kolmanneksen aikana tehtiin alkuvuotta enemmän ei-suunnitelmallisia tarkastuksia muun muassa terveyshaittaepäilyihin liittyen, mikä heikensi alkuvuoden hyvää tulosta.

Sairauspoissaolopäivät lisääntyivät ympäristöterveydenhuollossa merkittävästi yksittäisen pitkän sairausloman vuoksi, joten tavoite neljän prosentin sairauslomapäivien vähentämisestä ei toteutunut.

Kehityskeskustelut pidettiin lähes tavoitteen mukaisesti, ainoastaan yksi keskustelu ei toteutunut. Keskustelun kokee hyödylliseksi vain viidennes henkilöstöstä, joten keskustelun suunnittelua ja toteutusta on syytä kehittää seuraavien vuosien osalta.

Rekrytointiin liittyvä tavoitekokonaisuus toteutui, lähtövaihtuvuusprosentti oli tavoitearvoa matalampi ja vastaavasti tulovaihtuvuusprosentti oli suurempi kuin lähtövaihtuvuusprosentti.

YLEISTÄ

Eläinlääkintähuollossa eläinlääkärikäyntien kokonaismäärä väheni edellisvuotisesta noin 4 %. Virka-ajan ulkopuolella päivystyksessä määrä lisääntyi 22 %, kun taas virka-aikaisten käyntien määrä väheni 7 % edellisestä vuodesta.

Eläinlääkäripalvelujen osalta suurin haaste on työvoiman saatavuus. Ilmiö on valtakunnallinen ja erityisesti äkillisiin tarpeisiin sijaisten saaminen on haastavaa. Muutoksia vuodelle 2021 aiheuttivat uudet lepoaika- ja päivystysvapaamääräykset, joiden toteuttaminen vaati resursseja. Vakituisten viranhaltijoiden perhevapaiden ja muiden vapaiden sijaisten rekrytoinnissa oli haasteita sijaisten saatavuusongelmien vuoksi ja tämä kuormitti viranhaltijoita.

Eläinlääkäreiden rekrytointien onnistumiseksi toteutettiin edellisen vuoden tapaan toimenpiteitä yhdessä rekrytointiyksikön kanssa, muun muassa järjestettiin kaksi kandi-iltaa. Lisäksi panostettiin sijaisten perehdytyksen ja ohjaukseen.

Terveysvalvonnassa jatkettiin ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmän (VATI) kokonaisvaltaista käyttöönottoa. Vuoden aikana päivitettiin valvontakohteiden tietoja ajan tasalle ja valmistauduttiin elintarvike- ja terveydensuojelulain muutosten myötä tulevaan valvonnan perusmaksuun, jota peritään vuodesta 2022 alkaen.

3.2.6 Emokuntayhtymä yhteensä

Taulukossa 22 on emokuntayhtymän tuloslaskelma, jossa on sekä ulkoiset että sisäiset erät näkyvillä. Taulukossa on sekä alkuperäinen että muutettu talousarvio sekä vuoden 2021 euromääräinen toteuma ja toteuman suhde talousarvioon.

Emokuntayhtymän tilikausi oli 4,6 milj. euroa alijäämäinen. Ulkoiset toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 14,5 milj. euroa (1,9 %), mikä johtui pääasiassa valtion maksamista korona-avustuksista, jotka kaikki eivät olleet tiedossa talousarviomuutoksen hetkellä. Ulkoiset toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 12,6 milj. euroa (1,7 %) johtuen varsinkin vuoden lopussa kasvaneista palvelujen ostoista, joissa näkyi ainakin osittain kiihtyvän inflaation vaikutus.

TAULUKKO 22. EMOKUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset							Ulkoiset ja sisäiset					
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2022	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TP 2021 vs TA 2021	TA 2022
Toimintatuotot	704 317	716 922	743 822	758 280	101,9 %	105,8 %	764 226	920 494	945 319	946 967	100,2 %	102,9 %	960 671
Myyntituotot	641 844	654 414	654 414	665 130	101,6 %	101,6 %	671 369	819 056	825 841	813 576	98,5 %	99,3 %	827 072
Myyntituotot jäsenkunnilta	607 932	624 213	634 713	635 583	100,1 %	101,8 %	643 165	624 213	634 713	635 583	100,1 %	101,8 %	643 165
Sosiaali- ja terveyspalvelut	589 833	606 811	606 811	606 686	100,0 %	100,0 %	625 237	606 811	606 811	606 686	100,0 %	100,0 %	625 237
Eläkevastuut	14 568	13 750	13 750	14 697	106,9 %	106,9 %	14 201	13 750	13 750	14 697	106,9 %	106,9 %	14 201
Ympäristöterveydenhuolto	3 531	3 652	3 652	3 652	100,0 %	100,0 %	3 726	3 652	3 652	3 652	100,0 %	100,0 %	3 726
Muut myyntituotot	33 912	30 201	29 202	29 547	101,2 %	97,8 %	28 205	194 843	191 128	177 994	93,1 %	91,4 %	183 907
Maksutuotot	47 913	50 084	47 183	47 202	100,0 %	94,2 %	51 677	50 083	47 183	47 202	100,0 %	94,2 %	51 677
Tuet ja avustukset	10 180	6 679	26 678	40 960	153,5 %	613,3 %	35 379	6 678	26 678	40 960	153,5 %	613,4 %	35 379
Muut toimintatuotot	4 380	5 746	6 046	4 989	82,5 %	86,8 %	5 800	44 677	45 616	45 229	99,1 %	101,2 %	46 543
Toimintakulut	-699 354	-704 866	-736 666	-749 314	101,7 %	106,3 %	-734 559	-908 439	-938 164	-938 001	100,0 %	103,3 %	-931 004
Henkilöstökulut	-338 822	-365 522	-359 553	-358 008	99,6 %	97,9 %	-383 315	-365 522	-359 553	-358 008	99,6 %	97,9 %	-383 315
Palvelujen ostot	-223 774	-239 541	-275 042	-288 012	104,7 %	120,2 %	-252 782	-370 184	-420 454	-421 694	100,3 %	113,9 %	-391 757
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59 595	-54 302	-57 102	-56 628	99,2 %	104,3 %	-54 215	-70 557	-73 357	-72 070	98,2 %	102,1 %	-69 878
Avustukset	-47 860	-16 938	-16 405	-15 769	96,1 %	93,1 %	-15 675	-34 219	-16 405	-15 769	96,1 %	46,1 %	-15 675
Muut toimintakulut	-29 303	-28 564	-28 564	-30 896	108,2 %	108,2 %	-28 572	-67 958	-68 395	-70 459	103,0 %	103,7 %	-70 378
Toimintakate	4 963	12 056	7 155	8 966	125,3 %	74,4 %	29 667	12 056	7 156	8 966	125,3 %	74,4 %	29 667
Rahoitustuotot ja -kulut	-327	-1 007	-807	683	-84,7 %	-67,8 %	-1 070	-1 007	-807	683	-84,7 %	-67,9 %	-1 070
Korkotuotot	847	151	151	1 081	715,6 %	715,6 %	151	151	151	1 081	715,6 %	715,6 %	151
Muut rahoitustuotot	114	104	104	1 062	1021,0 %	1021,1 %	79	104	104	1 062	1021,0 %	1021,0 %	79
Korkokulut	-1 278	-1 260	-1 060	-1 441	136,0 %	114,4 %	-1 297	-1 260	-1 060	-1 441	136,0 %	114,4 %	-1 297
Muut rahoituskulut	-10	-2	-2	-18	892,6 %	837,9 %	-3	-2	-2	-18	892,6 %	1190,1 %	-3
Vuosikate	4 636	11 049	6 349	9 649	152,0 %	87,3 %	28 596	11 050	6 349	9 649	152,0 %	87,3 %	28 596
Poistot ja arvonalentumiset	-9 904	-11 461	-11 261	-14 686	130,4 %	128,1 %	-12 767	-11 462	-11 261	-14 686	130,4 %	128,1 %	-12 767
Tilikauden tulos	-5 268	-412	-4 912	-5 037			15 829	-412	-4 912	-5 037			15 829
Poistoeron muutos	412	412	412	412	100,0 %	100,0 %	412	412	412	412	100,0 %	100,0 %	412
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 856	0	-4 500	-4 625			16 241	0	-4 500	-4 625			16 241

3.2.7 Pelastuslaitos

TAULUKKO 23.PELASTUSLAITOKSEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Pelastuslaitos	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla</i>	> 90 %	94 %	97 %
<i>Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan</i>	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka A-B ydinkeskusta ensihoito 90 % tehtävistä</i>	≤ 11 min		11:53
	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka C koko maakunta/ensihoito</i>	≤ 30 min		32.33
	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen kiireelliset pelastustehtävät, ensimmäinen yksikkö 1. riskiluokka, saavutettu tavoiteajassa prosenttia/tehtävistä</i>	≥ 50%	48,0 %	49,0 %
	<i>Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa onnettomuuskohteet kaikissa riskiluokissa 12 minuutissa (mediaanitarkastelu).</i>	≤ 12 min	10:40	10:06
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Ongelmalliset riskiuudut lkm/pelastustoimi OVK</i>	< 4 kpl	4	4
	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 160 päivää	-8,7% (-249)	12,9% (+526)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	47,0 %	91 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 36,0 %		28,0 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	1,4 %	4,2 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	6,6 %	9,5 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	0,0	0,2
	<i>Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma</i>	≤ 1,4 M€	46,4 %	82,5 %

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Pelastuslaitos saavutti yhtymävaltuuston asettaman muutetun talousarvion mukaisen taloudellisen tavoitteen. Pelastuslaitoksen toimintatulot olivat 28,4 milj. euroa ja toimintamenot 27,3 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 0,9 milj. euroa. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,2 milj. euroa.

Pelastustoimen asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 84,61 euroa / asukas. Pelastuslaitoksen tuottaman ensihoitopalvelun asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 36,14 euroa / asukas.

Pelastuslaitoksen nettoinvestoinnit olivat yhteensä 1,1 milj. euroa. Pelastustoimeen hankittiin johtoyksikkö päivystävälle palomestarille sekä toteutettiin kevytyksikköön liittyviä kalustohankintoja. Varsinaisen kevytyksikön hankinta siirtyi vuodelle 2022 toimituksen viivästyessä. Lisäksi uusittiin väestöhälytinjärjestelmä, pelastustoimen johtamisjärjestelmän tietojärjestelmiä ja parannettiin paloasemien toimitilaturvallisuutta. Vuodelta 2020 siirtyneet 7 ambulanssia otettiin käyttöön alkuvuonna 2021. Yhteistyössä pelastustoimen kanssa hankittiin raskas pelastusambulanssi Heinävedelle. Lisäksi uusittiin ambulanssien ensihoitovälineistöä sekä hankittiin kevytpelastusambulansseihin pelastustoimen viestivälineitä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Päätoimisen henkilöstön kanssa käydyille kehityskeskusteluille asetettu tavoite ei täytynyt. Kehityskeskustelut käytiin 91 %:n kanssa henkilöstöstä.

Sairauspoissaolojen määrä on edellisen toimintavuoden tasolla. Sairauksista ja tapaturmista aiheutuneita poissaoloja oli yhteensä 4 616 päivää, joka on henkilötyövuosiksi muutettuna 12,6 HTV:ta. MSK- kyselyn kaikkien osa-alueiden tulokset ovat heikentyneet edelliseen toimintavuoteen nähden.

Pelastustoimen hälytystehtävät (onnettomuudet ja muut tehtävät) lisääntyivät kokonaisuudessaan noin 0,8 %.

Ikäihmisten turvallisen kotona asumisen tavoitteiden saavuttamista vaikeuttivat koronaepidemian mukanaan tuomat rajoitukset. Kohdennettuja valvontakäyntejä ei voitu toteuttaa suunnitellusti erilaisten kohtaamisrajoitusten vuoksi.

Heinäveden pelastustoimen fuusioituminen osaksi Pohjois-Karjalan pelastustoimen aluetta toteutettiin 1.1.2021 lukien. Heinäveden liittyessä osaksi pelastuslaitoksen toimintaa, pelastuslaitoksen paloasemamäärä kasvoi kolmella paloasemalla, viidellä päätoimisella työntekijällä ja sivutoimisen henkilöstön määrä 59 työntekijällä.

Pelastustoimen tuottaman nopean avun toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet toteutuivat kokonaisuutena Pohjois-Karjalan alueella. Taajamissa on kuitenkin yksittäisiä riskiruutuja, joilla asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista. Neljän vuoden tarkastelujaksolla on muodostunut neljä ongelmaruutua, joissa ei palvelutasopäätöksen mukainen toimintavalmiusaika toteudu. Ruudut sijaitsevat Joensuussa Niinivaaran ja Rantakylän alueella sekä Liperin Honkalammella ja Ilomatsin keskustassa. Paloasemien sijainti ei nykyisten valtakunnallisten toimintavalmiusaikatavoitteiden näkökulmasta ole enää paikoin optimaalinen. Kuntakohtaisessa tarkastelussa palvelutasohaasteita on Joensuussa, Liperissä, Outokummussa, Nurmeksessa ja Kontiolahdella.

Ensihoidon palvelutaso toteutui pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena. Kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden (A-B-tehtävät) palvelutasopäätöksen mukaista toimintavalmiusaikatavoitetta ei saavutettu 90 % tavoitettavuuden osalta Joensuun ydinkeskustan alueella. Toimintavalmiusajan 53 sekunnin ylittymiseen vaikuttivat mm. Joensuun alueen tehtävämäärien lisääntyminen, joista aiheutuu ajoittaista resurssivajetta päällekkäisten ensihoitotehtävien johdosta.

Kiireettömissä C tehtävissä 30 min aikatavoitteen saavuttaminen koko maakunnan alueella on haastavaa pitkien välimatkojen vuoksi. C-tehtävissä potilaat tavoitettiin noin 36 minuutissa. Joka ylittää 6 minuutilla ensihoitoasetuksen mukaisen tavoittamisajan. Lisäksi kuntakohtaisesti tarkasteltuna palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudessa on ongelmia, kun tarkastellaan tavoitettavuusaikaa.

3.2.8 Tytäryhtiöt

Yhtymävaltuusto asetti tytäryhtiöille yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2021. Tavoitteet ja niiden toteumat olivat seuraavat:

Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy

Tavoitteet:

- Tuotteistuksen jatkokehittäminen yhdessä emon kanssa. Toimintamallina molempien osapuolten sitoutuminen sopimusvalmisteluprosessin kehittämiseen.
 - *Tavoite toteutui Polkan määrittelemällä mallilla.*
- Vuosisopimuksessa sovittujen palvelujen tuottaminen tapahtuu lähtökohtaisesti vuosihinnittelun puitteissa. Emon palvelutarpeen muuttuessa vuosihinnittelua tarkistetaan symmetrisesti +/- 20.000 euron laskennallisten muutosten toteutuessa. Hintamuutoksessa huomioidaan 3 kuukauden siirtymäaika tai pidempi todellinen tiloihin liittyvä irtisanomisaika.
 - *Tavoite toteutui. Vuosihinnottelu kattoi myös koronaepidemista aiheutuneen siivoustarpeen.*
- Valmistautuminen siihen, että vuoden 2022 alusta siirrytään tuotteistukseen perustuvaan hinnoitteluun palveluostojen perusteena.
 - *Tavoite toteutui.*
- Keskussairaalan ruokahävikin vähentäminen 10 prosentilla. Toimintamallina molempien osapuolten sitoutuminen edistämään tavoitetta resursoimalla kehittämistyö omalta osaltaan ja johtamalla ja viestimällä asia omissa organisaatioissaan.
 - *Ei toteutunut. Sairaalassa aloitettu pilotti pysähtyi, koska potilaan kotiutumiseen liittyviä eri työvaiheita ei ole pystytty synkronoimaan suhteessa ruokailausten tekemiseen.*
- Valtakunnallisen soteuudistuksen paikallisen valmistelun edistäminen yhdessä emon kanssa siten, että sillä edistetään Siun sote -konsernin kokonaisuutta.
 - *Tavoite toteutui.*

Siun työterveys Oy

Tavoitteet:

- yhtiön toiminnan saattaminen kannattavaksi, tilikauden tulos 2021 ylijäämäinen
 - *Tavoite toteutui, tilikausi oli noin 145.000 euroa ylijäämäinen*
- työterveyspalvelujen ja yhteistyön kehittäminen asiakkaiden tarpeiden mukaiseksi.
 - *Työterveyspalveluja on kehitetty sekä sisällöllisesti että uusina palvelumuotoina, etäpalvelu. Etäpalveluna on pystytty turvaamaan*

asiakkaiden palvelutarpeita myös maakunnan niissä osissa, joihin on vaikea saada henkilökuntaa.

- *Yhteistyötä on kehitetty kunkin asiakkaan tarpeen mukaan, sillä asiakkaiden yhteistyötarpeet ovat vaihtelevia.*
- *asiakkuusyhteistyötä on vahvistettu rekrytoimalla yhtiöön asiakkuusyhteyshenkilö*

Tikkamäen Palvelut Oy

Tavoitteet:

- Tilikausi on ylijäämäinen
 - *Tavoite toteutui, tilikausi oli noin 46.500 euroa ylijäämäinen.*
- Yhtiön liiketoimintasuunnitelman päivittäminen E-siiven saneerauksen aikaiset muutokset ja emon omistajapoliittiset linjaukset huomioiden
 - *Tavoite toteutui.*

Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratalot

Tavoitteet:

- 10 prosentin osingon maksaminen tai vastaavan suuruinen ylimääräinen lainojen lyhentäminen.
 - *Yhtiön hallitus ei esitä osingon maksamista, vaan näillä varoilla maksetaan suunnitelmallista peruskorjausta. Yhtiö maksoi pitkäaikaisia lainoja pois vuosina 2019 ja 2020 yhteensä n. 0,3 miljoonaa euroa, mikä oli huomattavasti ko. vuosien tavoitetta enemmän.*
- peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen
 - *peruskorjaussuunnitelmaa on toteutettu, vuonna 2022 tehdään Karjamäen 2 putki- ja ikkunaremontit*

Kiinteistö Oy Paiholankoski

Tavoitteet:

- yhtiön huoneistojen vuokrausasteen nostaminen vähintään 90 prosenttiin
 - *ei toteutunut*
- tilikausi on ylijäämäinen
 - *tavoite toteutui, tilikausi oli niukasti ylijäämäinen.*

3.3. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

3.3.1. Käyttötalouden toteutuminen

Kuntayhtymän talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu tuloslaskelman muotoon vuoden 2021 TA-kirjassa. Käyttötalouden osan toimintamenot ja toimintatulot eivät sisällä sisäisiä menoja ja tuloja.

3.3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kuntayhtymän tilikausi muodostui lopulta noin 4,4 milj. euroa alijäämäiseksi. Taulukossa 24 on vertailtu kuntayhtymän muutetun talousarvion toteutumista. Talousarviomuutos tehtiin marraskuun yhtymävaltuustossa 2. osavuosikatsauksen perusteella lähinnä koronaepidemian aiheuttamien kustannusten takia.

Toimintatuottojen kehitys on normaalisti melko hyvin ennakoitavissa, koska jäsenkuntien kiinteät maksusuudet muodostavat yli 85 prosenttia tulovirrasta. Kertomusvuonna toimintatuottojen ennakointi oli huomattavan haastavaa valtion koronatukiin liittyvän epävarmuuden takia. Jäsenkuntien maksuosuuksien lisäksi omistajakunnat maksoivat vuoden 2021 elokuussa ylimääräisen 10,5 milj. euron erän, jonka tarkoituksena oli kattaa suurin osa vuoden 2020 tilinpäätöksessä olevasta alijäämästä.

Maksutuottojen kertymä oli muutetun talousarvion mukainen, mutta jäi 2,8 milj. euroa (5,6 %) alkuperäisestä talousarviosta. Tuet ja avustukset poikkeavat merkittävästi alkuperäisestä talousarviosta, koska tähän tulomomenttiin kohdentui valtion vuonna 2021 maksamat 33,4 milj. euron korona-avustukset. Muissa toimintatuotoissa jäätettiin miljoonan euron verran alkuperäisen talousarvion alapuolelle lähinnä koronaepidemian takia siirtyneiden omaisuuden realisointien takia. Kokonaisuudessaan kuntayhtymässä toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 41,8 milj. eurolla (5,7 %) ja muutetun talousarvion 14,8 milj. eurolla (1,9 %).

Toimintakulujen osalta alkuperäinen talousarvio ylittyi 44,8 milj. euroa (6,2 %), johtuen pääasiassa siitä, että koronaepidemian kustannuksiin ei oltu varauduttu alkuperäisessä talousarviossa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut ylittyivät 13,0 milj. euroa (1,7 %). Kasvua vuoteen 2020 oli 7,2 % (52,7 milj. euroa), mikä tarkoittaa että ilman koronaepidemian aiheuttamaa kulupiikkiä vuoden 2021 toimintakulut olivat noin 30 milj. euroa edellisvuotta korkeammat. Henkilöstökulut alittivat sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion lähinnä vuokratyövoiman käytöstä johtuen. Perinteisesti valtaosa henkilöstökulujen budjetoinnista tehdään vakituiseen henkilöstöön ja toteuma muodostuu palvelujen ostoihin siltä osin kuin vuokratyövoimaa käytetään täydentämään vakituista henkilöstöä. Kokonaisuudessaan henkilöstökuluissa alkuperäisen talousarvion alitus oli 1,9 %

(7,4 milj. euroa). Muutettu talousarvio alittui 0,4 % (1,5 milj. euroa). Kasvua vuoteen 2020 oli 5,7 % (20,5 milj. euroa) mm. Rääkkylän toimintojen siirtymisen omaksi toiminnaksi sekä hoitajamitoituksen kasvun vuoksi.

Palvelujen ostoissa alkuperäinen talousarvio ylittyi 20,8 % (48,7 milj. euroa) ja muutettu talousarvio ylittyi 4,9 % (13,2 milj. euroa). Alkuperäisessä talousarviossa ei ollut mukana koronaepidemian kustannuksia, mutta muutetussa talousarviossa niiden ennuste oli mukana. Koronaepidemian aiheuttamat kustannukset olivat palvelujen ostojen poikkeaman merkittävin erä lähes 16 milj. euroa. Muita merkittäviä tekijöitä poikkeamille talousarvioista voidaan pitää ostoja muista sairaanhoitopiireistä, jotka ylittivät talousarvion yli 7 milj. euroa. Tästä kasvusta KYS:n osuus oli reilusti yli puolet. Tämän lisäksi työvoiman vuokraus ja lääkäripalvelujen ostot ylittivät talousarvion lähes 15 milj. eurolla, mikä on huomattavasti enemmän kuin henkilöstökulujen puolella tuli säästöä budjettiin nähden. Kokonaisuutena henkilöstön käytön kustannukset olivat vuonna 2021 aikaisempia vuosia selvästi korkeammat. Tulevaisuudessa olisi erittäin tärkeää, että henkilöstön painopistettä saataisiin siirrettyä ostopalveluista omaksi toiminnaksi.

Materiaalihankinnoissa näkyy pääasiassa koronaepidemian vaikutus, mikä tarkoitti mm. hoitotarvikkeiden merkittävästi suurempia hankintamääriä. Koronaepidemian varautumisen kustannukset eivät sisällyneet alkuperäiseen talousarvioon. Materiaaliostot ylittivät alkuperäisen talousarvion 4,5 % (2,5 milj. euroa) sekä puolestaan alittivat muutetun talousarvion 0,5 % (0,3 milj. euroa).

Avustuksissa tapahtui vuoden 2021 aikana merkittävä muutos, kun palvelusetelit siirtyivät osaksi palvelujen ostoja. Kokonaisuutena avustukset alittivat sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion. Muissa toimintakuluissa merkittävimpiä talousarvion ylittymiseen johtavia tekijöitä olivat luottotappioiden kirjaamismuutos sekä vuokramenojen odotettua korkeampi toteutuminen.

Rahoituserät toteutuivat huomattavasti sekä alkuperäistä että myös muutettua talousarviota parempana pääasiassa onnistuneiden korkosuojausten myötä sekä mm. Islabin mahdollisen ylijäämäpalautuksen jaksottamisesta vuodelle 2021. Poistot ja arvonalennukset toteutuivat myös talousarviota korkeampina mm. Aster-hankkeen osittaisesta alaskirjauksesta johtuen.

Koronaepidemian aiheuttamat, kirjanpidossa tarkentimien avulla eroteltavat toimintakulut olivat kertomusvuonna noin 20,6 milj. euroa. On oletettavaa, että kaikki välilliset kustannukset eivät ole eriteltävissä kirjanpidon tarkentimien avulla. Lisäksi toimintatulojen menetyksiä mm. alentuneen asiakasmäärän vuoksi arvioidaan olevan useamman miljoonan euron verran. Koronakustannusten laskennallinen kirjanpidossa oleva nettovaikutus vuodelta 2021 oli 12,8 milj. euroa, josta osa on vuoden 2020 aikaisia takautuvia tuloja. Vuoden 2021 todellisen nettovaikutuksen voidaan arvioida olevan noin viiden miljoonan euron luokkaa, kun huomioidaan sekä koronaepidemian vuoksi vähentyneet tulot että erinäiset välilliset kuluerät, joiden eksaktia määrää on erittäin hankalaa arvioida.

TAULUKKO 24. KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Ulkoiset, 1000 €	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TP 2021 vs MTA 2021	TA 2022
Toimintatuotot	722 533	736 892	763 819	778 652	101,9 %	786 660
Myyntituotot	654 274	668 517	678 023	679 332	100,2 %	687 158
Myyntituotot jäsenkunnilta	620 560	638 294	648 794	649 756	100,1 %	658 934
Sosiaali- ja terveyspalvelut	589 833	606 811	606 811	617 233	101,7 %	625 237
Eläkevastuut	14 568	13 750	13 750	14 697	106,9 %	14 201
Ympäristöterveydenhuolto	3 531	3 652	3 652	3 652	100,0 %	3 726
Muut myyntituotot	33 714	30 223	29 228	29 576	101,2 %	28 224
Maksutuotot	48 568	50 723	47 823	47 883	100,1 %	52 352
Tuet ja avustukset	15 133	11 685	31 707	46 128	145,5 %	41 150
Muut toimintatuotot	4 558	5 967	6 267	5 309	84,7 %	6 000
Toimintakulut	-716 877	-723 786	-755 614	-768 567	101,7 %	-755 393
Henkilöstökulut	-357 801	-385 756	-379 843	-378 348	99,6 %	-404 850
Palvelujen ostot	-218 836	-234 399	-269 901	-283 066	104,9 %	-247 601
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 968	-55 797	-58 571	-58 292	99,5 %	-55 738
Avustukset	-47 922	-17 063	-16 530	-15 851	95,9 %	-15 781
Muut toimintakulut	-31 350	-30 770	-30 770	-33 010	107,3 %	-31 423
Toimintakate	5 656	13 107	8 205	10 085	122,9 %	31 267
Rahoitustuotot ja -kulut	-327	-1 007	-807	682	-84,5 %	-1 070
Korkotuotot	846	151	151	1 079	714,7 %	151
Muut rahoitustuotot	115	104	104	1 063	1022,3 %	79
Korkokulut	-1 278	-1 260	-1 060	-1 441	136,0 %	-1 297
Muut rahoituskulut	-10	-2	-2	-19	971,4 %	-3
Vuosikate	5 329	12 100	7 399	10 767	145,5 %	30 198
Poistot ja arvonalentumiset	-10 707	-12 512	-12 312	-15 615	126,8 %	-13 890
Tilikauden tulos	-5 378	-412	-4 912	-4 848	98,7 %	16 308
Poistoeron muutos	412	412	412	412	100,1 %	412
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 966	0	-4 500	-4 435		16 720

3.3.3. Investointien toteutuminen

Kuntayhtymän investointimenojen toteumaksi alkuperäisessä talousarviossa oli määritelty 34,2 milj. euroa, josta noin puolet oli rakennushankkeita.

Uusista rakennushankkeista keskussairaalan peruskorjaushanke (E- hanke) sai STM:n poikkeusluvan kesällä 2020. Rakennusurakkaan liittyvien A- ja I-siiven (1. vaihe) rakentaminen alkoi lokakuussa 2020 ja siitä valmistui hemodialyysin osuus syyskuussa 2021. Loppuosa 1. vaiheesta on määrä valmistua toukokuussa 2022, jonka myötä uusi pääsisäänkäynti saadaan

käyttöön. E-siiven (2. vaihe) osalta toteutussuunnittelu on saatu valmiiksi ja urakkatarjoukset on lähetetty helmikuussa 2022. Peruskorjaushanke E:n kustannusarvio on noin 64,8 milj. euroa sisältäen toimintavarustuksen. Vuoden 2021 budjetti oli 8,0 milj. euroa, josta toteutui n. 6,3 milj. euroa (78,9 %).

Yhteislaboratorio-hanke sai STM:n poikkeusluvan samassa yhteydessä E-hankkeen kanssa ja hankkeen rakentaminen alkoi helmikuussa 2021. Tämän rakennushankkeen on määrä valmistua elokuun lopussa 2022, hanke etenee tällä hetkellä aikataulun mukaisesti. Vuoden 2021 määrärahasta 2,4 milj. euroa toteutui 2,3 milj. euroa (94,4 %).

Kontiolahden terveysaseman rakentaminen on edennyt siten, että hanke otettiin vastaan tammikuun lopussa 2022. Ilomantsin osalta uusi peruskorjattu rakennus päästään ottamaan kokonaisuudessaan käyttöön maaliskuussa 2022. Lieksan soteasemalle STM on myöntänyt poikkeusluvan ja kaupunki hakee hankkeelle investoria.

Laite- ja kalustoinvestointien toteuma oli 3,7 milj. euroa (73,2 %) budjetin ollessa 5,0 milj. euroa. ICT-investointeja puolestaan kertyi vain 2,3 milj. euroa (21,2 %), mikä alittaa varatun määrärahan 8,7 milj. eurolla. Vähäiseen toteumaan vaikutti pääasiassa uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän suunnitteluprojektin päätyminen, jonka myötä toteutusprojekti ei alkanut lainkaan. Pelastuslaitoksen investointien toteuma oli 1,2 milj. euroa (84,0 %)

Kokonaisuutena kuntayhtymän investoinnit toteutuivat 14,7 milj. euroa talousarvion alapuolelle. Kuntayhtymän investointien toteumavertailu löytyy taulukosta 25.

TAULUKKO 25. KUNTAYHTYMÄN INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIOSA

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	TA2021	Talousarvio-muutokset TA2021 OVK	Talousarvio muutoksen jälkeen TA2021	TP2021	Ennuste 2021	Poikkeama € TA2021	Poikkeama % TA2021	Kustannusarvion ta käytetty 31.12.	Toteuma % TA2021
Tulot, milj. euroa											
Rahoitusosuudet investointeihin (Emo)			2,5	0,0	2,5	0,0	0,0	2,5			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (Emo)			0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,1			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (Pelastuslaitos)			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
Rahoitusosuudet investointeihin (Pelastuslaitos)			0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,1			
Kuntayhtymä yhteensä			2,5	0,0	2,5	0,2	0,0	2,3	93,5	0,0	6,5
Menot, milj. euroa											
Rakennushankkeet			16,8	0,0	16,8	12,3	11,6	4,5	26,6	13,2	73,4
<i>joista suuret hankkeet</i>											
<i>B-siipi k. krs Yhteislaboratorio</i>	4,9	0,6	2,4	0,0	2,4	2,3	2,3	0,1	5,6	2,9	94,4
<i>E-siiven peruskorjaus (Keskussairaala), sis hemodialyysin</i>	55,4	3,0	8,0	0,0	8,0	6,3	6,2	1,7	21,1	9,3	78,9
<i>2C (Laajennus E-väistö) (aiemmin 3C)</i>	1,8	0,1	1,1	0,0	1,1	0,2	0,3	0,8	77,2	0,4	22,8
<i>A-siiven peruskorjaus (osastot 8, 9, 10, 11)</i>	7,4	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	100,0	0,0	0,0
<i>Terveysasemien suunnittelu</i>	2,1	0,4	0,4	0,0	0,4	0,0	0,1	0,3	92,6	0,4	7,4
<i>Sprinkler vanhat osat</i>	1,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,2	0,1	0,1	40,0	0,2	60,0
Laitehankkeet			5,0	0,0	5,0	3,7	4,3	1,3	26,8		73,2
ICT-hankkeet			11,0	0,0	11,0	2,3	4,1	8,7	78,8		21,2
Osakkeet ja osuudet							0,0	0,0			
Pelastuslaitos			1,4	0,0	1,4	1,2	1,2	0,2	16,0		84,0
Kuntayhtymä yhteensä (sitovuustaso)			34,2	0,0	34,2	19,5	21,2	14,7	43,0	0,0	57,0

3.3.4. Rahoitusosan toteutuminen

Taulukossa 26 on vertailu kuntayhtymän rahoitusosan toteutumisesta muutettuun talousarvioon verrattuna. Viimeisimpänä talousarviomuutoksena yhtymävaltuusto hyväksyi tilikauden muodostumisen enintään 4,5 milj. euroa alijäämäiseksi, mikä vaikutti vuosikatteen määrään. Vuosikate muodostui lopulta 9,6 milj. euroa ylijäämäiseksi muutetun talousarvion 7,4 milj. euron ylijäämäisyyden sijaan. Merkittävänä tekijänä oli valtion kertomusvuoden aikana myöntämät avustukset koronaepidemian hoidosta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi.

Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli talousarvion mukaista ja pitkäaikaisten lainojen vähennys oli lähes suunnitellulla tasolla. Lyhytaikaisia lainoja vähennettiin 10 milj. euroa huomattavasti enemmän kuin oli arvioitu. Lainajärjestelyillä on aloitettu järjestelmällinen varautuminen tilanteeseen, jossa lainasalkun kokoa säädellään lainanottovaltuuden avulla.

TAULUKKO 26. KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Ulkoiset, 1000 €	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	TP 2021	TA 2022
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 329	12 099	7 399	9 649	30 198
Tulorahoituksen korjauserät	-1 083	0	0	-2 413	0
Toiminnan rahavirta	4 246	12 099	7 399	7 236	30 198
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-21 206	-34 190	-34 190	-18 316	-34 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	2 487	2 487	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	426	0	0	798	0
Investointien rahavirta	-20 780	-31 703	-31 703	-17 519	-34 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-16 534	-19 604	-24 304	-10 282	-3 602
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	48 283	40 000	40 000	40 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 229	-13 938	-13 938	-11 374	-11 375
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000			-10 000	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-25 167	0	0	-3 691	0
Rahoituksen rahavirta	12 887	26 062	26 062	14 935	38 625
Rahavarojen muutos	-3 647	6 458	1 758	4 653	35 023

3.3.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Kuntayhtymän strategiset tavoitteet talousarviovuodelle on johdettu kriittisistä menestystekijöistä. Toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita päivitettiin kesäkuun yhtymävaltuustossa, joten valtuustoon nähden sitovia mittareita kuntayhtymätasolla ovat:

TAULUKKO 27. KUNTAYHTYMÄN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Kuntayhtymän tavoitteet (valtuustoon sitovat)	Mittari	Tavoite 2021	OVK2	TP 2021
Toiminnalliset				
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastyytyväisyys on kaikilla toimialueilla hyvällä tasolla</i>	100 %	50,0 %	67 %
<i>Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan</i>	<i>Yhtymävaltuuston määrittämä tavoitetaso toteutuu toimialueittain</i>	100 %	88,2 %	90,7 %
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 6 000 päivää	-1,9% (-1693)	+4,9% (+6372)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumasprosentti</i>	100 %	44,0 %	85,3 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 47,0 %		46,0 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	6,0 %	9,8 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	8,9 %	13,1 %
<i>Luomme asiakkaita hyödyntäviä toimintatapoja</i>	<i>Aster-hankkeen suunnitteluprojektin vieminen loppuun</i>	100 %	90,0 %	100,0 %
Taloudelliset				
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ -4,5 M€	-10,0	-4,4
	<i>Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma</i>	≤ 34,2 M€	32,8 %	57,0 %

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kuntayhtymä saavutti molemmat yhtymävaltuustoon nähden sitovat taloudelliset tavoitteet. Kokonaisuutena kuntayhtymän tilikausi muodostui 4,4 milj. euroa alijäämäiseksi, joka alittaa muutetun talousarvion 0,1 milj. eurolla. Investointien myönnetyn määrärahan kokonaissumma talousarviossa (34,2 milj. euroa) alittui 14,7 milj. eurolla, joten investointimenojen toteuma oli 57,0 %.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoitteenamme oli, että asiakaspalvelumme on huippuluokkaa. Vuonna 2021 tämän tavoitteen toteutumista seurattiin kuntayhtymätasolla siten, että jokaisen toimialueen asiakastyytyväisyys on vähintään hyvällä tasolla pääasiassa kuukausittain. Toimialueet ovat määritelleet itse heidän toimintaansa sopivan tason sekä menetelmän, jolla tavoitteen toteutumista seurataan. Kertomusvuoden lopussa kuudesta toimialueesta neljä oli saavuttanut määrittelemänsä hyvän asiakastyytyväisyyden tavoitetason, joten tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että nopeutamme palvelujen piiriin sekä hoidontarpeen arvioon pääsemistä. Toimialueet ovat valmistelleet yhtymähallitukselle sekä -valtuustolle tavoitetasot, joilla tavoitteen toteutumista kannattaisi seurata. Tämän tavoitteen toteutumista seurattiin laskemalla kuntayhtymätasolla yhtymävaltuuston hyväksymien tavoitetasojen keskiarvo kuukausittain. Yksittäisissä toimialueiden mitattavissa osioissa 100 % tavoitetaso saavutettiin, mutta kokonaisuutena laskettu keskiarvo jäi reiluun 90 %, joten tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla. Tämän tavoitteen onnistumista mitattiin seuraamalla vähenevätkö sairauspoissaolot vähintään neljä prosenttia edellisen vuoden tilanteesta. Tämän tavoitteen toteutumista seurattiin laskemalla sairauspoissaolojen kuukausittainen kumulatiivinen toteuma, jota verrattiin edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Sairauspoissaolojen kehitys oli tavoitteen mukaista alkukesään saakka, jonka jälkeen sairauspoissaolot alkoivat kasvaa. Lokakuulle asti sairauspoissaolojen kumulatiivinen määrä pysyi edellisvuotta alhaisempana, mutta loppuvuosi nosti sairauspoissaolojen kumulatiivisen määrän 4,9 % edellisvuotta korkeammaksi. Tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa. Tätä tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla, kuukausittain laskettavalla kehityskeskustelujen kumulatiivisella toteumaprosentilla sekä kerran vuodessa saatavalla kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentilla. Kehityskeskustelun tavoite kuntayhtymässä oli 100 %. Tavoitetta ei saavutettu, sillä kehityskeskustelujen toteumaprosentti oli 85,3 %. Toteumaprosentti aleni edellisestä vuodesta 0,7 prosenttiyksikköä. Kehityskeskustelun hyödyllisyys vastaavasti aleni edellisestä vuodesta, vähennyksen ollessa 1,0 prosenttiyksikköä. Näin olleen johtamisen parantumiseen liittyvä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että onnistumme rekrytoinnissa. Tätä tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla, tulo- ja lähtövaihtuvuusprosentilla. Molempia mittareita tarkasteltiin kumulatiivisesti kuukausittain ja mittareiden tulokinnassa vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuuden tavoiteltiin olevan vähintään yhtä suuri kuin lähtövaihtuvuus. Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuuden osalta tavoiteltiin alle kahdeksan prosentin lähtövaihtuvuutta. Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli lokakuulle saakka tavoitetason alapuolella, mutta vuoden lopussa tilanne muuttui, tunnusluvun ollessa joulukuussa 9,8 %. Henkilöstön tulovaihtuvuus pysyi koko ajan lähtövaihtuvuutta suurempana. Näin ollen tämä tavoitekokonaisuus toteutui osittain.

Tavoitteenamme oli, että luomme asiakkaita hyödyntäviä toimintatapoja. Kertomusvuoden yksi merkittävimpiä yksittäisiä kehittämiskohteita oli Aster-hankkeen toteuttaminen. Tätä tavoitetta seurattiin Aster-hankkeen suunnitteluprojektin etenemisellä. Siun soten osalta suunnitteluprojekti toteutui 100 %, joten tämä tavoitekokonaisuus toteutui, vaikkakin koko Aster-hanke ei edennyt toteutusprojektiin, jonka edelleyksenä oli suunnitteluprojektin toteuttaminen onnistuneesti.

4. Tilinpäätöslaskelmat

4.1. Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolausokunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmat esitetään sentin tarkkuudella.

4.2. Tuloslaskelma

TAULUKKO 28. KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	679 332 148,47	654 322 070,42
Maksutuotot	47 882 621,15	48 568 395,65
Tuet ja avustukset	46 127 953,40	15 132 803,83
Muut toimintatuotot	5 309 118,03	4 558 191,67
Toimintatuotot yhteensä	778 651 841,05	722 581 461,57
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-299 311 776,27	-282 911 584,69
Henkilösivukulut yhteensä	-79 035 854,73	-74 937 692,37
Eläkekulut	-67 612 783,87	-65 243 508,25
Muut henkilösivukulut	-11 423 070,86	-9 694 184,12
Palvelujen ostot	-283 066 037,29	-218 836 216,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 291 593,43	-60 968 029,89
Avustukset	-15 851 176,95	-47 922 128,13
Muut toimintakulut	-33 010 260,93	-31 349 571,47
Toimintakulut yhteensä	-768 566 699,60	-716 925 223,47
Toimintakate	10 085 141,45	5 656 238,10
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 079 231,43	845 563,92
Muut rahoitustuotot	1 063 220,42	115 314,01
Korkokulut	-1 441 455,19	-1 278 263,60
Muut rahoituskulut	-19 427,55	-9 630,94
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	681 569,11	-327 016,61
Vuosikate	10 766 710,56	5 329 221,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 052 852,48	-10 706 913,75
Arvonalentumiset	-3 561 737,54	
Tilikauden tulos	-4 847 879,46	-5 377 692,26
Poistoeron muutos	412 443,57	412 443,56
Tilikauden ylijäämä	-4 435 435,89	-4 965 248,70

4.3. Rahoituslaskelma

TAULUKKO 29. KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 766 710,56	5 329 221,49
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-2 484 411,54</u>	<u>-1 082 769,58</u>
	8 282 299,02	4 246 451,91
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-19 492 700,11	-21 205 931,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	56 476,18	118 650,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	<u>882 201,01</u>	<u>425 681,45</u>
	-18 554 022,92	-20 661 599,55
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 271 723,90	-16 415 147,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000 000,00	48 283 352,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 374 048,00	-15 229 064,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	<u>-10 000 000,00</u>	<u>5 000 000,00</u>
	18 625 952,00	38 054 288,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-24 480,33	-1 084 205,53
Vaihto-omaisuuden muutos	-651 483,18	-2 514 752,39
Saamisten muutos	-11 074 735,17	-24 526 194,54
Korottomien velkojen muutos	<u>8 049 331,76</u>	<u>2 957 939,11</u>
	-3 701 366,92	-25 167 213,35
Rahoituksen rahavirta	14 924 585,08	12 887 074,65
Rahavarojen muutos	4 652 861,18	-3 528 072,99
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	42 640 214,77	37 987 353,59
Rahavarat 1.1.	<u>37 987 353,59</u>	<u>41 515 426,58</u>
	4 652 861,18	-3 528 072,99

4.4. Tase

TAULUKKO 30. KUNTAYHTYMÄN TASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	833 612,30	529 396,28
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>229 006,69</u>	<u>65 762,02</u>
	1 062 618,99	595 158,30
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 639 447,92	3 639 447,92
Rakennukset	125 923 945,26	127 113 897,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 512 426,00	2 584 583,15
Koneet ja kalusto	25 891 687,97	26 568 201,64
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>15 765 644,16</u>	<u>10 487 692,48</u>
	173 733 151,31	170 393 822,76
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 683 211,94	6 773 643,37
Muut lainasaamiset	28 600,00	28 600,00
Muut saamiset	<u>25 158,90</u>	<u>25 158,90</u>
	6 736 970,84	6 827 402,27
Pysyvät vastaavat yhteensä	<u>181 532 741,14</u>	<u>177 816 383,33</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6 649 770,64	5 998 287,46
	6 649 770,64	5 998 287,46
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	12 486 665,03	13 764 380,82
Lainasaamiset	0,00	
Muut saamiset	6 261 972,53	15 638 425,23
Siirtosaamiset	51 575 949,73	29 847 046,07
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	<u>9 337,04</u>	<u>0,00</u>
	70 333 924,33	59 249 852,12
Rahat ja pankkisaamiset	42 630 877,73	37 987 353,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>301 147 313,84</u>	<u>281 051 876,50</u>

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 487 459,64	29 487 459,64
Muut omat rahastot	504 563,78	504 563,78
Edellisten tilikausien ylijäämä	-14 271 111,72	-9 305 863,02
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-4 435 435,89</u>	<u>-4 965 248,70</u>
	11 285 475,81	15 720 911,70
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	<u>1 136 120,12</u>	<u>1 548 563,69</u>
	1 136 120,12	1 548 563,69
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	116 548,76	130 295,39
Muut pakolliset varaukset	<u>6 341 828,00</u>	<u>8 035 568,00</u>
	6 458 376,76	8 165 863,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	<u>433 984,48</u>	<u>458 464,81</u>
	433 984,48	458 464,81
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	133 052 069,00	105 426 117,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Siirtovelat	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	133 052 069,00	105 426 117,00
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalaina	10 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 374 048,00	11 374 048,00
Ostovelat	34 216 830,52	31 014 791,75
Muut velat	24 387 576,22	23 291 238,99
Siirtovelat	<u>67 802 832,93</u>	<u>64 051 877,17</u>
	148 781 287,67	149 731 955,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>301 147 313,84</u>	<u>281 051 876,50</u>

4.5. Konsernilaskelmat

TAULUKKO 31. KONSERNITULOSLASKELMA

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	691 835 712,58	666 030 238,48
Maksutuotot	47 881 082,15	48 566 558,45
Tuet ja avustukset	46 143 395,67	15 155 746,43
Muut toimintatuotot	16 123 226,54	13 996 836,18
Toimintatuotot yhteensä	801 983 416,94	743 749 379,54
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-322 610 643,77	-305 209 869,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-70 619 619,47	-68 234 265,22
Muut henkilösivukulut	-6 405 569,61	-5 104 379,35
Palvelujen ostot	-261 006 181,54	-197 337 232,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-63 953 105,53	-66 088 715,07
Avustukset	-15 851 176,95	-47 922 128,13
Muut toimintakulut	-47 264 960,21	-44 842 745,43
Toimintakulut yhteensä	-787 711 257,08	-734 739 334,86
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,00	0,00
Toimintakate	14 272 159,86	9 010 044,68
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 082 123,79	847 138,13
Muut rahoitustuotot	568 835,83	178 657,73
Korkokulut	-1 453 886,67	-1 577 625,98
Muut rahoituskulut	-276 653,13	-17 032,20
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-79 580,18	-568 862,32
Vuosikate	14 192 579,68	8 441 182,36
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 836 919,40	-12 653 866,48
Arvonalentumiset	-3 561 737,54	0,00
Tilikauden tulos	-3 206 077,26	-4 212 684,12
Tilinpäättösiirrot	-31 975,80	-23 411,22
Tilikauden verot	-31 109,41	-6 900,34
Laskennalliset verot	-67 909,16	-17 528,92
Vähemmistöosuudet	-34 264,03	-6 626,49
Tilikauden ylijäämä	-3 371 335,66	-4 267 151,09

TAULUKKO 32. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	2021	2020
Vuosikate	14 192 579,68	8 441 182,36
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-31 109,41	-6 900,34
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-2 484 411,54</u>	<u>-1 082 769,57</u>
	11 677 058,73	7 351 512,45
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-19 886 781,29	-21 645 636,68
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	56 476,18	118 650,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	<u>897 597,24</u>	<u>393 353,66</u>
	-18 932 707,87	-21 133 632,51
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 255 649,14	-13 782 120,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	38 815 484,84	46 805 524,59
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 374 048,00	-15 266 747,15
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	<u>-10 153 994,60</u>	<u>4 943 214,72</u>
	17 287 442,24	36 481 992,16
Oman pääoman muutokset	5 309,56	8 606,50
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-22 845,10	-1 084 205,53
Vaihto-omaisuuden muutos	-652 210,86	-2 511 426,07
Saamisten muutokset	-10 875 901,11	-24 418 751,68
Korottomien velkojen muutokset	<u>7 577 502,63</u>	<u>2 580 611,59</u>
	-3 973 454,44	-25 433 771,69
Rahoituksen rahavirta	13 319 297,36	11 056 826,97
Rahavarojen muutos	6 063 648,22	-2 725 293,09
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	46 196 921,26	40 133 273,04
Rahavarat 1.1.	<u>40 133 273,04</u>	<u>42 858 566,13</u>
	6 063 648,22	-2 725 293,09

TAULUKKO 33. KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	877 203,98	564 191,45
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>311 266,65</u>	<u>206 354,46</u>
	1 188 470,63	770 545,91
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 112 780,51	4 112 780,51
Rakennukset	150 693 298,25	153 171 602,97
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 512 426,00	2 584 583,15
Koneet ja kalusto	27 415 302,33	28 173 734,13
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>15 807 867,52</u>	<u>10 500 095,07</u>
	200 541 674,61	198 542 795,83
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 076 611,97	3 182 439,63
Muut saamiset	<u>25 158,90</u>	<u>25 158,90</u>
	3 101 770,87	3 207 598,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6 654 273,12	6 002 062,25
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 545 124,04	15 021 707,97
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	6 517 750,48	15 773 965,84
Siirtosaamiset	<u>51 573 951,66</u>	<u>29 965 251,25</u>
	71 636 826,18	60 760 925,06
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	2 547 624,28	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	43 649 296,98	40 133 273,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>329 319 936,67</u>	<u>309 417 200,62</u>

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 487 459,64	29 487 459,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	50 000,00	50 000,00
Muut omat rahastot	1 179 958,65	1 147 982,85
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-9 457 216,27	-5 195 374,76
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-3 371 335,66</u>	<u>-4 267 151,09</u>
	17 888 866,36	21 222 916,64
VÄHEMMISTÖOSUUDET		
	1 073 868,40	1 039 604,37
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	116 548,76	130 295,39
Muut pakolliset varaukset	<u>6 341 828,00</u>	<u>8 035 568,00</u>
	6 458 376,76	8 165 863,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	435 619,72	458 464,81
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	156 376 547,97	129 935 111,13
Lainat julkisyhteisöiltä	21 400,00	21 400,00
Siirtovelat	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	156 397 947,97	129 956 511,13
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 559 771,54	12 713 766,14
Saadut ennakot	36 554,91	36 822,63
Ostovelat	34 314 379,35	32 125 269,96
Muut velat	16 710 265,18	15 731 521,82
Siirtovelat	71 773 374,05	67 363 456,46
Laskennalliset verovelat	<u>670 912,43</u>	<u>603 003,27</u>
	147 065 257,46	148 573 840,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>329 319 936,67</u>	<u>309 417 200,62</u>

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

Kuntayhtymän ja liikelaitoksen konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Jäsenkuntalaskutus laskutetaan ja tuloutetaan talousarvion mukaisina kiinteinä kahden viikon välein toteutettavina erinä.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on pääsääntöisesti aktivoitu välittömään hankintamenoon. Hankkeissa, joissa kiinteidenkulujen osuus kokonaishankintamenoista on olennainen, myös kiinteät kulut on aktivoitu Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mahdollistamissa puitteissa.

Kuluvien pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kuntayhtymän toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Ne tytäryhteisöt, jotka kirjanpitolain mukaan voivat poistaa pysyvät vastaavat ilman ennalta laadittua suunnitelmaa, ovat omien tilinpäätöstensä liitetiedoissa ilmoittaneet suunnitelman mukaisten poistojen kertyneet määrät sekä pysyvät vastaavat suunnitelman mukaan poistamatta olevat määrät tilivuoden lopussa.

Mikäli suunnitelmapoistojen mukaan laskettu kuluvien pysyvien vastaavien poistamaton määrä yhteensä on alittanut yhteisön taseeseen aktivoidun määrän, suunnitelman mukaisen jäännösarvon ylittävä osa on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Sama määrä on vähennetty tytäryhteisön vapaasta omasta pääomasta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen toteutuneiden, hankintamäärillä painotettujen hankintamenojen keskiarvon mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kuntayhtymä on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihto-sopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Vuoden 2021 aikana valtion taholta toteutettiin neljä erillistä koronaepidemiaan liittyvää hakukierrosta ja yksi rajojen terveysturvallisuuteen liittyvä hakukierros on vielä takautuvasti tulossa vuoden 2022 alkupuolella. Osa valtion hakukierroksista kohdentui myös vuoden 2020 puolelle. Kirjanpidollisesti kaikki vuonna 2021 saadut tai arvioidut valtionavustukset on jaksotettu vuodelle 2021. Kokonaisuutena Siun soten osuus valtionavustuksista vuonna 2021 on 33.441.445,25 euroa.

Siun sotelle koronaepidemiasta aiheutuneista kustannuksista on kerrottu toimintakertomuksen sivuilla. Ministeriöt saattavat edellyttää sote-palvelujen järjestäjiltä myöhemmin vuoden 2022 aikana selvitystä koronaepidemiaan myönnettyjen avustusten käytöstä ja vastaavasti sen aiheuttamista taloudellisista kokonaisvaikutuksista.

5.1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 5 tytäryhteisöä ja 1 kuntayhtymä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu yhtiöiden keskeiset tuotot ja kulut sekä yhtiöiden keskinäiset saamiset ja velat.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernissa ei esitetä poistoeroa, poistoero on oikaistu taseen voittovaroihin. Konsernissa esitetty laskennallinen verovelka, joka on osa tyttärien poistoeron ja vapaaehtoisen varausten (mm. asuintalovaraukset) muutosta.

Keskinäisten omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymän keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessa hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernissa ei tehty suunnitelmapoistojen oikaisuja

Osakkuusyhteisöt

Konsernissa on 1 osakkuusyhteisö, jonka omistusosuus on yli 20 %. Ko. yhtiön liikevaihto oli vuonna 2021 muutamia kymmeniä tuhansia euroja, joten sitä ei ole vielä yhdistelty konserniin. Yhdistely tehdään vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Kuntayhtymän toimintatuotot

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Myyntituotot jäsenkunnilta	649 756 276,62	624 139 000,80	649 756 276,62	624 139 000,80
*josta Sosiaali - ja terveystuotot, jäsenkuntien maksu	617 233 191,00	593 363 898,00	617 233 191,00	593 363 898,00
*josta Ympäristöterveydenhuolto, jäsenkuntien maksu	3 652 329,00	3 530 782,33	3 652 329,00	3 530 782,33
*josta eläkevastuut	14 697 124,62	14 616 440,39	14 697 124,62	14 616 440,39
*josta Pelastuslaitos	14 173 632,00	12 627 880,08	14 173 632,00	12 627 880,08
Muut myyntituotot	42 079 435,95	41 891 237,68	29 575 871,85	30 183 069,92
*josta myyntituotot kunnilta	566 297,00	465 049,60	566 297,00	465 049,60
*josta myyntituotot ulkokunnilta	2 248 739,00	1 656 457,36	2 248 739,00	1 656 457,36
*josta myyntituotot valtiolta	1 139 860,00	1 000 761,36	1 139 860,00	1 000 761,36
Maksutuotot	47 881 082,15	48 566 558,45	47 882 621,15	48 568 395,65
Tuet ja avustukset	46 143 395,67	15 155 746,43	46 127 953,40	15 132 803,83
Muut toimintatuotot	16 123 226,54	13 996 836,18	5 309 118,03	4 558 191,67
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä	801 983 416,93	743 749 379,54	778 651 841,05	722 581 461,87

Toimintatuotot tehtäväalueittain

1.1.2018 organisaatiomuutosten vuoksi palvelualueet ovat muuttuneet

	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
100 Perhe- ja sosiaalipalvelut, läntinen	8 359 400,61	320 636,46
110 Lapsiperheiden palvelut	238,70	0,00
120 Perhe- ja sosiaalipalvelut, eteläinen	6 732 133,35	1 011 701,71
140 Perhe- ja sosiaalipalvelut, pohjoinen	8 910 199,08	298 764,41
170 Perhe- ja sosiaalipalvelut, Keskinen	33 507 614,87	1 450 803,99
181 Vammaispalvelut	41 836 549,24	2 840 945,38
185 Vamm.palv.asuminen, työ- ja päivätoiminta	29 273 129,26	2 092 915,23
190 Perhe- ja sosiaalipalvelut, johto	230 180,00	102 221 783,31
200 Ikäihmisten palvelut, läntinen	36 210 591,14	6 637 139,74
210 Ikäihmisten palvelut, eteläinen	37 338 633,59	6 781 602,32
220 Ikäihmisten palvelut, pohjoinen	44 856 140,66	7 493 519,68
241 Ikäihmisten palvelut, keskinen	57 747 236,17	12 142 790,88
280 Arjen tukipalvelut	18 861 428,92	6 007 802,82
290 ikäihmisten palvelut,yhteiset	100 488,00	105 964 562,57
300 Sairaalapalvelut yhteiset	199 668 288,84	18 729 284,28
410 Vastaanottopalvelut	110 943 321,59	14 119 284,46
500 24/7 Palvelualue	34 395 380,71	5 349 280,96
510 Kuntoutus	25 436 742,40	953 367,93
580 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, johto	18 534 881,60	241 070 158,96
800 Ympäristöterveydenhuolto	4 527 546,43	4 335 777,10
910 Hallintopalvelut	54 721,19	57 145,55
920 Tukipalvelut	1 547 428,90	1 190 890,34
930 Henkilöstöpalvelut	2 029 891,64	16 147 393,48
930 Eläkevastuut	17 685 801,13	0,00
950 Kehittämispalvelut	3 424 842,54	1 192 736,12
960 Talouspalvelut	207 486,17	224 881,67
961 Digitaaliset palvelut	1 233 710,13	29 217,31
970 Tekniset palvelut	3 179 960,77	3 036 603,05
990 Konsernihallinto	11 446 184,70	142 664 066,08
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos	20 371 688,72	18 216 406,08
Toimintatuotot yhteensä	778 651 841,05	722 581 461,87

Jäsenkuntien maksuosuudet 2021				
Sosiaali- ja terveystalvetut sekä ympäristöterveydenhuolto				
Kunta	Talousarvio 2021 alkuperäinen	Talousarvio 2021 Tarkistettu	Tilinpäätös 2021	Toteuma %
Heinävesi	17 066 157	17 336 259	17 337 450	100,0 %
Ilomantsi	23 885 418	24 254 490	24 256 178	100,0 %
Joensuu	252 093 861	256 631 288	256 651 636	100,0 %
Juuka	23 988 386	24 356 316	24 357 942	100,0 %
Kitee	43 743 308	44 455 227	44 458 404	100,0 %
Kontiolahti	38 442 638	39 202 193	39 205 588	100,0 %
Lieksa	50 138 593	50 946 250	50 949 876	100,0 %
Liperi	41 386 240	42 120 321	42 123 600	100,0 %
Nurmes	43 595 231	44 301 870	44 305 044	100,0 %
Outokumpu	28 568 849	29 033 037	29 035 128	100,0 %
Polvijärvi	17 935 558	18 227 926	18 229 264	100,0 %
Rääkkylä	10 989 221	11 156 654	11 157 424	100,0 %
Tohmajärvi	18 504 955	18 816 583	18 817 986	100,0 %
Yhteensä	610 338 415	620 838 415	620 885 520	100,0 %

Yhtymävaltuusto on käsitellyt Jäsenkuntien maksuosuuksien tarkistetun talousarvion 9.11.2021 (§229).

Liitetieto 7. Verotulot

Ei ole tietoja

Liitetieto 8. Valtionosuudet

Honkalampi-kesk.koulun

Kuntayhtymä

2021

1 016 238,00

Kuntayhtymä

2020

935 571,00

Liitetieto 9.) Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot

Muiden palvelujen ostot

Palvelujen ostot yhteensä

Kuntayhtymä

2021

140 787 209,03

142 278 828,26

283 066 037,29

Kuntayhtymä

2020

101 282 959,13

150 189 880,70

251 472 839,83

Liitetieto 10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Ei ole tietoja

Liitetieto 11.) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Yhtymävaltuusto 20.02.2020 § 5

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kuntayhtymän tilinpäätöksessä, samoja perusteita käyttää myös P-Kn Pelastusliikelaitos.

Poistojen määrittämiseen on käytetty päivitettyä ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Päivitetty poistosuunnitelma otettiin käyttöön 1.1.2020 yhtymävaltuusto päätöksellä.

Poistoja ei ole muutettu takautuvasti v. 2017-2019, v. 2020 on korjattu pysyvien vastaavien tasetilien saldot 1.1.2020 alkaen.

Yksittäisten hyödykkeiden taloudelliset pitoajat ovat todellisuudessa aikaisemman poistosuunnitelman vaihteluvälin alarajoja pidemmät.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Poistoajaksi 31.12.2019 saakka	Poistoajaksi 1.1.2020	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	5	6	Tasapoisto
Kehittämismenot	2	2	Tasapoisto
Muut pitkävaikuttavat menot			
Tietokoneohjelmistot			
<i>tietokoneohjelmistot 10 000 - 300 000</i>	2	2	Tasapoisto
<i>tietokoneohjelmistot 300 001 - 1 000 000</i>	5	6	Tasapoisto
<i>tietokoneohjelmistot 1 000 000 -></i>	10	12	Tasapoisto
Muut	2	2	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			Ei poistoa
Rakennukset			
Asuinrakennukset	30	30	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	30	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	24	Tasapoisto
Talousrakennukset	10	12	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20	24	Tasapoisto
Muut rakennukset	20	24	Tasapoisto
Korjausrakentaminen			
<i>korjausrakentaminen, sairaalakiinteistöt</i>	20	24	Tasapoisto
<i>korjausrakentaminen, muut sote-kiinteistöt</i>	15	18	Tasapoisto
<i>korjausrakentaminen, vapaa-ajanrakennukset</i>	10	12	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	18	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15	18	Tasapoisto
Vedenjakeluverkko, viemäriverkko	30	30	Tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20	24	Tasapoisto
Puhelinverkko	10	12	Tasapoisto
ICT-verkko	5	6	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	18	Tasapoisto
Muuntoasemat	15	18	Tasapoisto
Varavoimalaitteistot	10	12	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	12	Tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	18	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	12	Tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4	5	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	5	6	Tasapoisto
ICT-laitteet	3	4	Tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet			
<i>sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet 10 000-300 000</i>	5	6	Tasapoisto
<i>sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet 300.001 - 600 000</i>	7	8	Tasapoisto
<i>sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet 600 000 -></i>	10	12	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3	4	Tasapoisto
<i>Esnsikertakalustaminen > 500 000</i>	5	6	Tasapoisto
Keskeneräiset hankkeet			Ei poistoa
Osakkeet ja osuudet			Ei poistoa
Taide- ja arvoesineet			Ei poistoa
Luonnonvarat			Käytön mukaan enintään vuokrasopim. kestoajaksi tai enintään 10 vuotta
Vuokrakiinteistöihin kohdistuvat muutostyöt			

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000,00 euroa, on kuntayhtymässä kirjattu vuosikuluiksi.

Liitetieto 12.) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Eläkevastuuvaraus 1.1	130 295,39	144 170,99	130 295,39	144 170,99
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-13 746,63	-13 875,60	-13 746,63	-13 875,60
Eläkevastuuvaraus 31.12.	116 548,76	130 295,39	116 548,76	130 295,39
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	8 035 568,00	8 779 712,00	8 035 568,00	8 779 712,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 693 740,00	-744 144,00	-1 693 740,00	-744 144,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	6 341 828,00	8 035 568,00	6 341 828,00	8 035 568,00

Liitetieto 13.) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2019
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutustuotot yht.	705 099,60	311 230,53	705 099,60	311 230,53
	<u>705 099,60</u>	<u>311 230,53</u>	<u>705 099,60</u>	<u>311 230,53</u>
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/ Kuljetusvälineiden luovutusvoitot	77 032,25	13 519,45	77 032,25	13 519,45
Muut luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
	<u>77 032,25</u>	<u>13 519,45</u>	<u>77 032,25</u>	<u>13 519,45</u>
Luovutusvoitot yhteensä	782 131,85	324 749,98	782 131,85	324 749,98
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot	1,62	0,00	1,62	0,00
	<u>1,62</u>	<u>0,00</u>	<u>1,62</u>	<u>0,00</u>
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/ Kuljetusvälineiden luovutustappiot	5 205,32	0,00	5 205,32	0,00
	<u>5 205,32</u>	<u>0,00</u>	<u>5 205,32</u>	<u>0,00</u>
Luovutustappiot yhteensä	5 206,94	0,00	5 206,94	0,00

Liitetieto 15.) Yhteismäärät (olennaiset) muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Ei ole tietoja

Liitetieto 16.) Erittely poistoeron muutoksista

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	0,00	0,00	412 443,57	412 443,56
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (-/+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	0,00	0,00	412 443,57	412 443,56

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 17.) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole tietoja

Liitetieto 18.) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonnääritysmenetelmät

Ei ole tietoja

Liitetieto 19.) Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Aineettomat oikeudet	799 887,23	482 212,77	756 295,55	447 417,60
Muut pitkäaikaiset menot	311 266,65	206 354,46	229 006,69	65 762,02
Maa- ja vesialueet	4 112 780,51	4 112 780,51	3 639 447,92	3 639 447,92
Rakennukset	150 693 298,25	153 171 602,97	125 923 945,26	127 113 897,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 512 426,00	2 584 583,15	2 512 426,00	2 584 583,15
Koneet ja kalusto	24 237 948,47	25 246 050,72	22 714 334,11	23 640 518,23
Keskeneräiset hankinnat	15 768 635,80	10 394 891,92	15 726 412,44	10 382 489,33
Osakkeet ja osuudet	3 076 611,97	3 182 439,63	6 683 211,94	6 773 643,37
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	28 600,00	28 600,00
Muut saamiset muilta	25 158,90	25 158,90	25 158,90	25 158,90
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/Aineettomat oikeudet	77 316,75	81 978,68	77 316,75	81 978,68
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/Koneet ja kalusto	3 177 353,86	2 927 683,41	3 177 353,86	2 927 683,41
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/Keskeneräiset hankinnat	39 231,72	105 203,15	39 231,72	105 203,15
Yhteensä	204 831 916,11	202 520 940,27	181 532 741,14	177 816 383,33

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	4 112 780,51	4 112 780,51	3 639 447,92	3 639 447,92
Yhteensä	4 112 780,51	4 112 780,51	3 639 447,92	3 639 447,92

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä yhteensä

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet			Muut aineell. hyödykkeet	Keskener. hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto			
Poistamaton hankintameno 1.1.	529 396,28	65 762,02	3 639 447,92	127 113 897,57	2 584 583,15	26 568 201,64	0,00	10 487 692,48	170 988 981,06
Lisäykset tilikauden aikana	210 489,71	174 758,25	0,00	2 034 434,76	229 618,78	4 325 177,39	0,00	12 516 001,22	19 490 480,11
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-48 400,00	0,00	-8 076,18	-56 476,18
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-12 624,67	0,00	0,00	-12 624,67
Siirrot erien välillä	647 282,48	420,00	0,00	2 851 688,22	14 899,35	402 228,25	0,00	-3 916 518,30	0,00
Tilikauden poisto	-358 582,75	-11 933,58	0,00	-6 036 583,65	-316 675,28	-5 329 077,22	0,00	0,00	-12 052 852,48
Arvonlenn. ja niiden palautukset	-194 973,42	0,00	0,00	-39 491,64	0,00	-13 817,42	0,00	-3 313 455,06	-3 561 737,54
Poistamaton hankintameno 31.12.	833 612,30	229 006,69	3 639 447,92	125 923 945,26	2 512 426,00	25 891 687,97	0,00	15 765 644,16	174 795 770,30
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	833 612,30		3 639 447,92		2 512 426,00		0,00		174 795 770,30
Erittely olennaisista lisäpoistoista Maa-alueisiin sisältyvät siirtokelpoiset, ei-palautettavat liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

	Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Saamiset muut yhteisöt sis.kuntayht.	Sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Vaihtovelka- kirjalaina- saamiset	Pääoma- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt		
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 554 017,90	0,00	548 646,10	2 670 979,37	0,00	28 600,00	0,00	25 158,90	6 827 402,27
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	2 220,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 220,00
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-92 651,43	0,00	0,00	0,00	0,00	-92 651,43
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 554 017,90	0,00	548 646,10	2 580 547,94	0,00	28 600,00	0,00	25 158,90	6 736 970,84
Arvonlennukset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 554 017,90	0,00	548 646,10	2 580 547,94	0,00	28 600,00	0,00	25 158,90	6 736 970,84

Liitetieto 20-22.) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet

	Kotipaikka	Kuntayhtymän omistus-osuus-%	Konsernin omistus-osuus-%	Kuntayhtymäkonsernin osuus, €		
				omasta omasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytärtyhteisöt						
Kiinteistö Oy Piholankoski	Joensuu	57,10	57,10	8 395,28	169 081,51	4,79
Siun Työtterveys Oy	Joensuu	100,00	100,00	1 385 290,60	849 223,58	145 130,31
Polkka Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy	Joensuu	60,00	60,00	1 553 880,75	2 455 062,47	42 047,03
Tikkamäen Palvelut Oy	Joensuu	100,00	100,00	104 328,62	24 625 806,90	46 475,35
Kiinteistö Oy Tikkamäen vuokratilat	Joensuu	100,00	100,00	57 541,36	70 019,28	0,00
Siun säätiö sr	Joensuu	100,00	100,00	712 818,37	669,96	-652,38
Kuntayhtymät						
Islab/Itä-Suomen laboratorokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä	Joensuu	17,21	17,21	3 184 772,87	1 754 984,79	1 474 310,58
Osakkuusyhtiöt						
Järvi-Suomen Terveyspalvelut Oy	Jyväskylä	33,30	33,3	77 453,76	9 862,71	23 445,24

Liitetieto 23.) Saamisten erittely

	2021 Pitkäaikaiset	2021 Lyhytaikaiset	2020 Pitkäaikaiset	2020 Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	123 619,67	0,00	223 810,82
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	177 315,04	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	300 934,71	0,00	223 810,82
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kuntayhtymä on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	83 803,05	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	4 957,41	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	88 760,46	0,00	0,00
Saamiset jäsenkunnilta				
Myyntisaamiset	0,00	1 751 627,83	0,00	1 255 561,17
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	638 329,29	0,00	19 828,69
Yhteensä	0,00	2 389 957,12	0,00	1 275 389,86
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	11 624,16	0,00	6 180,82
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	11 624,16	0,00	6 180,82
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	10 515 990,32	0,00	12 278 828,01
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	6 261 972,53	0,00	15 638 425,23
Siirtosaamiset	0,00	33 803 148,94	0,00	27 706 226,96
Yhteensä	0,00	50 581 111,79	0,00	55 623 480,20
Saamiset valtiolta				
Siirtosaamiset	0,00	16 952 189,05	0,00	2 120 990,62
Yhteensä	0,00	16 952 189,05	0,00	2 120 990,62
Saamiset yhteensä	0,00	70 324 587,29	0,00	59 249 852,12

Liitetieto 24.) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Siun Sote				
Tikkamäen Palvelut Oy	0,00	0,00	177 315,04	0,00
Islab, v. 2021 ylijäämä	430 000,00	0,00	430 000,00	0,00
Joensuun kaupunki	209 641,78	0,00	209 641,78	0,00
Työllisyysrahasto	206 651,46	0,00	206 651,46	0,00
Ely-keskus, pakolaiskorvaukset	141 719,33	113 860,21	141 719,33	113 860,21
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	2 829 836,50	702 947,51	2 691 987,01	1 116 215,15
Potilasvakuutuskeskus, potilasvakuutus	226 644,00	231 976,00	226 644,00	231 976,00
Attendo Oy/Rääkkylä	0,00	165 762,53	0,00	165 762,53
Vaana/palvelusetelit (aik. Smartum)	29 367 868,56	24 934 132,87	29 367 868,56	24 934 132,87
Erikoistuvien lääkäreiden koul. saatavat erityisvaltionosuudet (EVOT)	584 087,35	667 767,00	584 087,35	667 767,00
Valtiokonttori/Sotaimaliidit	217 047,91	268 726,64	217 047,91	268 726,64
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	3 761 819,86	0,00	3 761 819,86	0,00
Valtio/koronatuki	7 412 490,00	0,00	7 412 490,00	0,00
Valtio/rajatustaustuki	2 105 037,30	0,00	2 105 037,30	0,00
Valtio/rajatuki	2 251 999,95	0,00	2 251 999,95	0,00
Attendo Oy/Tohmajärven/lomapalkkavaraukset	0,00	688 058,03	0,00	688 058,03
Muut siirtosaamiset	1 209 321,48	1 662 621,59	1 171 854,00	1 131 148,77
Siun Sote yhteensä	50 954 165,48	29 435 852,38	50 956 163,55	29 317 647,20
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos				
Kelan korvaukset ensihoidosta	450 579,94	430 514,27	450 579,94	430 514,27
Kela/Työterveyshuollon kust.korvaus	88 872,81	82 615,45	88 872,81	82 615,45
Palosuojelurahaston avustukset	78 034,56	16 269,15	78 034,56	16 269,15
Muut erät	2 298,87	0,00	2 298,87	0,00
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos yhteensä	619 786,18	529 398,87	619 786,18	529 398,87
Pela kuuluu taseen yhteissummaan				
Siirtosaamiset yhteensä	51 573 951,66	29 965 251,25	51 575 949,73	29 847 046,07

Liitetieto 24.) Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Siun Sote				
Tikkamäen Palvelut Oy	0,00	0,00	177 315,04	0,00
Islab, v. 2021 ylijäämä	430 000,00	0,00	430 000,00	0,00
Joensuun kaupunki	209 641,78	0,00	209 641,78	0,00
Työllisyysrahasto	206 651,46	0,00	206 651,46	0,00
Ely-keskus, pakolaiskorvaukset	141 719,33	113 860,21	141 719,33	113 860,21
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	2 829 836,50	702 947,51	2 691 987,01	1 116 215,15
Potilasvakuutuskeskus, potilasvakuutus	226 644,00	231 976,00	226 644,00	231 976,00
Attendo Oy/Rääkkylä	0,00	165 762,53	0,00	165 762,53
Vaana/palvelusetelit (aik. Smartum)	29 367 868,56	24 934 132,87	29 367 868,56	24 934 132,87
Erikoistuvien lääkäreiden koul. saatavat erityisvaltio	584 087,35	667 767,00	584 087,35	667 767,00
Valtiokonttori/Sotainvaliidit	217 047,91	268 726,64	217 047,91	268 726,64
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	3 761 819,86	0,00	3 761 819,86	0,00
Valtio/koronatuki	7 412 490,00	0,00	7 412 490,00	0,00
Valtio/rajatestaustuki	2 105 037,30	0,00	2 105 037,30	0,00
Valtio/rajatuki	2 251 999,95	0,00	2 251 999,95	0,00
Attendo OY/Tohmajärven/lomapalkkavaraus	0,00	688 058,03	0,00	688 058,03
Muut siirtosaamiset	1 209 321,48	1 662 621,59	1 171 854,00	1 131 148,77
Siun Sote yhteensä	50 954 165,48	29 435 852,38	50 956 163,55	29 317 647,20
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos				
Kelan korvaukset ensihoidosta	450 579,94	430 514,27	450 579,94	430 514,27
Kela/Työterveyshuollon kust.korvaus	88 872,81	82 615,45	88 872,81	82 615,45
Palosuojelurahaston avustukset	78 034,56	16 269,15	78 034,56	16 269,15
Muut erät	2 298,87	0,00	2 298,87	0,00
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos yhteensä	619 786,18	529 398,87	619 786,18	529 398,87
Pela kuuluu taseen yhteissummaan				
Siirtosaamiset yhteensä	51 573 951,66	29 965 251,25	51 575 949,73	29 847 046,07

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25.) Oman pääoman erittely

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Peruspääoma 1.1.	29 487 459,64	29 487 459,64	29 487 459,64	29 487 459,64
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	<u>29 487 459,64</u>	<u>29 487 459,64</u>	<u>29 487 459,64</u>	<u>29 487 459,64</u>
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	<u>50 000,00</u>	<u>50 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Muut omat rahastot 1.1.	1 147 982,85	1 492 748,85	504 563,78	504 563,78
Lisäys	31 975,80	32 327,79	0,00	0,00
Vähennys		377 093,79	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	<u>1 179 958,65</u>	<u>1 147 982,85</u>	<u>504 563,78</u>	<u>504 563,78</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-5 195 374,75	-4 67 752,94	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>-9 457 216,27</u>	<u>-5 195 374,75</u>	<u>-14 271 111,72</u>	<u>-9 305 863,02</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>-3 371 335,66</u>	<u>-4 267 151,09</u>	<u>-4 435 435,89</u>	<u>-4 965 248,70</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>17 888 866,36</u>	<u>21 222 916,65</u>	<u>11 285 475,81</u>	<u>15 720 911,70</u>

Kertynyt yli/alijäämä 31.12.2021 jossa on huomioitu tuloksenjärjestelyerät

Kertynyt yli/alijäämä 31.12.2021	-14 271 111,72
Tilikauden yli/alijäämä	-4 435 435,89
Rahastot	504 563,78
Kertynyt poistoero	1 136 120,12
Yhteensä	<u>-17 065 863,71</u>

Erittely peruspääomasta ja sijoitusrahasto jakaantumisesta		
Kunta	Jäsenkunnan osuus peruspo:sta	Jäsenkunnan osuus peruspo:sta prosenttiosuus
Heinävesi	456 801,03	1,549 %
Ilomantsi	999 926,63	3,391 %
Joensuu	12 846 958,41	43,567 %
Juuka	1 099 215,26	3,728 %
Kitee	2 069 432,55	7,018 %
Kontiolahti	1 552 691,86	5,266 %
Lieksa	2 243 810,64	7,609 %
Liperi	1 871 212,94	6,346 %
Nurmes	1 939 835,07	6,578 %
Outokumpu	1 446 558,42	4,906 %
Polvijärvi	1 085 338,35	3,681 %
Rääkkylä	647 664,17	2,196 %
Tohmajärvi	1 228 014,31	4,165 %
Peruspääoma yh	29 487 459,64	100,00 %

Liitetieto 26.) Erittely poistoerosta, jos poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa

Ei ole tietoja

Liitetieto 27.) Pitkäaikaiset velat

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2026 tai sen jälkeen.

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	83 858 105,35	80 515 388,83	65 905 857,00	61 229 925,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat	83 858 105,35	80 515 388,83	65 905 857,00	61 229 925,00
Liitetieto 28.) Joukkovelkakirjalainat	2021	2020	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	20 000 000,00	10 000 000,00	20 000 000,00
	10 000 000,00	20 000 000,00	10 000 000,00	20 000 000,00
Liitetieto 29.) Pakolliset varaukset	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	116 548,76	130 295,39	116 548,76	130 295,39
Ympäristövastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	6 341 828,00	8 035 568,00	6 341 828,00	8 035 568,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	6 458 376,76	8 165 863,39	6 458 376,76	8 165 863,39
Liitetieto 30.) Vieras pääoma	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020	Kuntayhtymä 2020
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	133 052 069,00	12 374 048,00	105 426 117,00	11 374 048,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	10 000 000,00	0,00	20 000 000,00
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	1 519 320,12	0,00	316 199,31
Muut velat	0,00	8 655 649,49	0,00	9 445 780,48
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	10 174 969,61	0,00	9 761 979,79
Velat jäsenkuntayhtymiltä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	3 490 211,51	0,00	3 718 580,69
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	118 411,65	0,00	122 337,59
Yhteensä	0,00	3 608 623,16	0,00	3 840 918,28
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	29 122 767,59	0,00	26 932 539,20
Muut velat	0,00	15 731 926,73	0,00	13 736 625,74
Siirtovelat	0,00	67 684 421,28	0,00	63 929 539,58
Yhteensä	0,00	112 539 115,60	0,00	104 598 704,52
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/ korottomat velat kuntayhtymältä				
Ostovelat	0,00	84 531,30	0,00	47 472,55
Muut velat	0,00	0,00	0,00	108 832,77
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	84 531,30	0,00	156 305,32
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	133 052 069,00	148 781 287,67	105 426 117,00	149 731 955,91
Vieras pääoma yhteensä	281 833 356,67		255 158 072,91	

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Liitetieto 31.) Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	30 000 000,00	0,00	30 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	30 000 000,00	0,00	30 000 000,00
Liitetieto 32.) Muut velat (jakaantuminen liittymismaksuihin ja muihin jos ei erillisenä eränä taseessa)	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Muut velat				
Liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat, lyhytaikaiset	16 710 265,18	15 731 521,82	24 387 576,22	23 291 238,99
Muut velat yhteensä 31.12.2021	16 710 265,18	15 731 521,82	24 387 576,22	23 291 238,99
Liitetieto 33.) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut menojäämät/jäsenkunna	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Menojäämät				
Korkojaksotukset	112 350,58	111 200,68	112 350,58	111 200,68
Lomapalkkavelan ja henkilösiv jaksotukset	52 370 315,79	50 038 894,83	49 863 523,17	47 540 834,86
Muut palkkojen ja henkilösivuk jaksotukset	9 540 981,96	761 447,72	9 348 014,25	656 349,68
Potilasvakuutuskeskus,potilas Keva	1 168 200,00	1 326 960,00	1 168 200,00	1 326 960,00
Opetus- ja kulttuuriministeriö	0,00	5 965 420,34	0,00	5 965 420,34
L-S AVI/Sote-rakenneuudistus	114 000,00	0,00	114 000,00	0,00
PK Hyvinvointialue/HVA ICT-vi	1 070 691,99	0,00	1 070 691,99	0,00
Työllisyysrahasto	943 721,00	0,00	943 721,00	0,00
Protector Vakuutus	0,00	2 003 337,70	0,00	2 003 337,70
Järvi-Suomen Oy	0,00	140 045,99	0,00	140 045,99
Polvijärven kunta, eläkevastuu	0,00	101 000,00	0,00	101 000,00
Valtiokonttori/rintamaveteraa	0,00	116 347,10	0,00	116 347,10
Joensuun kaupunki	0,00	1 551 143,29	832 434,02	1 551 143,29
Muut menojäämät	209 641,78	0,00	209 641,78	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 126 470,58	1 857 584,40	1 023 255,77	1 149 163,12
Siirtovelat yhteensä	68 656 373,68	63 973 382,05	64 685 832,56	60 661 802,76
P-K Pelastuslastus liikelaitos	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	2 608 667,64	2 418 564,16	2 608 667,64	2 418 564,16
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	484 340,32	614 871,59	484 340,32	614 871,59
Muut erät	23 992,41	356 638,66	23 992,41	356 638,66
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 117 000,37	3 390 074,41	3 117 000,37	3 390 074,41
Pelan summa kuuluu taseen yhteisummaan				
Siirtovelat yhteensä	71 773 374,05	67 363 456,46	67 802 832,93	64 051 877,17

5.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 34.) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Lainat julkisyhteisöiltä (Koy Paiholankoski)	227 669,38	232 299,20	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	526 094,83	526 094,83	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	526 094,83	526 094,83	0,00	0,00

Liitetiedot 35-37.) ei tietoja

Liitetieto 38.) Vuokravastuut

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Vuokravastuut yhteensä	37 483 522,11	60 442 597,37	51 032 515,44	44 756 556,28
Vuokravastuut yhteensä	33 581 371,49	56 074 234,85	47 212 021,03	40 432 066,65
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	14 435 896,63	36 074 563,74	13 712 821,79	33 546 615,88
Leasingvastuut yhteensä, koneet ja laitteet	3 902 150,62	4 368 362,52	3 820 494,41	4 324 489,63
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 809 646,74	1 917 421,73	1 763 908,37	1 892 251,97
- myöhemmin maksettavat korj. toim.kert.	2 092 503,88	2 450 940,79	2 056 586,04	2 432 237,66

Liitetieto 38.) Korttivastuut

Yrityskorttivastuut	19 850,74	17 030,74	19 850,74	17 030,74
---------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Liitetieto 39-40.) Vastuusitoumukset

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Takaukset muiden puolesta				
Sakupe Oy				
Alkuperäinen pääoma	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	3 840 000,00	4 000 000,00	3 840 000,00	4 000 000,00

Liitetieto 41.) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Muut vastuut				
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 605 890,35	3 386 003,37	19 944,01	313 412,04
Muut sopimukset, esim. yhteistyö ja kumppanuusopimukset (Islab)				
Yhteensä	1 058 651,64	1 076 505,12		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	599 531,86	616 562,23		

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Koronvaihtosopimus 1	31972	31972	31972	31972
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	300 000,00	600 000,00	300 000,00	600 000,00
Sopimuksen eräpäivä	26.9.2022	26.9.2022	26.9.2022	26.9.2022
Vaihtuva korko	-0,528	-0,468	-0,528	-0,468
Kiinteä korko	1,280	1,280	1,280	1,280
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-2 643,96	-10 759,47	-2 643,96	-10 759,47
Koronvaihtosopimus 22	12660018	12660018	12660018	12660018
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoo Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoo Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoo Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoo Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	300 000,00	600 000,00	300 000,00	600 000,00
Sopimuksen eräpäivä	25.9.2022	25.9.2022	25.9.2022	25.9.2022
Kiinteä korko	1,280	1,280	1,280	1,280
Vaihtuva korko	-0,528	-0,468	-0,528	-0,468
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	4 073,69	13 587,72	4 073,69	13 587,72

Koronvaihtosopimus 5	1858069/2994604	1858069/2994604	1858069/2994604	1858069/2994604
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 250 000,00	2 750 000,00	2 250 000,00	2 750 000,00
Sopimuksen eräpäivä	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026
Vaihtuva korko	-0,533	-0,509	-0,533	-0,509
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-116 010,00	-196 864,00	-116 010,00	-196 864,00
Koronvaihtosopimus 26	12660031	12660031	12660031	12660031
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2994604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 250 000,00	2 750 000,00	2 250 000,00	2 750 000,00
Sopimuksen eräpäivä	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,533	-0,509	-0,533	-0,509
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	116 257,30	197 241,00	116 257,30	197 241,00
Koronvaihtosopimus 6	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 666 674,00	2 000 007,00	1 666 674,00	2 000 007,00
Sopimuksen alkupäivä	27.4.2020	27.4.2020	27.4.2020	27.4.2020
Sopimuksen eräpäivä	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026
Vaihtuva korko	-0,528	-0,496	-0,528	-0,496
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-93 749,00	-154 707,00	-93 749,00	-154 707,00
Koronvaihtosopimus 24	12660023	12660023	12660023	12660023
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 666 673,97	2 000 007,31	1 666 673,97	2 000 007,31
Sopimuksen alkupäivä	43 948,00	27,4.2020	27,4.2020	27,4.2020
Sopimuksen eräpäivä	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,528	-0,496	-0,528	-0,496
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	94 033,09	155 048,46	94 033,09	155 048,46
Koronvaihtosopimus 7	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 575 000,00	1 750 000,00	1 575 000,00	1 750 000,00
Sopimuksen eräpäivä	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027
Vaihtuva korko	-0,528	-0,422	-0,528	-0,422
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-128 004,00	-193 729,00	-128 004,00	-193 729,00
Koronvaihtosopimus 27	12660041	12660041	12660041	12660041
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 575 000,00	1 750 000,00	1 575 000,00	1 750 000,00
Sopimuksen eräpäivä	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,528	-0,422	-0,528	-0,422
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	128 599,33	194 353,88	128 599,33	194 353,88
Koronvaihtosopimus 8	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 200 000,00	1 400 000,00	1 200 000,00	1 400 000,00
Sopimuksen alkupäivä	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020
Sopimuksen eräpäivä	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027
Vaihtuva korko	-0,530	-0,426	-0,530	-0,426
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-79 102,00	-124 044,00	-79 102,00	-124 044,00

Koronvaihtosopimus 23	12660021	12660021	12660021	12660021
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 200 000,00	1 400 000,00	1 200 000,00	1 400 000,00
Sopimuksen alkamispäivä	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020
Sopimuksen eräpäivä	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,530	-0,426	-0,530	-0,426
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	79 401,21	124 371,38	79 401,21	124 371,38
Koronvaihtosopimus 9	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 083 338,00	4 550 005,00	4 083 338,00	4 550 005,00
Sopimuksen eräpäivä	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027
Vaihtuva korko	-0,544	-0,541	-0,544	-0,541
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-311 340,00	-485 120,00	-311 340,00	-485 120,00
Koronvaihtosopimus 17	12659910	12659910	12659910	12659910
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 083 337,94	4 550 004,62	4 083 337,94	4 550 004,62
Sopimuksen eräpäivä	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027
Kiinteä korko	1,85	1,85	1,85	1,85
Vaihtuva korko	-0,591	-0,539	-0,591	-0,539
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	313 429,30	488 727,87	313 429,30	488 727,87
Koronvaihtosopimus 10	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 700 000,00	3 100 000,00	2 700 000,00	3 100 000,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko	-0,551	-0,507	-0,551	-0,507
Kiinteä korko	1,850	1.1.1900	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-186 214,00	-292 230,00	-186 214,00	-292 230,00
Koronvaihtosopimus 21	12659934	12659934	12659934	12659934
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 700 000,00	3 100 000,00	2 700 000,00	3 100 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,85	1,85	1,85	1,85
Vaihtuva korko	-0,551	-0,507	-0,551	-0,507
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	186 930,65	293 685,54	186 930,65	293 685,54
Koronvaihtosopimus 11	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 333 337,97	2 666 671,00	2 333 337,97	2 666 671,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko	-0,523	-0,497	-0,523	-0,497
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-166 063,00	-260 815,00	-166 063,00	-260 815,00

Koronvaihtosopimus 20	12659933	12659933	12659933	12659933
	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 333 337,97	2 666 671,31	2 333 337,97	2 666 671,31
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,85	1,85
Vaihtuva korko	-0,523	-0,497	-0,523	-0,497
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	166 806,36	261 596,72	166 806,36	261 596,72
Koronvaihtosopimus 12	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 320 000,00	2 610 000,00	2 320 000,00	2 610 000,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko	-0,523	-0,358	-0,523	-0,497
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-176 438,00	-273 909,00	-176 438,00	-273 909,00
Koronvaihtosopimus 18	12659927	12659927	12659927	12659927
	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 320 000,00	2 610 000,00	2 320 000,00	2 610 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,523	-0,497	-0,523	-0,497
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	177 273,77	274 785,87	177 273,77	274 785,87
Koronvaihtosopimus 13	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 133 338,00	2 400 004,00	2 133 338,00	2 400 004,00
Sopimuksen eräpäivä	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027
Vaihtuva korko	-0,563	-0,527	-0,563	-0,527
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-156 073,00	-243 925,00	-156 073,00	-243 925,00
Koronvaihtosopimus 19	12659929	12659929	12659929	12659929
	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean	Kumooa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 133 338,00	2 400 004,00	2 133 338,00	2 400 004,00
Sopimuksen eräpäivä	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,563	-0,527	-0,563	-0,527
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	156 712,93	245 163,21	156 712,93	245 163,21
Koronvaihtosopimus 14	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 000 002,00	3 333 335,00	3 000 002,00	3 333 335,00
Sopimuksen eräpäivä	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027
Vaihtuva korko	-0,522	-0,522	-0,522	-0,522
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-236 538,00	-368 703,00	-236 538,00	-368 703,00

Koronvaihtosopimus 16	12659893	12659893	12659893	12659893
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 000 001,97	3 333 335,31	3 000 001,97	3 333 335,31
Sopimuksen eräpäivä	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,522	-0,522	-0,522	-0,522
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	237 527,58	369 921,73	237 527,58	369 921,73
Koronvaihtosopimus 15	1864789/3010842	1864789/3010842	1864789/3010842	1864789/3010842
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 016 328,00	2 326 532,00	2 016 328,00	2 326 532,00
Sopimuksen alkupäivä	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020
Sopimuksen eräpäivä	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027
Vaihtuva korko	-0,543	-0,542	-0,543	-0,542
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-137 524,00	-220 091,00	-137 524,00	-220 091,00
Koronvaihtosopimus 25	12660025	12660025	12660025	12660025
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1864789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 016 328,00	2 326 532,00	2 016 328,00	2 326 532,00
Sopimuksen alkupäivä	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020
Sopimuksen eräpäivä	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027
Kiinteä korko	1,85	1,85	1,850	1,850
Vaihtuva korko	-0,54	-0,54	-0,543	-0,542
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	138 053,39	221 115,19	138 053,39	221 115,19
Koronvaihtosopimus 28	12660731	12660731	12660731	12660731
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2036	17.10.2036	17.10.2036	17.10.2036
Vaihtuva korko	-0,523	-0,497	-0,523	-0,497
Kiinteä korko	1,310	1,310	1,310	1,310
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-2 561 870,72	-4 592 074,82	-2 561 870,72	-4 592 074,82
Koronvaihtosopimus 29	10784671	10784671	10784671	10784671
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen SIUNSONE2 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen SIUNSONE2 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen SIUNSONE2 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen SIUNSONE2 korkolattia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	7 000 000,00	3 500 000,00	7 000 000,00	3 500 000,00
Sopimuksen alkupäivä	2.1.2020	2.1.2020	2.1.2020	2.1.2020
Sopimuksen eräpäivä	2.1.2023	2.1.2023	2.1.2023	2.1.2023
Vaihtuva korko	0,000	0,000	0,000	0,000
Kiinteä korko	0,000	0,000	0,000	0,000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	64 704,09	102 280,37	64 704,09	102 280,37
Koronvaihtosopimus 30	12660732	12660732	12660732	12660732
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä	43 755,00	17.10.2019	17.10.2019	17.10.2019
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2023	17.10.2023	17.10.2023	17.10.2023
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	167 030,71	314 126,44	167 030,71	314 126,44
Koronvaihtosopimus 31	SIUNSONE2	SIUNSONE2	SIUNSONE2	SIUNSONE2
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	7 000 000,00	3 500 000,00	7 000 000,00	3 500 000,00
Sopimuksen alkupäivä	2.1.2020	2.1.2020	2.1.2020	2.1.2020
Sopimuksen eräpäivä	2.4.2049	2.4.2049	2.4.2049	2.4.2049
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-9 002 580,56	-12 161 511,58	-9 002 580,56	-12 161 511,58

Koronvaihtosopimus 32	SIUNSOITE₃	SIUNSOITE₃	SIUNSOITE₃	SIUNSOITE₃
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	nollalattiatien koronvaihtosopimus	nollalattiatien koronvaihtosopimus	nollalattiatien koronvaihtosopimus	nollalattiatien koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	18 000 000,00	20 000 000,00	18 000 000,00	20 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä	8.10.2020	8.10.2020	8.10.2020	8.10.2020
Sopimuksen eräpäivä	8.10.2030	8.10.2030	8.10.2030	8.10.2030
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-285 851,07	-49 269,04	-285 851,07	-49 269,04
Koronvaihtosopimus 33	SIUNSOITE₄	SIUNSOITE₃	SIUNSOITE₄	SIUNSOITE₄
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	nollalattiatien koronvaihtosopimus	Yksittäisen lainan suojaus	
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	
Sopimuksen alkupäivä	18.3.2021	8.10.2020	18.3.2021	
Sopimuksen eräpäivä	17.3.2031	8.10.2030	17.3.2031	
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-399 499,71	-49 269,04	-399 499,71	
Tikkamäen Palvelut Oy	2021	2020		
Koronvaihtosopimus 1	1420495/1932021	1420495/1932021		
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00		
Sopimuksen eräpäivä	16.10.2024	16.10.2024		
Vaihtuva korko	-0,520	-0,493		
Kiinteä korko	1,371	1,371		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-477 382,00	-759 806,00		
Koronvaihtosopimus 2	11965928	11965928		
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	1420495/1932021 kassavaikutuksen sekä markkinaarvon	1420495/1932021 kassavaikutuksen sekä markkinaarvon		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00		
Sopimuksen eräpäivä	16.10.2024	16.10.2024		
Kiinteä korko	1,371	1,371		
Vaihtuva korko	-0,520	-0,493		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	478 997,34	759 806,00		
Koronvaihtosopimus 3	11965937	11965937		
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	11 326 530,24	11 938 775,12		
Sopimuksen eräpäivä	20.7.2034	20.7.2034		
Vaihtuva korko	-0,509	-0,509		
Kiinteä korko	1,020	1,020		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-746 356,91	-1 412 761,64		
Koronvaihtosopimus 4	11965933	11965933		
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen 11965937 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 11965937 korkolattia		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	11 326 530,21	11 785 713,90		
Sopimuksen eräpäivä	20.4.2023	20.4.2023		
Vaihtuva korko	0,000	-0,553		
Kiinteä korko	0,000	0,000		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	89 930,57	155 920,79		
Koronvaihtosopimus 5	139496880	139496880		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 900 000,00	4 900 000,00		
Sopimuksen eräpäivä	29.9.2029	29.9.2029		
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	82 858,25	-56 984,44		

Sopimustyyppi	Avoinna oleva nimellismäärä	Suojatun lainapääoman määrä	Käypä arvo
Koronvaihtosopimukset	65 000 000	45 % -	12 240 402
Korkolattiat	27 000 000	19 %	231 735
Yhteensä	92 000 000	63 % -	12 008 668

5.5. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Palvelualue	2021			2020		
	Vakinainen	Määräaikainen	Yht.	Vakinainen	Määräaikainen	Yht.
100 PERHE- JA SOS.PALVELUT, L	43	12	55	44	13	57
120 PERHE- JA SOS.PALVELUT, E	40	9	49	40	4	44
140 PERHE- JA SOS.PALVELUT, P	43	11	54	41	13	54
170 PERHE- JA SOS.PALVELUT, KESKINEN	219	43	262	194	26	220
181 VAMMAISPALVELUT	118	29	147	121	20	141
185 VAMM.PALV.ASUMINEN, TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINTA	380	40	420	362	44	406
200 IKÄIHMISTEN PALVELUT, LÄNSI	399	83	482	392	61	453
210 IKÄIHMISTEN PALVELUT, ETELÄ	405	58	463	355	45	400
220 IKÄIHMISTEN PALVELUT, POHJ.	472	57	529	481	60	541
241 IKÄIHMISTEN PALVELUT, KESKINEN	559	90	649	536	95	631
280 ARJEN TUKIPALVELUT	53	17	70	51	6	57
290 IKÄIHMISTEN PALVELUJEN YHTEISET	1	0	1	1	0	1
300 SAIRAALAPALVELUT	1266	231	1497	1251	240	1491
410 VASTAANOTTOPALVELUT	688	181	869	681	180	861
500 24/7 PALVELUALUE	161	31	192	152	12	164
510 KUNTOUTUS	237	36	273	226	22	248
550 TYÖTERVEYSHUOLTO			0	86	9	95
580 TERV.- JA SHPALV. YHTEISET	83	7	90	44	7	51
800 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	50	7	57	24	4	28
910 HALLINTOPALVELUT	22	2	24	366	32	398
920 TUKIPALVELUT	365	36	401	169	19	188
921 HANKINTA- JA LOGISTIIKKAPALVELUT	12	12	24			
930 HENKILÖSTÖPALVELUT	149	8	157	2	3	5
950 KEHITTÄMISPALVELUT	3	15	18	11	0	11
960 TALOUSPALVELUT	13	0	13	6	2	8
961 DIGITAALISET PALVELUT	36	4	40	37	3	40
962 HANKINTAPALVELUT	6	0	6			
970 TEKNISET PALVELUT	54	4	58	55	4	59
971 TILASUUNNITTELUPALVELUT	3	0	3			
990 KONSERNIHALLINTO	18	0	18	14	1	15
	5897	1023	6920	5742	925	6667
2 Pohjois-Karjalan pelastuslaitos-liikelaitos						
Varsinainen henkilökunta	279	60	339	261	50	311
Sopimuspalomiehet	0	0	0	0	0	0
	279	60	339	261	50	311
Yhteensä	6176	1083	7259	6003	975	6978

Liitetieto 46.) Selvitys kuntayhtymän ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista

46. Intressitahotapahtumat		Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2020
Toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen			
Kuntayhtymän toimitusjohtajan kanssa on 27.5.2016 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden kokonaispalkkaa vastaavasta erokorvauksesta.			
Pääomalainasaamiset			
Koy Paiholankoski, Yhtymävaltuusto 10.10.2019 § 40		28 600,00	28 600,00
Ostot intressitahoilta yhteensä		44 968 874,23	43 855 748,54
Liikelaitoskuntayhtymiltä		18 473 075,21	17 545 984,49
	Islab	18 473 075,21	17 545 984,49
Tytäryhteisöiltä		26 436 256,36	26 281 273,00
	Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy	22 030 789,48	21 587 684,74
	Tikkamäen Palvelut Oy	1 416 853,57	1 859 332,42
	Siun Säätiö sr	0,00	6 000,00
	Siun Työterveys Oy	2 988 613,31	2 828 255,84
Osakkuusyhteisöiltä		59 542,66	28 491,05
	Asunto Oy Pälkjärvenkatu 2	44 948,44	9 617,20
	Asunto Oy Tikkamäenpuisto	14 594,22	12 626,36
	Asunto Oy Niinivaarantie 97	0,00	6 247,49
Oikeushenkilöt		2 808 454,65	2 552 205,78
	Kettunen Pekka Juhani, valtuuston jäsen	2 156 240,29	2 160 931,95
	Hammashoito M.Kämäräinen Oy, hallituksen puheenjohtaja Matti Kämäräinen	6 520,00	19 160,00
	Kuntoutumis- ja päiväkeskus Ilona, valtuuston varapuheenjohtaja Hannu Urjanheimo	434 489,11	372 113,83
	Puhas Oy, valtuuston puheenjohtaja Pentti Keskisalo	211 205,25	0,00
Myyntit intressitahoille yhteensä		3 640 756,38	3 904 048,90
Liikelaitoskuntayhtymiltä		1 153 307,43	1 258 898,07
	Islab	1 153 307,43	1 258 898,07
Tytäryhteisöiltä		2 487 448,95	2 645 150,83
	Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy	1 745 313,38	1 752 405,08
	Tikkamäen Palvelut Oy	302 213,74	322 832,64
	Siun Säätiö sr	620,00	0,00
	Siun Työterveys Oy	439 301,83	569 913,11

Ostot on toteutettu palvelusopimusten mukaisesti ja myynnit koostuvat tavanomaisista palvelutuotantoon tarvittavista aineiden, tarvikkeiden ja palvelujen myynneistä.

6. Liikelaitoksen erillistilinpäätös

Liikelaitoksen johtokunta 15.3.2022 § 17

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2021

Kuntayhtymän liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Lisäksi liikelaitoksen tilinpäätöksen laadinnasta noudatetaan kunnallisen liikelaitoksen säännöksiä (KuntaL 120 §). Liikelaitoksen tehtävistä määritellään kuntalaissa (KuntaL luku 9).

Liikelaitoksen erillistilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ja niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä ensihoitopalveluiden tuottamisesta Pohjois-Karjalan maakunnan alueella.

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan:

1. Pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa.
2. Pelastustoimen valvontatehtävistä.
3. Väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.
4. Pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.
5. Öljyntorjunnasta ja muistakin muissa laeissa alueen pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä.

Pelastuslaitos tukee kuntien valmiussuunnittelua yhteistoimintasopimuksessa sovitulla tavalla.

Toimintakertomus

Olenaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Liikelaitoksen toimintavuoteen vaikutti merkittävällä tavalla koronaviruksen torjuntaan liittyvät rajoitustoimenpiteet. Pelastuslaitoksen toimintaa muun kuin välittömän hälytystehtävien hoitamisen osalta on vuoden aikana supistettu. Toimien tarkoituksena on ollut suojata pelastuslaitoksen henkilöstä sairastumisilta ja varmistaa henkilökunnan riittävyys. Paloasemien toiminnot järjesteltiin uudelleen ns. viipalemallinnuksella henkilökunnan kontaktien vähentämiseksi ja työturvallisuuden parantamiseksi. Johto, hallinto- ja asiantuntijatehtävissä hyödynnettiin etätyömahdollisuutta.

Epidemiatilanteen hoitaminen vaati henkilöstöressurssien lisäämistä operatiiviseen toimintaan. Lisätyövoimaa on tarvittu paikkamaan mm. poissaolevan henkilökunnan

aiheuttamaa vajetta. Lisäksi asiantuntijatehtävistä siirrettiin henkilöstöä operatiivisen toiminnan tukemiseen.

Heinäveden pelastustoimen fuusioituminen osaksi Pohjois-Karjalan pelastustoimen aluetta toteutettiin 1.1.2021 lukien. Heinäveden liittyessä osaksi pelastuslaitoksen toimintaa, pelastuslaitoksen paloasemamäärä kasvoi kolmella paloasemalla, viidellä päätoimisella työntekijällä ja sivutoimisen henkilöstön määrä 59 työntekijällä.

Kulunut toimintavuosi on yhtymävaltuuston 8.10.2021 hyväksymän pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2021-2024 palvelutasopäätöskauden ensimmäinen vuosi. Palvelutasopäätökseen sisältyi useita toimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli kehittää pelastuslaitoksen toimintavalmiutta. Päätoimenpiteet ovat olleet painopistepaloasemien toiminnan vahvistaminen lisäresursoinnilla, Pekkalan pelastusaseman kehittäminen, moniammatillisen toiminnan kehittäminen ja VPK- ja yhdistyssopimusten kehittäminen.

Pelastuslaitos on osallistunut hyvinvointialueuudistuksen valmisteluun osana väliaikaishallintoa sekä Siun soten ja sisäministeriön hankkeissa.

Pelastustoimen hälytystehtäviä oli 3 701 kappaletta ja kokonaistehtävämäärän muutos edelliseen vuoteen oli +0,8 %. Pelastustoimen hälytystehtävät vähentyivät -4,0 % ja ensivastetehtävät lisääntyivät +16 % edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Hätäkeskuksen kautta välitetyt ensihoitotehtäviä oli 34 786 kappaletta ja ensivastetehtäviä 588 kappaletta. Kotisairaanhoidoa tukevia ja kotiin vietäviä palveluita 3 520 kappaletta, sairaalasiirtoja suoritettiin ensihoitopalvelun toimesta 2 978 kappaletta. Ambulanssilla suoritettujen tehtävien määrä oli vuonna 2021 yhteensä 43 172¹ kappaletta. Kokonaistehtävämäärä kasvoi +6,4 % edellisen vuoden tasosta.

Pohjois-Karjalan alueella tapahtui vuoden aikana kaksi vaikutuksiltaan merkittävää tulipaloo. Nurmeksessa paloi saha maaliskuussa ja Joensuussa teollisuusrakennus marraskuussa. Tulipaloista aiheutui maakunnassa 10,3 M€ vahingot. Pelastetun omaisuuden määrä oli 27,8 M€.

Liikelaitoksen tilikauden tulos oli 0,19 milj. euroa ylijäämäinen.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen toimintatulot olivat 28,38 milj. euroa ja toimintamenot 27,26 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 0,93 milj. euroa. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,19 milj. euroa.

Toimintatulot toteutuivat talousarviota suurempana 0,28 milj. euroa (+1,0 %). Merkittävimmät tekijät poikkeamalle olivat pelastuslaitoksen henkilökunnan työpanoksen

¹ Tehtäviin lukeutuu 1888 sellaista tehtävää, joita on suorittanut useampi yksikkö. Kunkin yksikön suorite on tilastoitunut omana tehtävänä vaikka tehtävä on ollut sama.

myyminen Siun soten ja sisäministeriön tutkimus- ja kehittämishankkeisiin ja muiden pelastuslaitosten käyttöön.

Toimintamenot toteutuivat 0,21 milj. euroa (+0,8 %) talousarviota suurempana.

Henkilöstökulut ylittyivät 0,05 milj. eurolla (+0,2 %). Ylitys aiheutui ennakoitua suuremmasta lomapalkkavelan muutoksesta, lomapalkkavelan muutosta kirjattiin 204 885 euroa.

Materiaalit ja palvelut ylittyivät 0,29 milj. euroa (+6,6 %). Ylitys johtuu muun muassa tarvikehankinnoista ja kaluston kunnossapitomenoista. Öljyntorjuntaan liittyvät hankinnat toteutettiin ainoastaan välttämättömien hankintojen osalta, johtuen öljysuojarahaston ilmoituksesta korvata ainoastaan pelastuslaitosten välttämättömät torjuntavalmiuden ylläpidosta ja henkilöstön koulutuksesta aiheutuneet kustannukset. Öljysuojarahasto myönsi pelastuslaitokselle avustusta 62 000 euroa vuoden 2020 kustannuksista.

Liiketoiminnan muut kulut toteutuivat talousarviota pienempänä 0,13 milj. euroa (-5,8%)

Koronapandemian aiheuttamat toiminnalliset muutokset lisäsivät pelastuslaitoksen toimintamenoja 59 000 eurolla. Summa ei sisällä henkilöstön poissaoloista aiheutuneita kustannuksia.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,12 milj. euroa (-11,6 %) talousarviota pienempänä. Poistojen alittumiseen vaikutti talousarviovuoden ajoneuvohankintojen ajoittuminen loppuvuoteen ja joidenkin ajoneuvojen käyttöönoton siirtyminen vuodelle 2022.

Vuonna 2021 maakunnan asukaskohtainen kustannustavoite pelastustoimen palveluista oli ka 86,76 euroa/asukas (maakunnan asukasluku 31.12.2019 164 465 asukasta). Kuntamaksuosuuksia laskutettiin 14 080 632 euroa. Lisäksi Lieksan kaupungin kanssa tehdyn kehittämissopimuksen mukaisesti laskutettiin kaupungilta ylimääräistä kuntamaksuosuutta 93 000 euroa. Pelastustoimen asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 84,61 euroa.

Ensihoitopalvelujen asukaskohtainen kustannustavoite vuonna 2021 oli 36,29 euroa/asukas (31.12.2019 164 465 asukasta). Maksuosuuksia laskutettiin Siun Sote- Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymältä 5 968 400 euroa. Pelastuslaitoksen tuottaman ensihoitopalvelun asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 36,14 euroa/asukas.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama	Poikkeama %	Ed.vuoden toteuma
Liiketoiminnan tulot	28 098 100	0	28 098 100	28 375 779	277 679	1,0	25 955 640
Liikevaihto	27 759 100	0	27 759 100	27 876 791	117 691	0,4	25 676 580
Liiketoiminnan muut tuotot	221 000	0	221 000	336 731	115 731	52,4	191 013
Muut tuet ja avustukset	118 000	0	118 000	162 257	44 257	37,5	88 047
Liiketoiminnan menot	-28 098 100	0	-28 098 100	-28 184 702	-86 602	-0,3	-26 065 547
Materiaalit ja palvelut	-4 428 100	0	-4 428 100	-4 720 774	-292 674	-6,6	-4 174 291
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 658 100	0	-1 658 100	-1 905 052	-246 952	-14,9	-1 684 953
Palvelujen ostot	-2 770 000	0	-2 770 000	-2 815 723	-45 723	-1,7	-2 489 339
Henkilöstökulut	-20 289 500	0	-20 289 500	-20 339 704	-50 204	-0,2	-18 979 091
Palkat ja palkkiot	-16 771 400	0	-16 771 400	-16 750 261	21 139	0,1	-15 582 574
Henkilösivukulut	-3 518 100	0	-3 518 100	-3 589 442	-71 342	-2,0	-3 396 517
Eläkekulut	-2 915 900	0	-2 915 900	-2 962 441	-46 541	-1,6	-2 863 215
Muut henkilösivukulut	-602 200	0	-602 200	-627 001	-24 801	-4,1	-533 302
Poistot ja arvonalentumiset	-1 050 000	0	-1 050 000	-928 179	121 821	11,6	-803 321
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 050 000	0	-1 050 000	-928 179	121 821	11,6	-803 321
Liiketoiminnan muut kulut	-2 330 500	0	-2 330 500	-2 196 044	134 456	5,8	-2 108 843
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	191 078	191 078		-109 907
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	-1 736	-1 736		610
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	0	0	0	189 342	189 342		-109 297
Satunnaiset tulot ja -menot	0	0	0	0	0		0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	189 342	189 342		-109 297

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	0	0	0	191 078	191 078
Poistot ja arvonalentumiset	1 050 000	0	1 050 000	928 179	-121 821
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-1 736	-1 736
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-71 827	-71 827
	1 050 000	0	1 050 000	1 045 694	-4 306
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-1 400 000	0	-1 400 000	-1 176 317	223 683
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0	0	0	56 476	56 476
Omaisuuksien myyntitulot (+)	0	0	0	84 452	84 452
	-1 400 000	0	-1 400 000	-1 035 390	364 610
Toiminnan ja investointien rahavirta	-350 000	0	-350 000	10 305	360 305
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Oman pääoman muutokset			0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-350 000	0	-350 000	10 305	360 305

INVESTOINNIT

Pelastustoimen nettoinvestoinnit olivat 0,38 milj. euroa. Etelä-Savon pelastuslaitokselta lunastettiin tasearvolla Heinäveden paloaseman säiliöauto Heinäveden kunnan liittyessä Pohjois-Karjalaan ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitokseen. Pelastustoimeen hankittiin johtoyksikkö päivystävälle palomestarille sekä toteutettiin kevytyksikköön liittyviä kalustohankintoja. Varsinaisen kevyt yksikön hankinta siirtyi vuodelle 2022 alusta toimituksen viivästyessä. Lisäksi uusittiin väestöhälytínjärjestelmä, pelastustoimen johtamisjärjestelmän tietojärjestelmiä ja parannettiin paloasemien toimitilaturvallisuutta.

Ensihoidon nettoinvestoinnit olivat 0,77 milj. euroa. Vuodelta 2020 siirtyneet seitsemän ambulanssia otettiin käyttöön alkuvuonna 2021. Yhteistyössä pelastustoimen kanssa hankittiin raskaspelastusambulanssi Heinävedelle. Lisäksi uusittiin ambulanssien ensihoitovälineistöä sekä hankittiin kevytpelastusambulansseihin pelastustoimen viestivälineitä

ICT-hankkeista toteutettiin HR-ohjelmiston uusimisen toinen osakokonaisuus ottamalla vuoden lopussa osittain tuotantokäyttöön Numeron -henkilöstö- ja palkkaohjelmisto.

Pelastuslaitoksen nettoinvestoinnit olivat yhteensä 1,11 milj. euroa.

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Pelastustoimi					
Sammutus- ja säiliöautot sekä kevyt- ja hybridiyksiköt varusteineen					
Hankinnat/alustat ja korirakenteet	-315 000,00	0,00	-315 000,00	-157 256,49	157 743,51
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	8 076,18	8 076,18
Netto	-315 000,00	0,00	-315 000,00	-149 180,31	165 819,69
Muu ajoneuvo- ja venekalusto varusteineen					
Hankinnat	-130 000,00	0,00	-130 000,00	-131 061,00	-1 061,00
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	32 000,00	32 000,00
Netto	-130 000,00	0,00	-130 000,00	-99 061,00	30 939,00
Varautuminen/voimahuolto/Tuve-ympäristö					
Hankinnat	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00
Paloasemien kalustaminen ja toimitilaturvallisuus					
Hankinnat	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-36 946,67	13 053,33
ICT-hankkeet/Populus-palkkajärjestelmä (osuus 80%)					
Hankinnat	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-29 146,74	20 853,26
Hälytys- viesti- ja johtokeskuskalusto					
Hankinnat	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-39 715,00	-4 715,00
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	16 400,00	16 400,00
Netto	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-23 315,00	11 685,00
Pelastustoimi					
Investointimenot	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-394 125,90	205 874,10
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00	0,00	56 476,18	56 476,18
Nettoinvestoinnit	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-337 649,72	262 350,28
Ensihoito					
Hankinnat					
Ambulanssit/Hybridit varusteineen	-800 000,00	0,00	-800 000,00	-749 464,87	50 535,13
Muu ensihoidon kalusto	0,00	0,00	0,00	-25 440,00	-25 440,00
ICT-hankkeet/Populus-palkkajärjestelmä (osuus 20%)	0,00	0,00	0,00	-7 286,66	-7 286,66
Myyntit	0,00	0,00	0,00	12 624,67	12 624,67
Netto	-800 000,00	0,00	-800 000,00	-769 566,86	30 433,14
Ensihoito					
Investointimenot	-800 000,00	0,00	-800 000,00	-782 191,53	17 808,47
Omaisuuksien myyntitulot	0,00	0,00	0,00	12 624,67	12 624,67
Nettoinvestoinnit	-800 000,00	0,00	-800 000,00	-769 566,86	30 433,14
Pelastuslaitos yhteensä					
Investointimenot	-1 400 000,00	0,00	-1 400 000,00	-1 176 317,43	223 682,57
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00	0,00	56 476,18	56 476,18
Omaisuuksien myyntitulot	0,00	0,00	0,00	12 624,67	12 624,67
Nettoinvestoinnit	-1 400 000,00	0,00	-1 400 000,00	-1 107 216,58	292 783,42

Tavoitteiden toteutuma

Liikelaitoksen valtuustoon nähden sitovat taloudelliset ja määrälliset tavoitteet sekä palvelutason mittarit vuonna 2021:

Pelastuslaitos	Mittari	Tavoite 2021	OVK 2	TP 2021
<i>Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa</i>	<i>Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla</i>	> 90 %	94 %	97 %
<i>Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan</i>	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka A-B ydinkeskusta ensihoito 90 % tehtävistä</i>	≤ 11 min		11:53
	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka C koko maakunta/ensihoito</i>	≤ 30 min		32.33
	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen kiireelliset pelastustehtävät, ensimmäinen yksikkö 1. riskiluokka, saavutettu tavoiteajassa prosenttia/tehtävistä</i>	≥ 50%	48,0 %	49,0 %
	<i>Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa onnettomuuskohteet kaikissa riskiluokissa 12 minuutissa (mediaanitarkastelu).</i>	≤ 12 min	10:40	10:06
<i>Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla</i>	<i>Ongelmalliset riskiuudut lkm/pelastustoimi OVK</i>	< 4 kpl	4	4
	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	> 160 päivää	-8,7% (-249)	12,9% (+526)
<i>Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa</i>	<i>Kehityskeskustelujen toteumasprosentti</i>	100 %	47,0 %	91 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 36,0 %		28,0 %
<i>Onnistumme rekrytoinnissa</i>	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	1,4 %	4,2 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	6,6 %	9,5 %
<i>Toimintamme on kustannustehokasta</i>	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0 M€	0,0	0,2
	<i>Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma</i>	≤ 1,4 M€	46,4 %	82,5 %

Pelastuslaitos saavutti yhtymävaltuuston asettaman muutetun talousarvion mukaisen taloudellisen tavoitteen (tilikauden yli/alijäämä). Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,19 milj. euroa.

Päätoimisen henkilöstön kanssa käydyille kehityskeskusteluille asetettu tavoite ei täyttynyt. Kehityskeskustelut käytiin 91 %:n kanssa henkilöstöstä. Kehityskeskusteluja ei pystytty toteuttamaan normaalissa aikataulussa alkuvuonna 2021 olleiden korona-rajoitusten takia. Osaltaan tulosta heikentäneen toimintavuoden alussa käyttöön tullut tietojärjestelmä, johon käytyjen keskustelujen tallentaminen ei ole täysimääräisesti onnistunut.

Investoinnit eivät toteutuneet talousarvion mukaisesti, koska toimittajat eivät saaneet valmiiksi hankittua kalustoa toimintavuoden aikana.

Henkilöstön sairauspoissaolomäärä on kasvanut edelliseen vuoteen nähden. Pelastuslaitoksen henkilöstömäärä on myös kasvanut vastaavana aikana. Työkykyperäisten poissaolojen määrä on edellisen toimintavuoden tasossa, mutta suhteutettu määrä on pienentynyt vuoteen 2020 nähden. Suhteutettu poissaolomäärä on kuntayhtymän palvelutuotantoa toteuttavista toimialueista pienin.

Poissaolot kalenteripäivinä						
	Vuosi	Työkykyperäiset poissaolot*	Päivät/HTV2	Sairauspoissaolot	Päivät/HTV2	Diagnosoidut poissaolot
Pelastuslaitos	2021	4 616	14,6	4 352	13,7	2 494
	2020	4 627	15,0	3 776	12,2	-
	2019	3 388	10,5	3 210	9,9	-
*Työkykyperusteiset poissaolot sisältävät sairauspoissaolot, kuntoutustuen ja työtaturmat						

Ikäihmisten turvalliseen kotona asumisen tavoitteiden saavuttamista vaikeuttivat koronapandemian mukaan tuomat rajoitukset. Kohdennettuja valvontakäyntejä ei voitu toteuttaa suunnitellusti erilaisten kohtaamisrajoitusten vuoksi.

Liikelaitoksen johtokuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä palvelutason mittarit vuonna 2021:

Pelastuslaitoksella on kaikkien kuntien alueella ympärivuorokauden toimiva palveluverkosto, jota ylläpidetään kaikissa turvallisuustilanteissa. Tulevaisuuden palveluita suunniteltaessa on tärkeää hyödyntää koko palveluverkosta mahdollisemman optimaalisella tavalla. Paloasemaluokituksen avulla optimoidaan sen tuottamat palvelut ja pelastuskalusto paloaseman toiminta-alueen riskejä vastaavaksi.

Yhteistoimintaneuvotteluissa saavutettujen toimenpiteiden jalkauttamista jatketaan vuosien 2021 - 2023 aikana. Hallinto-, asiantuntija- ja toimistotyön uudelleen organisoitumista toteutetaan eläköitymisten kautta. Tehtäviä ja kokonaishenkilötyövuosikehystä tarkastellaan niin, että hallinto-, asiantuntija- ja toimistotyöhön käytettyä HTV-kehystä supistetaan nykyisestä tasosta vuosien 2021 - 2023 aikana. Pelastuslaitoksen työvuorosunnittelu toteutetaan kaikkien paloasemien osalta keskitetysti resurssitoimiston toimesta. Tavoitteena on jatkaa vuonna 2022 nykyisellä työaikamallilla, mikä edellyttää vuonna 2021 poikkeusluvan hakemista ja saamista aluehallintovirastolta yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Lisäksi paloasemaluokituksen tavoitteena on saada säästöjä pitkällä aikavälillä esimerkiksi ajoneuvo- ja kalustohankinnoista sekä henkilöstön koulutuksesta, koska kaikilta paloasemilta ei vaadita yhtä korkeaa

suorituskykyä, vaan suorituskyky voi olla nykyistä alempi onnettomuusriskit ja paloasemaluokitus huomioiden. Kaluston hankinta- ja ylläpitoprosessit uudistetaan vastaamaan pelastuslaitoksen nykyistä organisaatiota sekä paloasemaluokitusta. Prosessien läpiviennistä vastaavat osaltaan pelastuspäällikkö, valmiuspäällikkö ja palopäälliköt.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen seurantamekanismi, mittarit ja raportointi uudistetaan vastaamaan palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmaa. Omistajakunnille raportoidaan pelastuslaitoksen toiminnan ja palvelutasopäätöksen toteumista kolme kertaa vuodessa.

Palvelutasokaudella pelastustoimen toimintaympäristö muuttuu ja operatiivista palvelutuotantoa toteutetaan uusilla toimintamalleilla. Heinävedelle rakennetaan pilottihankkeena pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden yhteinen hybridiyksikkö, jolla pystytään hoitamaan pelastus- ja ensihoitotehtäviä. Lisäksi laaditaan käyttöönottosuunnitelma uuden teknologisten ratkaisujen hyödyntämisestä pelastustoiminnan tarpeisiin.

Nurmekseen rakennetaan uuden toimintakonseptin mukainen paloasema vuoden 2021 aikana. Niinivaaran erikoispaloaseman hankesuunnittelu käynnistetään toimintavuoden aikana uuden paloasemakonseptin pohjalta. Toimintavuoden aikana neuvotellaan yhteistyössä Heinäveden kunnan kanssa kirkonkylän paloasemahankkeen toteuttamisvaihtoehdoista ja aikataulusta. Lisäksi tuetaan Uimaharjun tehdaspalokunnan paloasemahankkeen suunnittelua ja mahdollista toteuttamista.

Itä-Suomen pelastuslaitosten välistä yhteistyötä tiivistetään tilannekeskustoiminnan, viestinnän ja operatiivisen tietohallinnon osalta.

Pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen siirtämisen suunnittelu hyvinvointialueille käynnistyy yhteistyössä sisäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä valtiovarainministeriön kesken. Pelastuslaitos huolehtii alueellaan uudistuksen oman toimialansa valmistelusta.

Pelastustoimen ja ensihoidon palveluiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	TA2021	TOT2021
Pelastustoimi; hälytystehtävien määrän kehityksen seuranta (muutos %)	Muutosprosentti vuoteen 2020 verrattuna	-%	+0,8 %
Rakennuspaloissa pelastetut omaisuusarvot	Pelastettujen omaisuusarvojen suhde uhattuna olleisiin arvoihin	90 %	75 %
Pelastetut henkilöarvot	Välittömästi ja muusta vaarasta pelastetut henkilöt (lukumäärä)	hlö. määrä	75 hlö
Ensihoito: hälytystehtävien määrän kehityksen seuranta	Muutosprosentti vuoteen 2020 verrattuna	+/- %	+6,4 %
	Hoitolaitokseen kuljetettavien potilaiden suhde kohteessa hoidettuihin potilaisiin (suhde %)	%	63 %
Ikäihmisten turvalliseen kotona asumisen tukeminen/ Turvapuhelintehtävät/hoidontarpeen arviointi /valvontakäynnit	Tehtävien lukumäärät/kpl	kpl	3220
Hybridiyksikön toiminnan käynnistäminen.		Heinävesi	Heinävesi toteutui
Yhden hoitajan yksikön toiminnan vakiinnuttaminen		K/E	K
Ensihoitoyksiköiden käyttöaste	%/työajasta	%	34 %
Moniammatillisten yksiköiden käyttöaste pelastustehtävillä.	%/tehtävistä	%	Ei pystytty raportoimaan vuonna 2021

Pelastustoimen toimintavalmiusajan toteutuminen				
Ensimmäinen yksikkö				
Kiireelliset pelastustehtävät				
Riskiluokka	Tavoite	TOT 2019	TOT 2020	TOT 2021
I	50 %	56 %	53 %	49 %
II	50 %	76 %	80 %	81 %
III	50 %	97 %	93 %	96 %
Yhteensä	50 %	76 %	77 %	77 %
Ensihoitopalveluiden palvelutason toteutuminen				
Riskiluokka	A-B mediaani	TOT 2020	A-B 90 %	TOT 2020
Ydintaajama	8 min	7:02 min	11 min	11:53 min
Muu taajama	10 min	8:47 min	25 min	21:05 min
Asuttu maaseutu	20 min	17:39 min	35 min	32:3 min
Riskiluokka	C 90 %		D 90 %	
Maakunta	30 min	36:56 min	120 min	46:08min

Pelastustoimen tuottaman nopean avun toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet toteutuivat kokonaisuutena Pohjois-Karjalan alueella. Taajamissa on kuitenkin yksittäisiä riskiruutuja, joilla asetetut tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista. Neljän vuoden tarkastelujaksolla on muodostunut neljä ongelmaruutua, joissa ei palvelutasopäätöksen mukainen toimintavalmiusaika toteudu. Ruudut sijaitsevat Joensuussa Niinivaaran ja Rantakylän alueella sekä Liperin Honkalammella ja Ilomatsin keskustassa. Paloasemien sijainti ei nykyisten valtakunnallisten toimintavalmiusaikatavoitteiden näkökulmasta ole enää paikoin optimaalinen. Kuntakohtaisessa tarkastelussa palvelusohaasteita on Joensuussa, Liperissä, Outokummussa, Nurmeksessa ja Kontiolahdella.

Pelastustoimen ensimmäinen yksikkö saavutti kaikista kiireellisistä hälytystehtävistä onnettomuuskohteet 77 % asetetussa tavoiteajassa.

Ensihoidon palvelutaso toteutui pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena. Kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden (A-B-tehtävät) palvelutasopäätöksen mukaista toimintavalmiusaikatavoitetta ei saavutettu 90 % tavoitettavuuden osalta Joensuun ydinkeskustan alueella. Toimintavalmiusajan 53 sekunnin ylittymiseen vaikuttivat mm. Joensuun alueen tehtävämäärien lisääntyminen, joista aiheutuu ajoittaista resurssivajetta päällekkäisten ensihoitotehtävien johdosta.

Kiireettömissä C tehtävissä 30 min aikataavoitteen saavuttaminen koko maakunnan alueella on haastavaa pitkien välimatkojen vuoksi. C-tehtävissä potilaat tavoitettiin noin 36 minuutissa.

Lisäksi kuntakohtaisesti tarkasteltuna palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudessa on ongelmia, kun tarkastellaan tavoitettavuusaikaa.

Pelastustoiminta

Pelastustoimen hälytystehtäviä oli 3 701 kappaletta ja kokonaistehtävämäärän muutos edelliseen vuoteen oli +0,8 %. Pelastustoimen hälytystehtävät vähentyivät -4,0 % ja ensivastetehtävät lisääntyivät +16 % edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Pelastustehtävistä määrällisesti merkittävimpinä ryhminä erottuivat ensivastetehtävät 678 kappaletta, tulipalot 436 kappaletta, liikenneonnettomuudet 549 kappaletta, vahingontorjuntatehtävät 411 kappaletta ja erilaiset tarkistustehtävät 1 064 kappaletta.

Rakennuspaloissa menehtyi kaksi henkilöä ja loukkaantui yhdeksän henkilöä. Liikenneonnettomuuksissa, joihin pelastuslaitos hälytettiin, menehtyi 6 henkilöä ja loukkaantui 221 henkilöä. Muissa onnettomuuksissa menehtyi 9 henkilöä ja loukkaantui 25 henkilöä.

Rakennuspaloista aiheutui viime vuoden aikana noin 10,9 milj. euron aineelliset vahingot. Pelastetun omaisuuden määräksi arvioitiin 32 milj. euroa (75 % uhattuna olleen omaisuuden arvosta).

Metsää ja maastoa paloi 96 tulipalossa yhteensä 34 hehtaaria.

Henkilöstö

Toimintavuoden aikana operatiivisen henkilöstön fyysistä toimintakuntoisuutta seurattiin FireFit-järjestelmän avulla. Pelastustoimintaan osallistuvasta päätoimisesta henkilöstöstä 81 % selviytyy vaativista ja savusukellusta edellyttävistä perustehtävistä. Sivutoimista pelastushenkilöstöstä 57 % selviytyy vastaavista tehtävistä.

Sivutoimista työsuhteessa olevaa pelastushenkilökuntaa oli pelastuslaitoksen palveluksessa 420 henkilöä sekä sopimus- ja tehdaspalokuntien palveluksessa oli tilikauden päättyessä yhteensä 71 henkilöä. Henkilökunta koostuu sammutusmiehistä ja yksikönjohtajista, joilla on päätyö jonkun muun työnantajan palveluksessa. Sivutoimista henkilökuntaa pyrittiin rekrytoimaan lisää erilaisten tapahtumien yhteydessä, jotta pelastustoimen peruspalvelut pystyttäisiin turvaamaan koko maakunnan alueella. Sivutoimisen henkilöstön määrä säilyi tavoitteen mukaisesti edellisen toimintavuoden tasolla.

Pelastuslaitoksen henkilöstö 31.12.2021	
Päätoiminen henkilöstö yhteensä	345
-Vakituiset	285
-Määräaikaiset	60
-Kokoaikaiset	330
-Osa-aikaiset	15
Työsuhteessa oleva sivutoiminen henkilöstö	420
Koko henkilöstö yhteensä	765

Kyvykkyys	Tavoite 2021	Toteuma2021
Toimintakyky: Päätoiminen pelastushenkilöstö. Vaativat tai savusukellusta edellyttävät perustehtävät.	80 %	81 %
Toimintakyky: sopimushenkilöstö. Kykenee vaativiin tai savusukellusta edellyttäviin perustehtäviin.	40 %	57 %
Sopimushenkilöstön määrä	400	420
Työhyvinvointi MSK-kyselyn tuloksien mukaan		
Työyhteisön toimivuus paranee	K/E	E
Työn tekemisen kokemus paranee	K/E	E
Johtaminen paranee	K/E	E

Palokuntanuoriso-osastojen toiminnassa oli mukana 19 paloasemalla 210 palokuntanuorta. Palokuntanaiset ovat järjestäytyneet seitsemään osastoon, joissa aktiivisina jäseninä on 45 palokuntanaista.

Vapaaehtoisten palomiesten, palokuntanuorten ja naisten koulutustoimintaa hoidetaan tiiviissä yhteistyössä Pohjois-Karjalan pelastusalanliiton kanssa.

Sopimushenkilöstön, nuoriso- ja naisosastojen osaamisen hallinnointia aloitettiin siirtämään Suomen pelastusalan keskusjärjestön Haka-tietokantaan. Tulevaisuudessa Hakan kautta huolehditaan koulutukseen ja tapahtumiin ilmoittautumisesta sekä hallinnoidaan sopimushenkilöstön kelpoisuuteen, peruskoulutuksen ja työpaikkakoulutuksen liittyviä asiakokonaisuuksia. Palokuntanuoriso ja palokuntanaistoiminnan hallinnointi huolehditaan jatkossa myös Haka-järjestelmän kautta.

Onnettomuuksien ehkäisy

Turvallisuuspalvelut	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Paloturvallisuuden itsearviointi	1.500	1.434
Valvontatehtävien määrä (kpl)	1.450	1.977
Turvallisuusviestintä %/maakunnan asukasmäärästä.	8-10 %	7 %
Paloasemien tilaturvallisuus	3-4 paloasemaa, kustannuskatto 20 000€	4
Paloasemien uudisrakentaminen, korjaus- ja huolto	Pekkalan uuden pelastusaseman hanke- ja rakennussuunnittelu. Tulevien uudis- ja korjausrakentamishankkeiden toteutussuunnitelma.	K

Koronaviruksen aiheuttamien rajoitusten vuoksi yritysten ja laitosten valvontatoiminnassa oli rajoituksia ja katkoja vuoden 2021 aikana. Kokonaisuudessaan pelastuslaitoksen alueella päästiin vuosittaiseen tavoitteeseen. Yksittäisten kuntien alueella tavoitteita ei saavutettu.

Keskeytysten ja normaalista poikkeavan toiminnan vuoksi valvontatoimintaa kohdennettiin muihin tarkastuksiin ja asiakirjavalvontaan. Neuvontaa ja ohjausta annettiin kuitenkin lähes normaalisti puhelimitse ja sähköpostitse. Valvonta suoritteiden kokonaismäärä ylittikin selvästi asetetut tavoitteet.

Viranomaisyhteistyökokouksiin ja valvontakäynteihin osallistuttiin videoyhteydellä tai riskiarvion perusteella käymällä paikan päällä.

Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearvioinnin teki 1 434 kotitaloutta. Aikaisempina vuosina posti on palauttanut noin 6–7 % lomakkeista, eli kyseisissä osoitteissa ei asuta. 2021 postin palauttamien lomakkeiden määrä oli 11 %. Valvonta alueet osuivat pitkälti maaseudulle ja tässäkin näkyi kehitys maaseudun autioitumisessa.

Turvallisuusviestintätapahtumat olivat suurten yleisötilaisuuksien sekä koulutusten osalta pääosin keskeytettyinä. Yksittäisiä koulutustilaisuuksia järjestettiin, mikäli se oli riskiarvion perusteella mahdollista. Uudeksi tavoitteeksi asetettiin, että koulutus- ja valistustilaisuuksiin osallistuu noin 8-10 % maakuntamme asukasluvusta. Koulutustilaisuuksien järjestelyissä hyödynnettiin etäopetusmahdollisuuksia ja sosiaalista mediaa.

Konsernin oman henkilöstön turvallisuuskoulutustilaisuuksiin osallistui yhteensä 3 966 henkilöä, joista paloturvallisuuskoulutusta sai 2 139 henkilöä ja EA-koulutusta 1 827 henkilöä.

Varautuminen

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos on huolehtinut maakuntatason varautumisen suunnittelusta ja koordinoinnista sekä yhteensovittamisesta. Kuluvana vuonna resursseja kohdennettiin edelleen pelastuslaitoksen pandemian vaatimiin tilannekuvan ylläpitotoimintoihin, suojamateriaalien hankintoihin sekä Pohjois-Karjalan valmiusfoorumin ja valmiussihteeristön ja paikallisten valmiusryhmien työhön.

Tietoturvasuunnitelma laadittiin toimintavuoden aikana.

Kalustosovellus on pelastuslaitoksella käytössä. Kalustosovellukseen liittyvä kaluston kartoittaminen sekä niiden huoltosuunnitelmat ovat osittain keskeneräiset.

Varautuminen	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Tietoturvasuunnitelma	K/E	K
Kalustokartoitus, huolto- ja toimintasuunnitelmat	K/E	E
Kalustohallintasovelluksen käyttöönotto	K/E	K

Ensihoitopalvelut

Hätäkeskuksen kautta välitetyjä ensihoitotehtäviä oli 34 786 kappaletta ja ensivastetehtäviä 588 kappaletta. Kotisairaanhoidon tukevia ja kotiin vietäviä palveluita 3 520 kappaletta, sairaalasiirtoja suoritettiin ensihoitopalvelun toimesta 2 978 kappaletta. Ambulanssilla suoritettujen tehtävien määrä oli vuonna 2021 yhteensä 43 172 kappaletta. Kokonaistehtävämäärä kasvoi +6,4 % edellisen vuoden tasosta².

Yhdenhoitajan yksiköllä suoritettiin tehtäviä 2 457 kertaa, tehtävämäärä pysyi edellisvuoden tasolla.

Ensihoito	Tavoite 2020	Toteuma 2021
Raskaspelastusambulanssin suunnittelu /rakentaminen ja käyttöönotto. Heinävedelle	K	K Maaliskuussa
Moniammatillisten yksiköiden kehittäminen	K	K

² Tehtäviin lukeutuu 1888 sellaista tehtävää, joita on suorittanut useampi yksikkö. Kunkin yksikön suorite on tilastoitunut omana tehtävänä vaikka tehtävä on ollut sama

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sisäministeriö on laatinut valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimen uudistamiselle tulevan hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä. Tavoitteet tullaan vahvistamaan valtioneuvoston päätöksellä. Tavoitteena on vahvistaa pelastustoimen valtakunnallisia voimavaroja, johtamista ja ohjausta sekä tiivistää alan toimijoiden yhteistyötä. Valmistelua tehdään tiiviissä yhteistyössä koko toimialan kanssa.

Kuntien vastuulla oleva pelastustoimi siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja samalla pelastuslaitos-liikelaitos purkautuu.

Liikelaitoksen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa viimeistään liikelaitoksen purkautuessa 31.12.2022.

Merkittävät toiminnalliset ja taloudelliset riskit

1. Pelastustoimessa käytössä ollut varallaolo on riitautunut kansallisesti ja aiheuttanut palkkavaateita, minkä vuoksi varallaolon jatkaminen nyky muodossa aiheuttaa oikeudellisen ja taloudellisen riskin. Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen toimintaa koskien nostettuja kanteita on kolme, jotka kaikki ovat työtuomioistuimen käsittelyssä. Työtuomioistuin on antanut ratkaisun yhden kanteen osalta, jonka mukaan varallaoloaika on tullut lukea työajaksi. Kanne on edennyt määrävaiheeseen, jossa ratkaistaan maksettavat korvaukset. Käsittelyssä on lisäksi vahvistusvaiheessa kaksi erillistä kannetta, jotka etenevät määrävaiheen käsittelyyn keväällä 2022. Oikeustilan muutos edellyttää toiminnallisten muutosten jatkamista.
2. Liikelaitoksen talouden tasapainoon vaikuttavat heikentävästi yleinen kustannusten nousu, palvelutason ylläpitämiseksi tarvittavat resurssitarpeet ja muun muassa valtakunnallisen ICT-ympäristön aiheuttamat huomattavat kustannuspaineet. Samalla tulorahoitukseen sisältyy epävarmuutta hankerahoituksen ja ensihoidon tulojen muodostumisen osalta. Pelastuslaitoksen toiminnan turvaamiseksi laitoksen rahoitus on pysyttävä pitkäkestoisesti varmistamaan.
3. Pelastustoimen ja ensihoidon toimintavalmiusaikojen toteutuminen lainsäädännön ja palvelutasopäätösten edellyttämällä tasolla. Maakunnan alueella on neljä riskiruutua, joihin ei kyetä tuottamaan kiireellistä pelastustoimen palvelua vaadittujen vaatimusten puitteissa ja haasteita on myös kuntakohtaisissa keskiarvioissa. Ensihoidon osalta toimintavalmiusongelmia on Joensuun keskustassa A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä ja koko maakunnan osalta C-kiireellisyysluokan tehtävissä. Lisäksi kuntakohtaisesti tarkasteltuna

palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudessa on ongelmia, kun tarkastellaan tavoitettavuusaikaa.

4. Henkilöstön voimavarat ovat pelastuslaitoksen palvelutuotannon keskeinen edellytys. Pelastustoimen päätoimisen henkilöstön saatavuus on kansallisesti vaikeutunut pelastuslaitosten suuren rekryointitarpeen ja koulutusmäärien epäsuhteen takia. Terveystuon ammattilaisten saatavuus maakunnassa on heikentynyt ja tällä kehityksellä voi olla vaikutusta myös pelastuslaitoksen toimintaedellytyksiin. Sivutoimisen henkilöstön saatavuuteen vaikuttaa erityisesti väestön väheneminen ja vanheneminen ja näiden aiheuttama poistuma.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Johtamisen ja hallinnon järjestäminen

Liikelaitoksen toimintaa johtaa sille asetettu johtokunta ja pelastusjohtaja. Pohjois-Karjalan kuntien yhteisenä toimielimenä on yhtymävaltuusto, jonka merkittävimpänä tehtävänä on päättää pelastustoimen palvelutaso. Liikelaitoksen johtokunnan työskentely on ollut tehokasta ja hyvän hallintotavan mukaista.

Tilivelvollisten henkilöiden tehtävät, vastuut ja avainhenkilöiden sijaiset on määritelty pelastusjohtajan päätöksillä.

Hankintaprosessit uudistettiin toimintavuoden aikana keskittämällä hankinnat varautumisen ja ensihoitopalveluiden hoidettavaksi. Lisäksi hankintoja toteutetaan yhteistyössä Siun soten ja pelastustoimen hankintarenkaan kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen toiminnalliset tavoitteet asetetaan pelastustoimen lainsäädännön ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen sekä Siun soten strategisten linjausten edellyttämällä tasolla. Tavoitteiden toteutumista valvoo Itä-Suomen aluehallintovirasto vuosittaisen peruspalveluiden arvioinnin yhteydessä. Johtokunnalle raportoidaan kuukausittain taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Yhtymähallitukselle raportoidaan pelastuslaitoksen talouden ja toiminnan toteutumisesta osavuosisikatsausten yhteydessä.

Pelastuslaitoksen tuloksellisuutta mitataan ja vertaillaan valtakunnallisesti eri pelastuslaitosten välillä. Pelastuslaitokset on jaettu toimintaympäristön mukaisesti neljään eri verrokkiryhmään. Pohjois-Karjalan kanssa samaan verrokkiryhmään kuuluvat Etelä-Savo, Kainuu, Jokilaaksot ja Lappi (harvaan asuttujen alueiden pelastuslaitokset). Pohjois-Karjalan pelastustoimen nettomenot ovat alle maan keskiarvon. Verrokkiryhmän pelastuslaitoksiin verrattuna Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen kulurakenne on huomattavasti edullisempi.

Riskien hallinnan järjestäminen

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen riskienhallinta on jatkuva prosessi. Toiminnallisia riskejä arvioidaan ja seurataan vuosittain eri työryhmien tai vastuuhenkilöiden toimesta. Riskienhallinnasta vastaavat pelastusjohtajan lisäksi pelastuslaitoksen päällikköviranhaltijat omilla vastuualueillaan. Merkittävimmäksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu henkilöstön riittävyys ja palvelutason turvaaminen erityisesti maakunnan pienillä paloasemilla.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen hankinnat toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan hankintatoimen, Siun soten hankintayksikön, Sansian tai muiden pelastuslaitosten kanssa muodostetun hankintarenkaan kanssa. Kalustohankinnat hoidetaan pääsääntöisesti vuosisopimustoimittajilta. Investoinnit kilpailutetaan yhteistyössä Itä-Suomen pelastuslaitosten hankintarenkaan kanssa. Pelastuslaitoksella on määritelty hankintamenettelyistä ja rahoitushakemuksista vastaavat henkilöt.

Sopimustoiminta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen sopimukset ovat ajantasaiset.

Lainmukaisuus ja kontrollitoimenpiteet

Pohjois-Karjalan pelastustoimen lainmukaisuutta valvoo tehtävänsä mukaisesti Itä-Suomen aluehallintovirasto. Aluehallintovirasto tekee vuosittain pelastuslaitoksen toiminnan tarkastuksen, josta se antaa johtokunnalle tarkastuskertomuksen.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta esittää yhtymähallitukselle ja -valtuustolle tilikauden 2021 tuloksen käsittelyä siten, että:

- tilikauden ylijäämä 189 341,90 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

Siirron jälkeen taseessa on alijäämää 289 372 euroa.

Tilinpäätöslaskelmat**Tuloslaskelma**

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	27 083 807,22	24 888 567,91
Liiketoiminnan muut tuotot	336 730,66	191 013,37
Muut tuet ja avustukset	162 257,30	88 046,96
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 905 051,83	-1 684 952,80
Palvelujen ostot	-2 022 738,63	-1 701 326,67
	<u>-3 927 790,46</u>	<u>-3 386 279,47</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-16 750 261,23	-15 582 574,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 962 441,23	-2 863 215,16
Muut henkilösivukulut	-627 001,07	-533 301,97
	<u>-20 339 703,53</u>	<u>-18 979 091,13</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-928 179,49	-803 321,07
Liiketoiminnan muut kulut	-2 196 044,16	-2 108 843,38
Liikelylijäämä -alijäämä	191 077,54	-109 906,81
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	1 376,48	1 628,51
Kunnalle maksetut korkokulut	-1 368,20	-1 017,90
Muille maksetut korkokulut	-168,69	0,00
Muut rahoituskulut	-1 575,23	-0,35
	<u>-1 735,64</u>	<u>610,26</u>
Yli- alijäämä ennen satunnaisia eriä	189 341,90	-109 296,55
Yli- alijäämä ennen varauksia	189 341,90	-109 296,55
Tilikauden yli- alijäämä	189 341,90	-109 296,55
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-49,7	25,5
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-49,7	25,5
Voitto, %	0,7	-0,4

Tuloslaskelman tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitoksen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto prosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuotto prosenttin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= 100* (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

=100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo- ja rahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainat ja vuokravastuut 31.12

=Vieras pääoma- (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	77 316,75	81 978,68
	<u>77 316,75</u>	<u>81 978,68</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3 177 353,86	2 927 683,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	39 231,72	105 203,15
	<u>3 216 585,58</u>	<u>3 032 886,56</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	163 538,06	181 352,63
Saamiset kuntayhtymältä	236 062,22	172 311,61
Muut saamiset	251 529,93	367 075,91
Siirtosaamiset	619 786,18	529 473,87
	<u>1 270 916,39</u>	<u>1 250 214,02</u>
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	100,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>4 564 818,72</u>	<u>4 365 179,26</u>
VASTATTAVAA		
	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-478 714,26	-369 417,71
Tilikauden yli-/alijäämä	189 341,90	-109 296,55
	<u>-289 372,36</u>	<u>-478 714,26</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	770 814,97	953 285,50
Korottomat velat kuntayhtymältä	84 531,30	156 305,32
Muut velat	881 914,44	344 228,29
Siirtovelat	3 116 930,37	3 390 074,41
	<u>4 854 191,08</u>	<u>4 843 893,52</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>4 564 818,72</u>	<u>4 365 179,26</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	-6,3	-11,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,7	19,3
Kertynyt alijäämä, 1000 €	-289	-479
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	5 544	1 435
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (ALIJÄÄMÄ)	191 077,54	-109 906,81
Poistot ja arvonalentumiset	928 179,49	803 321,07
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 735,64	610,26
Tulorahoituksen korjauserät	-71 826,93	-13 519,45
	<u>1 045 694,46</u>	<u>680 505,07</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-1 176 317,43	-1 007 601,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	56 476,18	118 650,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	84 451,60	23 306,45
	<u>-1 035 389,65</u>	<u>-865 644,62</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 304,81	-185 139,55
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kuntayhtymältä	-62 181,14	-75 095,68
Saamisten muutos muilta	41 478,77	177 654,01
Korottomien velkojen muutos kuntayhtymältä	-71 774,02	-63 721,51
Korottomien velkojen muutos muilta	82 071,58	146 302,73
	<u>-10 404,81</u>	<u>185 139,55</u>
Rahoituksen rahavirta	-10 404,81	185 139,55
Rahavarojen muutos	-100,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	100,00
Rahavarat 1.1.	-100,00	100,00
	<u>100,00</u>	<u>0,00</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 4 vuodelta, €	-3 583	-3 593
Investointien tulorahoitus, %	99,8	78,1
Laskennallinen lainanhoitokate	728,1	682,8
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	0,3	0,3
Current ratio	0,3	0,3

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneen tilinpäätösvoiton on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

$= 100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulo-rahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulo-rahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

$(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennyksien sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Quick ratio

$= (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieraspääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio –tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Liitetieto 1) Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Yhtymävaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella poistoajoja on tarkastettu 1.1.2020 alkaen. Ennen vuotta 2020 alkaneiden poisto-ohjelmien osalta on noudatettu päivitettyä poistosuunnitelmaa poistamattomalle hankintahinnalle.

Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	
Tietokoneohjelmat	2 v tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet	
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	5 v tasapoisto
Henkilö- ja pakettiautot, ambulanssit, veneet	
Raskaat koneet	12 v tasapoisto
Sammutus- ja säiliöautot, nostolava-autot	
Rautaiset alukset	18 v tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v tasapoisto
Ict-laitteet	4 v tasapoisto

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Liitetieto 4) Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä palkkojen menojäämäajon velkaerät sisältyvät jouluk-2021 palkka-ajojen velkaerien tavoin muut velat tileille, kun taas v.2020 joulukuun em. velkaerät sisältyneet muihin siirtovelkoihin, johon oli siirtokirjattu myös menojäämäajon nettopalkkavelka.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtävälueittain**

	2021	2020
Liikevaihto		
Pelastustoimi		
Kuntien maksusuudet	14 173 632,00	12 627 880,08
Öljyntorjuntatuotot	66 131,69	14 966,03
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	<u>220 171,95</u>	<u>104 198,96</u>
Pelastustoimi yhteensä	14 459 935,64	12 747 045,07
Ensihoito		
Ensihoitopalvelujen maksuosuus	5 968 400,04	5 468 400,00
Siun sote- Pohjois karjalan sosiaali-ja terveyspalvelujen kuntayhtymä		
Ensihoitopalvelujen tuotot	6 593 548,53	6 601 143,01
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	<u>61 923,01</u>	<u>71 979,83</u>
Ensihoito yhteensä	<u>12 623 871,58</u>	<u>12 141 522,84</u>
Liikevaihto yhteensä	<u>27 083 807,22</u>	<u>24 888 567,91</u>

Liiketoiminnan muut tuotot

Pelastustoimi		
Palotarkastus- ja lupamaksut	66 782,11	46 292,15
Erheellisten paloilmoitusten tuotot	126 806,00	77 518,00
Muut pelastustoimen liiketoiminnan tuotot	<u>41 124,50</u>	<u>23 521,95</u>
Pelastustoimi yhteensä	234 712,61	147 332,10
Ensihoito		
Ensihoidon liiketoiminnan muut tuotot	<u>102 018,05</u>	<u>43 681,27</u>
Ensihoito yhteensä	102 018,05	43 681,27
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	<u>336 730,66</u>	<u>191 013,37</u>

Muut tuet ja avustukset

Korvaus työterveyshuollosta	84 742,04	82 615,45
Muut tuet ja avustukset	<u>77 515,26</u>	<u>5 431,51</u>
	<u>162 257,30</u>	<u>88 046,96</u>

Tuotot yhteensä

<u>27 582 795,18</u>	<u>25 167 628,24</u>
-----------------------------	-----------------------------

Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely

Muiden palvelujen ostot	<u>2 022 738,63</u>	<u>1 701 326,67</u>
-------------------------	---------------------	---------------------

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	2021	2020
Liiketoiminnan muut tuotot		
Kuljetusvälineiden luovutusvoitot	<u>77 032,25</u>	<u>13 519,45</u>
	<u>77 032,25</u>	<u>13 519,45</u>
Liiketoiminnan muut kulut		
Kuljetusvälineiden luovutustappiot	<u>5 205,32</u>	<u>0,00</u>
	<u>5 205,32</u>	<u>0,00</u>

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.		
Poistamaton hankintameno 1.1.	81 978,68	2 927 683,41	105 203,15	3 114 865,24	
Lisäykset tilikauden aikana	36 433,40	1 197 779,28	47 307,90	1 281 520,58	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-48 400,00	-8 076,18	-56 476,18	
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-12 624,67	0,00	-12 624,67	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	-105 203,15	-105 203,15	
Tilikauden poisto	-41 095,33	-887 084,16	0,00	-928 179,49	
Poistamaton hankintameno 31.12.	77 316,75	3 177 353,86	39 231,72	3 293 902,33	
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>77 316,75</u>	<u>3 177 353,86</u>	<u>39 231,72</u>	<u>3 293 902,33</u>	

Liitetieto 23) Saamisten erittely

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kuntayhtymältä				
Myyntisaamiset	0,00	90 813,58	0,00	172 311,61
Lainasaamiset	0,00	144 848,64	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	400,00	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>236 062,22</u>	<u>0,00</u>	<u>172 311,61</u>
Saamiset jäsenkunnilta ja kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0,00	20 313,62	0,00	12 741,37
	<u>0,00</u>	<u>20 313,62</u>	<u>0,00</u>	<u>12 741,37</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	143 224,44	0,00	168 611,26
Muut saamiset	0,00	251 529,93	0,00	367 075,91
Siirtosaamiset	0,00	619 786,18	0,00	529 473,87
	<u>0,00</u>	<u>1 014 540,55</u>	<u>0,00</u>	<u>1 065 161,04</u>
Saamiset yhteensä	0,00	1 270 916,39	0,00	1 250 214,02

Liitetieto 24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2021	2020
Kelan korvaukset ensihoidosta	450 579,94	430 514,27
Kela/Työterveyshuollon kustannusten korvaus	88 872,81	82 615,45
Palosuojelurahaston avustukset	78 034,56	16 269,15
Muut erät	2 298,87	75,00
	<u>619 786,18</u>	<u>529 473,87</u>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Liitetieto 25) Oman pääoman erittely**

	2021	2020
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	-478 714,26	-369 417,71
Tilikauden tulos	<u>189 341,90</u>	<u>-109 296,55</u>
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	<u><u>-289 372,36</u></u>	<u><u>-478 714,26</u></u>
 Oma pääoma yhteensä	 <u><u>-289 372,36</u></u>	 <u><u>-478 714,26</u></u>

Liitetieto 30) Vieras pääoma

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Korottomat velat kuntayhtymältä				
Ostovelat	0,00	84 531,30	0,00	47 472,55
Muut velat	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>108 832,77</u>
	<u>0,00</u>	<u>84 531,30</u>	<u>0,00</u>	<u>156 305,32</u>
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>19 526,29</u>	<u>0,00</u>	<u>11 650,89</u>
	<u>0,00</u>	<u>19 526,29</u>	<u>0,00</u>	<u>11 650,89</u>
Velat jäsenkunnille ja kuntayhtymille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>49 514,59</u>	<u>0,00</u>	<u>142 426,60</u>
	<u>0,00</u>	<u>49 514,59</u>	<u>0,00</u>	<u>142 426,60</u>
Velat muille				
Ostovelat	0,00	701 774,09	0,00	799 208,01
Muut velat	0,00	881 914,44	0,00	344 228,29
Siirtovelat	<u>0,00</u>	<u>3 116 930,37</u>	<u>0,00</u>	<u>3 390 074,41</u>
	<u>0,00</u>	<u>4 700 618,90</u>	<u>0,00</u>	<u>4 533 510,71</u>
 Vieras pääoma yht.	 0,00	 4 854 191,08	 0,00	 4 843 893,52

Liitetieto 32) Muiden velkojen erittely

	2021	2020
(menoäämäpalkkojen kirjaustavan muutos)		
Muut velat	<u>881 914,44</u>	<u>344 228,29</u>

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2021	2020
(menoäämäpalkkojen kirjaustavan muutos)		
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	2 608 667,64	2 418 564,16
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	484 340,32	614 871,59
Muut erät	<u>23 922,41</u>	<u>356 638,66</u>
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	<u><u>3 116 930,37</u></u>	<u><u>3 390 074,41</u></u>

Vakuuksia- ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 38) Vuokravastuut	2021	2020
Vertailutieto korjattu		
Vuokravastuut yhteensä	5 459 066,57	1 278 893,44
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 290 676,01	1 250 826,22
Leasingvastuut yhteensä		
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	18 898,92	14 679,40
-myöhemmin maksettavat	20 015,23	15 764,52

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä	2021	2020
Vakinaiset	285	261
Määräaikaiset	60	50
Sivutoimiset	420	421
Yhteensä	<u>765</u>	<u>732</u>

Liitetieto 43) Henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	16 946 359,56	15 749 629,09
Henkilöstökorvaukset ja muut henk.menojen korj.erät	-196 098,33	-167 055,09
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 962 441,23	2 863 215,16
Muut henkilösivukulut	627 001,07	533 301,97
Yhteensä	<u>20 339 703,53</u>	<u>18 979 091,13</u>
Henkilöstökulut yhteensä	<u>20 339 703,53</u>	<u>18 979 091,13</u>

Liitetieto 44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Keskustan P-K:n piiri	262,00	483,00
Savo-Karjalan kokoomus	138,00	299,00
Savo-Karjalan SDP	599,00	912,00
	<u>999,00</u>	<u>1 694,00</u>

Allekirjoitukset ja merkinnät

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Joensuussa _____.____.2022

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Joensuussa _____.____.2022

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela, KHT, JHT

Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän talouteen

Pelastuslaitos on euromääräisesti noin 2,7 prosenttia koko kuntayhtymän taloudesta ja Pelastuslaitoksen osuus kuntayhtymän tuloksesta oli noin 4,3 %, joten voidaan todeta, että liikelaitoksen vaikutus koko kuntayhtymän talouteen ei ole erityisen merkittävä. Tärkeää kuitenkin huomata, että Pelastuslaitoksen tulos oli 0,2 milj. euroa ylijäämäinen, kun vastaavasti emon tulos oli 4,6 milj. euroa alijäämäinen. Näin ollen liikelaitoksen positiivisen tuloksen myötä koko kuntayhtymä pysyi muutetussa talousarviossa. Tilinpäätöslaskelmissa on esitetty emokuntayhtymä (taulukko 22) ja koko kuntayhtymä (taulukko 24) eriteltyinä.

7. Tuloslaskelma kuntayhtymän taloudellisesta toiminnasta (kilpailulaki §30d)

Kilpailulain 30d§:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Kirjanpidon eriyttämissäännös luo edellytyksiä julkisyhteisön elinkeinotoiminnan kannattavuuden ja hinnoittelun kustannusperusteisuuden varmistamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kilpailuneutraliteettiongelmien syntymistä ja tehostaa kilpailuneutraliteetin valvontaa. Eriyttämisvelvoite mahdollistaa kirjanpitosäännösten mukaisesti laaditun ja tilintarkastuksen piiriin kuuluvan aineiston hyödyntämisen KKV:n valvontatoiminnassa.

Pienimuotoinen toiminta rajataan eriyttämisvelvollisuuden ulkopuolelle. Säännöstä ei sovelleta silloin, kun säännöksessä tarkoitetun yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40 000 euroa vuodessa. Kuntayhtymän tarkastelun perusteella uudet määräykset koskevat 13 eri yksikön toimintaa. Näiden yksiköiden tuloslaskelmat markkinoille kohdistuneen myynnin osalta on esitetty taulukossa 34 vuoden 2021 osalta.

**TAULUKKO 34. KUNTAYHTYMÄN LASKELMA MARKKINOILLE KOHDISTUNEESTA
MYNNISSÄ VUONNA 2021**

Laskelma markkinoille kohdistuneesta mynnistä:													
	Sairaala- apteekki	Radiologia	Kliininen fysiologia	Varasto	Kuljetus	Välinehuolto	Kiinteistö- yksikkö maakunta	Asunnot	Kiinteistö- yksikkö	Kiinteistö- yksikkö HL	Kuntien vuokratilat	Muut vuokratilat	Kiinteistö- yksikkö Siilainen
Toimintatuotot	325 378	176 812	101 503	674 868	194 867	88 569	218 402	152 537	443 650	51 134	122 065	1 860 094	200 088
Myyntituotot	325 378	176 812	101 503	674 868	194 867	88 569	218 402	152 537	443 650	51 134	122 065	1 860 094	200 088
Toimintakulut	-309 558	-178 544	-106 147	-709 528	-203 072	-83 205	-201 965	-154 150	-405 551	-46 659	-124 853	-1 887 012	-186 194
Henkilöstökulut	-32 030	-85 671	-51 690	-38 312	-69 260	-40 920	-65 544	0	-68 566	-4 029	0	0	0
Palvelujen ostot	-20 348	-42 165	-25 824	-3 406	-59 718	-17 203	-51 529	-33 588	-112 270	-11 582	-363	-5 485	-60 138
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-245 283	-25 335	-14 385	-665 975	-26 928	-9 870	-49 380	-39 245	-203 853	-15 409	-2 185	-33 027	-126 056
Muut toimintakulut	-11 114	-13 687	-10 154	-1 836	-41 531	-10 973	-35 513	-81 318	-19 054	-3 029	-122 305	-1 848 499	0
Toimintakate	15 820	-1 732	-4 644	-34 660	-8 205	5 364	16 437	-1 613	38 099	4 474	-2 788	-26 917	13 894
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	15 820	-1 732	-4 644	-34 660	-8 205	5 364	16 437	-1 613	38 099	4 474	-2 788	-26 917	13 894
Poistot ja arvonalentumiset	-782	-11 686	-4 094	0	-5 635	-4 238	0	0	-1 809	-12 610	0	0	0
Tilikauden tulos	15 038	-13 418	-8 738	-34 660	-13 840	1 126	16 437	-1 613	36 290	-8 136	-2 788	-26 917	13 894

Markkinoille kohdistunut myynti perustuu myyntireskontraan. Kuntayhtymän laskentaperiaatteiden mukaan ulkoisesta mynnistä aiheutuneet kustannukset on johdettu ulkoisen mynnin suhteellisen osuuden perusteella. Ulkoisesta mynnistä aiheutuneiden kustannusten laskennassa on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen lähteenä käytetty kirjanpitoa. Sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen lähteenä on käytetty kirjanpidon sisäisiä eriä. Eriyttämisvelvollisuuden keskeisenä tavoitteena on lisätä markkinoilla toimivien julkisyhteisöiden taloudellista läpinäkyvyyttä.

8. Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2021 on allekirjoitettu sähköisesti Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden toimitusjohtajan ja yhtymähallituksen toimesta. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Yhtymähallitus

Toimitusjohtaja

Jertta Harinen

Ilkka Pirskanen

Juhani Meriläinen

Matti Ketonen

Ville Elonheimo

Ilkka Hiltunen

Maija Kaverinen

Outi Mara

Sirpa Piipponen

Osmo Pirhonen

Pekka Puustinen

Vuokko Väistö

TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen, jonka vahvistuksena sähköinen allekirjoitus. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela, (KHT, JHT)

vastuunalainen tilintarkastaja

9. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Tilinpäätös			Sidottuna
Päiväkirja			Sähköinen arkistointi
Pääkirja			Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot			Sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt			Paperitulosteena
Tositeaineisto			
Kirjanpito			
	Avaava tase	ALKUSA-	Paperitulosteena
	Muistiotositteet	MUIST1-	Paperitulosteena
	Ulkoiset muistiot rondosta	MUIRO2	Sähköinen arkistointi
	Kassatositteet	PANKKI-	Rahan nostot
		MUIST1-	Tilitykset
	Tiliotteet	PANKKI-	Sähköinen arkistointi/paperituloste
	Sisäiset siirrot ja oikaisut	MUISIS-	Paperitulosteena
	Sisäiset muistiot Rondosta	MUIRS2	Sähköinen arkistointi
	Sosiaalityö, ProConsona	SOSTYO-	Sähköinen arkistointi
	Käyttösuunnitelma	BUD-	Paperitulosteena
	Talousarvion muutosten tallennus	BUDL-	Paperitulosteena
Palkat			
	Manuaaliset palkat	MUIPAL-	Paperitulosteena
	Atk-palkkatositteet	PALKAT-	Sähköinen arkistointi
	Matkalaskut	PALKAT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra			
	Ostoreskontra, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
	Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Paperitulosteena
	Ostoreskontra, käsinmaksu	OMAKSU-	Paperitulosteena
	Sisäiset laskut Rondosta	SISROP-	Sähköinen arkistointi
Myyntireskontra			
	Laskutuskaadot	YMR10-YMR99	Sähköinen arkistointi
	Kuittaukset	YMRHYV	Sähköinen arkistointi
	Manuaaliset suoritukset	YMRMAN	Sähköinen arkistointi
	Viitesuoritukset	YMRVII	Sähköinen arkistointi
Varastot		MUIST1-	Paperitulosteena
Käyttöomaisuus			
	Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Paperitulosteena
	Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Paperitulosteena
	Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Paperitulosteena
Konserni			
	Alkusaldot	KLALKU-	Paperitulosteena
	Tytär/kuntayhtymät	KLYHT-	Paperitulosteena
	Konsernikirjaukset	KLKIRJ-	Paperitulosteena